

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабриин 21-нээ гарана

ДУХЭРИГ

№47 (244)

2001
ноябриин
22
Четверг
№ 134
(20494)

Үбэлэй эхин
шарагшан
гахай харын
7
гарагай
5

Бурятия

БУРЯД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ XVII СЕССИ

БУРЯАД ОРОНИИЕ ХЭН ТҮЛӨӨЛХЭБ?

Иматгал мэдээжэ Юрий Ильич Скуратов хай асуудалаар эхилэ Ардай Хуралай эхлэ хуралдаан энэ хуралаар ажалаа түгээхэ.

мүлжэхэнь. Юуб гэхэдэ, Федерациин Советэй гэшүүн тухай асуудал дахинаа, декабрь болотор, хойшо-луулагдаба.

Сесси дээрэ районуудай болон мировой судьянарые томилхо дээдэ зургаануудай шиндхэбэринүүдтэ Ардай Хурал зүбшөөлөө үгэбэ. «Буряад Республикадахи Хуулинуудые зохёохо ажал

Хуралдаанай түгээхэ үшүн үдэр Ардай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И.Семенов өөрын-гөө орондо Федерациин Советэй гэшүү-нээр Буряад Республикын зүгхөө Сергей Георгиевич Мезенинине дуралдаба. Энэ депутат хадаа социальна политикын талаар Комитетые Ардай Хуралда толгойлдог юм. (Шэн хоёрдох инаһая гэххэжэ ябана. Прибайкалийн райондо түрэн, багша эргэлтэй, депутат болохооно урид эхилэ дунда хургуулиин директор байн.

ябуулга тухай» хуулида хубилалта, нэмэлтүүдые оруулха хуулиин проектые денутадуудай анхаралда Ардай Хуралай Комитетэй түрүүлэгшэ Ц.Б.Батуев оруулба.

Худалдаан зүйлүүдтэ налог тохохо арсалдагтай асуудал тушаа ганса манай парламент бэш, мүн Гүрэнэй Дүүмэ оло дахин хуули хубилалтанууд болон нэмэлт-нүүдтэйгээр баталхан байна. Мүнөөшье Ардай Хурал Буряад Республикын тус хуулида хубилалтануудые оруулба. Ямар зүйлүүдтэ налог тохогдохогүйб гэхэдэ, хургуулиин, дээдэ хургуулиин столовонууд, мүн талха гурил, морожено гэхэ мэтэ зүйл-нүүдэй худалдалгада налог түлэгдэхгүй. Хубилгагдахан энэ хуули хойто жэлхээ хүсэндөө орохо юм.

Правительствын Түрүүлэгшын нэгэдхи орлогшо, финансын министр А.Ю.Налетов республикын бюджетэй юэн харын гүйсдхэл тухай депутатуудта соносхо.

Нэгэдхи уншалгаар «Буряад Республикын Конституционно Сүүд тухай» хуули сесси дээрэ баталагдаба. Тэршэлэн «Буряад Республикадахи нийтын амгалан байдалые хамгаалха нютагай милици тухай» хуули федеральна хуулиин эрилтэнүүдтэй зохил-дуулагдаба.

Дүн хамта арбаад шухала асуудалнууд ээлжээтэ сесси дээрэ харагдаба.

Николай НАМСАРАЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Ю.И. Скуратов; сессийн үедэ. Р-Н БАЗАРОВАЙ фото.

В Правительстве РБ

ЗАБОТЫ - СЕЛУ

На заседании Президиума Правительства РБ под руководством первого заместителя Председателя А. Ю. Налетова был заслушан отчет министерства сельского хозяйства и продовольствия о ходе выполнения программы социально-экономического развития на этот год.

Производство продукции в этой отрасли во всех категориях хозяйств за девять месяцев составило 4927 миллионов рублей, что на уровне прошлого года. После продолжительного спада удалось добиться роста поголовья крупного рогатого скота и лошадей. Преодолено отставание от прошлогоднего уровня и по производству молока, и мяса. Несколько больше собрано картофеля и овощей. Но летняя засуха сыграла злую «шутку» с урожаем зерна: его объем в эту осень снизился. Но отмечается увеличение колбасных, кондитерских и макаронных изделий, а также цельномолочной продукции.

На заседании также были рассмотрены вопросы коренного улучшения земель, их химизации и мелиорации в нашей республике, а также работа государственного учреждения «Бурятскагролес».

Валентина ГОМБОЕВА.

Награды - управлению «БАЙКАЛКУРОРТ»

Ф. СП-1

АБОНЕМЕНТ НА ГАЗЕТУ

«ДУХЭРИГ» (Индекс издания)

НА 2002 ГОД ПО МЕСЯЦАМ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Куда (Почтовый индекс) (Адрес)

Кому (Фамилия, имя, отчество)

ДОСТАВОЧНАЯ КАРТОЧКА

ПВ Место Ли-тер На газету (Индекс издания)

«ДУХЭРИГ»

Стои-мость По каталогу За доставку руб. Количество комплектов

НА 2002 ГОД ПО МЕСЯЦАМ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Куда (Почтовый индекс) (Адрес)

Кому (Фамилия, инициалы)

Внимание: НЕДЕЛЯ ПОДПИСЧИКА!

С 3-го по 7-е декабря с.г. в здании Главпочтамта проводится Неделя подписчика, посвященная 80-летию газеты «Бурятия» и 10-летию газеты «Бурятия». В программе Недели - викторины, конкурсы, встречи с журналистами Издательского дома «Бурятия».

любое наше издание в любом отделении связи в течение этой недели, вы можете стать участником юбилейной лотереи, розыгрыш которой состоится:

23, каб. 62) - 20 декабря в Доме печати. В призовом фонде - электробытовая техника, посуда, сувениры, бесплатная подписка на газеты и журналы Издательского дома «Бурятия».

Арадай Хуралай ажал ябуулга

ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ УУЛЗАБА

Буряад Республикын Арадай Хуралай комитедүүдэй толгойлогшоной хабаадалгагайгаар "Буряад үнэн", "Бурятия" газетэнүүдэй редколлегинүүдэй үргэхэмэл засадаг боложо үнгэрбэ.

Хэблэлэй "Буряад үнэн" байганай генеральна директор-ахамад редактор А.Л.Ангархаев хоёр редакцинуудай хамтараад, байгуулгата хубилган хүгжэжэ байган тухай хөөржэ үгэбэ. Эмхитхэлэй, мүнгэн хангай, зохиохы асуудалнуудта онсо тогтохо зуураа "Буряад үнэн" газетын 80 жэлэй, "Бурятия" газетын 10 жэлэй ойн баярнуудыг үнгэргэхэ тушаа онсо тогтобо.

Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэ, "Буряад үнэн" - "Дүхэрнэ" сошной редколлегини гэшүүн Ц.Э.Доржиев республикын газетэнүүдыг мүнгөөр дэмжэлгэ хүүлэй жэлүүдтэ урагшатай боложо байна. Ушар нимээхэ уншагшадтай тоо олошоруулха гэшэ гол шухала асуудал мүн гэжэ тэмдэглэбэ.

Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо, мэдээжэ уран зохиолшо К.А.Соболев депутатуудай ажал хэрэгүүд тухай бэшэхэлээ, гансагыг албан ёнонойн шюур шарайг

бэшэ, харин хүн талынь харуулаа хаа, мүн лэ һонирхолтой бэлэй гэбэ. Депутатуудай хунгагшадтай уулзадань, журналистууд суг командировкодо гаралсабал, ашаг үрэтэй байгаа. "Абтаһан Хуули хэр бэлүүлэгдэнэ?", "Комитет хүдэлмэрингөө үедэ" гэһэн гаршагууд доро толилолгонууд һонирхолтой һэн гэжэ ажаглаба.

Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо С.Б.Алексеева газетэнүүдтэ эрхэнүүдэй болон бусадшыг асуудалаар зүбшэлэгшын (консультативна) удхатай, мүн шүүмжэлхы удхатай материалнууд дуталдана гэһэн тон зүб ажаглалта хэбэ. Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэ Ц.Б.Багыев, комитедэй

түрүүлэгшын орлогшо А.Г.Красноперев энэ уулзалга хадаа суг хамтын, һонирхолтой ажал ябуулгын эхин болоно, газетэнүүдэй нийтын ажабайдалда үзүүлдэг нүлөө дээшлүүлхэдэ тухатай гэжэ тэмдэглэбэ.

Хэблэлэй "Буряад үнэн" байганай зохиохы ажалай харга зорилгонууд, Арадай Хуралтай яжа харилсан хүдэлхэ тухай "Бурятия" газетын редактор З.Г.Шевцова, "Буряад үнэн" - "Дүхэрнэ" газетын редактор Г.Х.Дашеева һанамжануудаа хэлэбэ.

Арадай Хуралай комитедүүдэй толгойлогшоной журналистуудтай уулзалга саашадаа заншалга болохо юм. Д.ЭРДЫННОВА.

ХУУЛИ ЁНООР БАТАЛУУЛХАНЬ

Буряад Республикын Президент Леонид Потаповай хүтэлбэрилдэг комиссида аймагуудай 2002-2004 онуудта бэлүүлэгдэхэ социаль-экономическа хүгжэлтын программануудыг зүбшэн хэлэлсэ дүүрэнгэбэ.

Президент - Правительство Түрүүлэгшэ Леонид Потаповай хубинн заабаряар эдэ программанууд абтана. Тэдэниг зүбшэн хэлэлсэгдэ гол зохиол хараалагшадын болохо Экономикын болон гадаадын холбоонуудай министерство, тэрэшлэн аймагуудай захиргаануудай толгойлогшоноор хабаадалсана.

Буряад Республикын Экономикын болон гадаадын холбоонуудай министрствэдэ социаль-экономическа хүгжэлтын республиканска программа бэлдэгдэ гэжэ мэдээжэ. Тэрэһинээ уламжалан республикын аймагуудта инмэрхүү программануудыг абаха шухала болоһон байна.

Программануудыг зүбшэн хэлсэхэнэй удаа оруулагдаһан ажаглалтануудыг хараада абалгатайгаар тэдэ районно Сөвдүүдэй сессинүүдтэ баталагдаха ёһотой. Тингэжэ эдэ программанууд хуули ёһоной талаар баталдагдаха болоно.

Гурбан жэлэй туршада валово региональна продукция ургалгаар дунда зэрэгэр 7-8 процент хэмжээндэ хүрэхэ зорилго табигдаһан. Тинхэдэ энэнь Россия дунда зэргын хэмжээһинээ 1,5 процентээр дэһшэ болохо юм.

Заха хэлын хоёр аймагуудһаа, Улаан-Үдэ хотһоо бэшэ нотагууд өөһэдынгөө программануудыг хамгаалжа абаа, хуули ёһоной талаар баталуулхань үлэбэ.

Буряад Республикын Президентын ба Правительствон хэблэлэй албан

ДУРАСХААЛЫЕНЬ ЁНОЛБО

Хяагтын хилэ сахилгын огрэгдга Буряад-Монголой автономно республикада эгээл түрүүшынхнээ Советскэ Союзай Геройин Алган Одондо 1940 ондо хүртэһэн Гармажап Гармаевай дурасхаалда зориулагдаһан баяр ёһолол үшэрэгдэбэ. Ноябрьн 5-да гэрэ мэндэ ябаа наа, 85 наһа хүрэхэ байгаа.

Эрэлхэг зоригтой тагнуулаһан ябаһан энэ хүнэй сагаан финнуудтэй байлдаануудта гаргаһан баатаршалганууд тухай үльгэр домогууд зохиогдодог байһан. Тусгаар эрэлхэг зоригтой, шидэнги энэ хүн дайсанай ара талада гаража,

шухала мэдээнуудыг суглуулдаг, "хэлэнүүдыг" барижа асардаг, буугай һомонуудай складуудыг тэһэдэг, буу зэбсэг эзэмдэжэ асардаг байгаа.

Иймэ тагнуулуудта ябажа, Гармажап Гармаев хүндөөр шархатажа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда хабаадажа шадаагүй юм. Гэбэшье ахалагша лейтенантын дайшалхы дүй дүршэл хилэ дээрэ хэрэглэгдэ. Дайнай жэлүүдтэ түрэл Буряадайнгаа газар дайдада, Хяагтын хилэ сахилгын отрядтай подразделениүүдтэ алба хээ. 1970 оной октябрь һарада

тэрэнэй алба хэһэн хилэ сахилгын заставада тэрэнэй нэрэ олгогдоо һэн.

Частиин клубта гарнизоной сэрэгшэд болон олон тоото айлашад, ветеранууд - пограничникууд, засагай зургаануудай түлөөлэгшэд сугларжа, шотагайнгаа энэ гайхамнагта хүнэй дурасхаалыг ёһолһон, хүндэлһэн байна.

Баяр ёһололой суглаанай түгэхэхэдэ шотагай артистуудай хүсоор өхэ концерт харуулагдаа.

Олег ТИГОВ, Россия ФПС-эй ЗаБРУ-гай хэблэлэй албанай начальник, подполковник.

Продолжается подписка на первое полугодие 2002 года ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ «БУРЯД УНЭН»

Официальным опубликованием законов Республики Бурятия, актов Президента РБ, Правительства РБ и постановлений Народного Хурала РБ считается первая публикация их полного текста в газетах "Бурятия", "Буряад унэн" и "Собрание законодательства РБ". (Ст.4 Закона РБ «О порядке опубликования и вступления в силу законов Республики Бурятия, актов Президента РБ, Народного Хурала РБ и Правительства РБ»).

1 Ежедневная общенациональная газета "Духэрнэ" - это пульс планеты, панорама жизни республики, истоки храмовности, встречи-соприкосновения у родного очага в кругу друзей и единомышленников

2 Тусхай дугаар - нормативные документы, законы и постановления, указы министерств и ведомств

3 Бурятия - единственная ежедневная газета, оперативно освещающая все стороны общественной жизни республики

4 Бурятия-7 - информационно-развлекательный выпуск с программой ТВ и радио, кроссвордами и др.

5 Бизнес-Олзо - информация о деловом мире, консультация юристов, реклама, объявления, TV-программа, гороскопы по знакам зодиака и восточный

6 Спорт-Тамир - единственная республиканская газета, освещающая спортивные мероприятия мира, России и Бурятии

7 Одон - детский иллюстрированный журнал на 3-х языках: бурятском, русском и английском

Собрание законодательства Республики Бурятия - полное собрание принятых законов, правительственных и ведомственных нормативных актов

Попдробную информацию вы найдете в любом почтовом отделении или же по адресу: г. Улан-Удэ, ул. Калангайршвили, 23. III этаж, каб.44. Тел.: 21-68-08, 21-33-61, 21-50-52, 21-63-86, 21-23-67.

Индекс 73877 состоит из **1**
Индекс 50901 состоит из **2 1 5**
Индекс 50908 состоит из **3 4**
Индекс 50905 состоит из **6**
Индекс 31111 состоит из **5**
Индекс 31113 состоит из **6**
Индекс 73879 состоит из **5**

Издательский дом "Буряад унэн" выпускает 7 газет, 3 Журнала и "Собрание законодательства РБ". Вы можете иметь все в одном месте. Выберите то, что вам интересно.

Профсоюзудай эмхинүүдэй нэгэдэлэй түрүүлэгшэ А.ТИМИНДЭ
Һалбаринуудай профсоюзудай республиканска комитедүүдэй түрүүлэгшэнэртэ

НЭЭМЭЛ БЭШЭГ

Республикын Правительство хүн
буудал байдалай хэмжээг үнэн
сүгнэжэ, нитэроссин тоо
хүндүүдэ тэрэнэй ургалтын гээгдээн
хүндүүдэ болоноо элрхэйлэн,
Һанаата болоноо хэмжээнүүдые
заһаруула талаар хэмжээнүүдые

гэжэ заагаад, найман харын туршада салин
хүлһэн оройдоол 12,5%, харин хэрэглэмжын
эд бараанай сэнгүүд - 20%, коммунальна аша
туһануудайхи - 77%, электрын элшэ
хүснэйхи - 30% ургаа гэжэ буруугаар бэшэг
соо баталагдана.
Зүгөөр Финансын министерство нимэ
баримтануудыг үгөөгүй, харин Госкомстадай
албан ёһоной мэдээнүүдээр республика дотор
харын дундуур салин хүлһэн, нёдондоной энэ
уеынхидэ орходоо, 40,4 процентээр дээшэлээ.
Тийхэдэ хэрэглэмжын сэнгүүдэй индекс
(хэрэглэмжын эд бараанай болон аша
туһануудай сэнгүүд) 116 процентһээ үлүү
гараагүй.
Бодото салин хүлһэн гэхэ гү, али
хэрэглэмжын сэнгүүдэй индекстэй
тааруулагдаһан хэмжээнинь 13,1
процентээр ургаа.
2001 ондо Буряад Республикын
Правительствын абаһан хэмжээнүүдэ
бюджетэй һалбариде, бүхыдөө республикын
дүнгүүдтэй сасуулхадэ, ажалай салин
хүлһэнэй үлүү эршэтэй ургалта туйлаха арга
олгоо.
Жэшэнь, найман харын туршада дансада
оруулагдаһан салин хүлһэн 40,6%, харин
бодото салин хүлһэн 13,3% ургаа.
Хэрбээ промышленностьда энэ үе соо
дансада бүридхэгдэһэн салин хүлһэн 32
процентээр, бодото салин хүлһэн 6
процентээр дээшлэбэл, һуралсада, элүүрье
хамгаалгада, социальна хангалгада баримтата
эдэ үрэ дүнгүүд тус тустаа 52 болон 23
процентдэ хүрөө.
Гэбэшы 2001 оной сентябрь һарада
Гүрэнэй Дүүмэ «Бюджетэй һалбарин
эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй салин
хүлһэнэй нийтэ нэгэн сеткын нэгдэхэ
разрядай тарифай ставка (оклад) тухай»
Хуули абажа, тэрэн соо Россин Федерац
дотор салин хүлһэ дээшлүүлгын, урид
хараалагдаһанда орходоо, хойшлуулагдаһан
болзор - 2001 оной декабриин 1 -
тогтоогдоһон байна.
Буряад Республикын Президентын 2001
оной майн 29-нэй 93-дахы Зарлигаар дээрэ
дурдагдаһан хууляар хараалагдаһан
хэмжээнүүдэ болон хүснэдэнь оруула
болзорнуудһаа илгаатай ЕТС-эй разрядуудай
ставканууд болон хүснэдэнь оруула
болзорнуудай тогтоогдоһон ушарһаа тус
зарлиг зүришлэдөөтэй боложо, «Бюджетэй
һалбарин эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй
салин хүлһэе гуримшуула тухай» Россин
Федерациин 1999 оной февралин 4-нэй №22
ФЗ Хуулиин ёһоор ЕТС-эй тарифай ставка
федеральна хууляар тодорхойлогдодог гэжэ
тогтоогдоһон тула тэрэнтэй зохицуулагдаха
ушартай болоно. Тийн «Буряад Республикын
Президентын 2001 оной майн 29-нэй 98-дахы
болон 2001 оной июниин 1-нэй 103-дахы

Зарлигуудта хубилтануудыг оруула тухай
2001 оной сентябриин 26-най Зарлигаар нимэ
зохицуулага хэгдэһэн байгаа.
Эдэ бүхы үйлэ ябадалнууд ямаршыг
харшалаата тохёолдуулаагүй болоод, хуули
ёһонуудтай сүм зохилдоно.
Саашада федеральна хуули ёһонуудтай
болон Россин Федерациин Правительствоын
тогтоолнуудтай сүм зохилдуулагдажа,
бюджетэйхидэй ажалай салин хүлһэн
дээшлүүлэгдэдэг байха.
2001 оной сентябриин 26-най 179-дэхи
Зарлигай «Буряад Республикын 2001 оной
бюджет тухай» Буряад Республикын Хуулида
харшала гэжэ бэшэг соо хэлэгдэһэн зүйл
ямаршыг үндэһэгүй. Юундэб гэхэдэ, тус
Хуули соо ажалай салин хүлһэ дээшлүүлхэ
гурим, болзорые тогтооһон дүримүүд огто
үгы бшуу.
Тэршэлэн дээрэ дурдагдаһан зарлигай
Профсоюзудай эмхинүүдэй нэгдэлэй,
хүдэлмэрээр хангагшадтай холбоонуудай
болон Буряад Республикын Правительствоын
хоорондохы 2000-2001 онуудай үедэ
хараалагдаһан региональна хэлсээнэй IV
бүлэгтэ харшала гэжэ мүн лэ буруугаар
баталагдана. Юундэб гэхэдэ, тус бүлэг ажалай
салин түлбэри тухай зүблэрэлгын
дүримүүдые огто хараалнаггүй. Салин
түлбэриг гуримшуулагда II бүлэгтэ 6-дахы
пункт хамаатай. Тус пункттын ёһоор
хэрэглэмжын үнэ сэнгүүдэй ургалтыг болон
экономическа арга боломжонуудыг хараада
абалгатайгаар бюджетэй һалбаринхидэй
салин түлбэрин талаар Нитэ нэгэн тарифай
сеткын тарифай ставкануудыг 2000 ондо
индексацияла уялга Правительствое өөр
дээрэ даажэ абаа һэн. Тиймэ болохоор,
тус пункт гүйсэд дүүргэгдэһэн аад,
социально-ажалай харилсаануудыг
гуримшуула талаар гурбан талын комиссиин
заседани дээрэ 2000 оной Региональна
хэлсээнэй дүүргэлтыг харалгын үедэ
дүүргэдэ гэжэ Профсоюзудай эмхинүүдэй,
нэгдэл мэдэрһэн байгаа.
Гадна профсоюзай эмхинүүдэй һанамжыг
хараада абалгатайгаар гүйсэдхэлгын засагай
зургаануудай нормативна актуудыг баталаха
ябадал хараалһан «Профсоюзудэ тэдэнэй
эрхэнүүд болон ажал абуулгын лэб
хангалтанууд тухай» Федеральна хуулиин 11-
дэхи статьяда дурсагдаһан зарлигай
харшалан тухай бэшэг соо ороһон зүйл мүн
лэ бодото байдала зохидоногүй.
Энэ ушарта Гүрэнэй Дүүмн бэлдэжэ
баталһан федеральна хууляар урда тэнь
гуримшуулагда байһан ЕТС-эй нэгдэхэ
разрядай тарифай ставка хэмжээ болон
хүснэдэнь оруула болзорые хараалһан
нормативна хуули ёһоной акт тухай
хэлэгдэнэ ЕТС-эй бусад разрядай тарифай
ставкануудыг тодорхойлодог разрядууд

хоорондын коэффициентүүдэ. «Бюджетэй
һалбарин эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй
салин түлбэриг гуримшуула тухай» Россин
Федерациин 1999 оной февралин 4-нэй №22-
ФЗ Хуулиин гурбадахи статьягай үндэһөөр,
имагтаа профсоюзудай нитэроссин
нэгдэлүүдтэй зохицуулажа, Россин
Федерациин Правительствоаар тогтоогдодог
байха юм. Тиймэ болохоор, тус
коэффициентүүдыг региональна нэгдэл-
нүүдтэй зохицуулаха ябадал хараалагдаагүй
болоно. Социально-соёлой һалбарин
байдалыг сэнгэжэ, тэрэнэй үндэһөөр
шиидхэбэринүүдыг гаргалгын үедэ
профсоюзудай республиканска комите-
дүүдэй, Профсоюзудай эмхинүүдэй
нэгдэлэй аппаратай болон хүтэлбэрин шэн-
жэлхы хүдэлмэрин доогуур хэмжээн,
юрэнхыдөө, һанаата болгоно.
Хүдэлмэрээр хангагшадтай, гүйсэдхэлгын
засагай болон нотагай өөһэдэн хүтэлбэрин
зургаануудтай Профсоюзудай рескомүүдэй
болон тэдэнэй Нэгдэлэй хүтэлбэрилэгшэдэй
удаахан сагай туршада жарилсалгын дүй
дүршэл гэршэлнэ гээдэ, шийдхэбэринүүдыг
бэлдэхэдэ, тэдэнэр мэргэжэлтэдэй
һанамжануудыг тоноггүй, тобиолоһуудыг
залан сэхэ, дансалагдаһан баримта мэдэ-
нүүдэй үндэһэ һуури дээрэ бэшэ, харин
сэдхэлэй элдэб һанаашалга, алдуутай
хуурмаг мэдээнүүдэй үндэһэ һуури дээрэ
хэдэг байха юм. Иймэ ябадал нүхэр ёһоной
харилсаануудта зохиодоо аргагүй.
Профсоюзудай түлөөлэгшэдэй һанаата
болоогыг ойлгожо, ажалай салин түлбэрин
хэмжээ дээшлүүлхэ талаар шууд, нүлөө
ехэтэй хэмжээнүүдыг абаха шухала гэжэ
тоолохо зуура үнэн бэшэ баримтануудыг
хэрэглэжэ, засагай зургаануудта хашалта
баалаата үзүүлжэ болохогүй гэжэ һанһаб.
Абтайн хэлсээнүүдээр өөһэдэнгөө
уялгануудыг гүйсэдхэлгэдэ профсоюзудай
зургаануудай шүүмжэлхы бэшээр хандалга
мүн лэ анхаралда абтахаар. Жэшэнь,
социально-ажалай харилсаануудыг
хэлсээнүүдэй үндэһөөр гуримшуулгын
хэмжээн республика дотор хангалтагүй
доогуур хэмжээндэ байһаар. Уялгануудыг
абашыг, профсоюзудай эмхинүүдэ
баталагдаһан хэлсээнүүдэй тоо олоһоруула
талаар хүсэд оролодоггүй.
Эдэ тухай үндэһэгүй аад, алдуутай нэмэл
бэшэгтэй бии болодого нүлөөлһэн бүхы эрхэ
нүхэсэлүүдыг Профсоюзудай эмхинүүдэй
нэгдэлэй, һалбарин республиканска
комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэд анхаралтай
наринаар шэнжэлжэ үзөөд, нүхэр ёһоной
харилсаануудыг нормативна хэмжээндэ
хүргэхэ талаар хамаг болохо хэмжээнүүдыг
абаха бээ гэһэн найдала элрхэйлхэ дуран
хүрэнэ.
Буряад Республикын Президент -
Правительствын Түрүүлэгшэ
Л.В.ПОТАПОВ.

ЭХЭНЭР ТУХАЙ ЭНХЭРГЭН ҮГӨӨР

Журналистнуудай эрхим
хүдэлмэринүүдэй
конкурс тухай дүрим

«Ариг-Ус» телекомпаниһаа бүри-
дэһэн региональна комитет Россин
эхэнэрнүүдтэ зориулагдаһан
журналистнуудай эрхим бүтээл-
нүүдэй Бүхэрроссин конкурсын
нэгдэхэ шатыг үнгэргэнэ.
Мүнөө үедэ бэшэжэ байһан
журналистнуудай, электронно
СМИ-нүүдэй зохёохы хүдэл-
мэрилэгшэдэй, хургуулинуудай
һурагшадтай, дунда тусхай ба дээдэ
эрдэмэй эмхи зургаануудай
оюутадай хүдэлмэринүүд энэ
конкурсдо хабаадуулагдаха.
Илагшадтай хүдэлмэринүүд
Москва хотын конкурсно комис-
сида дэбжүүлэгдэхэ. Эмхидхэлэй
комитедэй шийдхэбэрээр журна-
листнуудай хүдэлмэринүүдһээ
гадуур бага түхэлэй уран зохёолой
хүдэлмэринүүд болохо расказууд,
повестынууд, шүлэгүүд болон бусад
конкурсдо тушаагдаха аргатай.
Хүдэлмэринүүдэй хэмжээн оньһон
хэрэгсэлэй аргаар бэшэгдэһэн
арбан табан хууданһаа үлүү
байха ёһогүй.
Конкурсын нэгдэхэ шатада
хабаадахын тула байгша оной
декабриин 10 болотор хүдэл-
мэринүүдыг удаадахи хаягаар
эльгээхэ:

Хүндэтэ уншагша!
Журналистнуудай эрхим хүдэлмэринүүдэй Бүхэрроссин
конкурс үнгэргэгдэнэ гэжэ та бүгэдэнгэ хануулнабди.

Конкурсдо хабаадыт!
Номинаци бүхэнөөр конкурсдо
илагшадта нэгдэхэ ба хоёрдохы
шатын дипломууд, зохихо мүнгэн
шангууд, мүн гурбадахи шатын
дипломууд ба шангууд барюу-
лагдаха.
2000-2001 онуудта толиогдоһон
гү, али телевиденээр ба радиооор
дамжуулагдаһан материалнуудай
түлөө СМИ-гэй журналистнуудта,
штатнабэшэ авторнуудта, хургуу-
линуудай һурагшадта, дунда тусхай
болон дээдэ эрдэм һуралсагай эмхи
зургаануудай оюутадта шагналнууд
ологдохо. Тэдэнэй хүдэлмэринүүд
үе сагай эрилтэдэ харюусама
шухала удха шанартай, һонир-
хоомоор шэнэ зүйлнүүдтэй, онсо
өөрсөөр, уран гоёор бэшэгдэһэн
байха ёһотой.
Шангай һуури эзлээгүй
авторнуудай хүдэлмэринүүд
конкурсно комиссиин зуур-
шалгаар урмашуулгын шангуудаар
тэмдэглэгдэхэ аргатай.
IV. Мүнгэ зөөри һомололо
Конкурсын нэгдэхэ шата
Россин Федерациин субъект-
нүүдэй эмхидхэгшэдэй мүнгэ
зөөрээр үнгэргэгдэхэ.
Хоёрдохы шатань гүрэнэй
бюджетдээ хараалагдаһан мүнгэ
зөөрин хэмжээндэ үнгэргэгдэхэ.
Конкурс үнгэргэлгын талаар
региональна комитет.

Б.ТАЙСАЕВАЙ зураг.

670013, Улаан-Үдэ хото,
Ключевская үйлсэ, 40а, каб.0-319,
соцтехнологиянуудай кафедра,
«Конкурс» гэхэн тэмдэгтэйгээр.
Электронно СМИ-нүүдэй
номинатуудаар материалнууд
VHS формдаар (телевидени),
компакт-кассетэнүүдээр (радио)

БАЙГАЛАЙ ЭРБЕДЭ БАЙГААЛИТАЙ НЭГЭДЭН,

Администратор Н.В. Лышова

Ахамад медсестра Г.И. Залунка

Ванна корпус

250 жилэй саада тээ, 1751 ондо Горячинскийн халуун аршаанай булаг олодон түүхэтэй. Россия элитэ эрдэмтэн Г.Георгианскийн Байгал далайн хажуудахана оршодог энэ халуун булагай шэнжлэлгэ түрүүшынхээ хэни юм. Тэрэ гэхинээ хойшо бээ аргалха дуртайшуул забда залигуй субажэ эхилэн гэхэ. Илангаяа Байгал далай худар ажаруулан буряадуд, эвенкиүүд олоор ердэг байгаа. Сенатска талмай дээрэ бологон буналгаанай нүүлээр баригдаад, шэмрүүн хүйтэн Сибирь руу сүлэгдэн хаатаржан декабристууд, князь-тайжанар зобоон тулихан хайран бээ халуун аршаанда аргалжа, тэйхээ тамир, шадал нэмэн, ами залган ошодог байһан.

Москвагай университет дүүргэн бэлгэтэй бэрхэ врач, түрүү интеллигенциин түлөөлэгшэ Василий Михайлович МУРАТОВ 1892 ондо курортые толгойлжэ, эрдэмтэнь ёноор эмшлэлгэ эхлэхэн, элдэб барилганууды бодхоон байха юм. Саанадань курортын хүгжэлтэдэ эх габьяатай эмшлэды, урагшаа ханаатай хүнүүды нэрлэхэ болоо наа, олон даа.

Совет үсын хүгжэлтэ бүришье эршэтэй байгаа. 1923 ондо Сибириин эгэн хуушан курорт Горячинск нингэ гүрэнэй удха шанартай бологон юм. Энэинээ хойшо гүрэнэй харгалзалга доро хүгжэн курорт хэды олон зошине аргалаа, амаруулаа гэшиб!

Мүнөө "Горячинск" нэгдэлэй бүридэлдэ "Горячинск" курорт болон "Байкальский бор" гэнэн хүүгэдэй санатори-лагерь ороно. Бүхыдөө 580 хүнэй амарха нууритай. Энэ ехэ нэгдэлые республикын габьяата врач, "Хүндэлэлэй Тэмдэг" орденной кавалер, Эдүүрые хамгаалын отличник Алексей Николаевич ШУМИЛОВ 38 жэлэй туршдаа шадамар бэрхэр хүгжэлбэрилнэ. Экономическа байдалай хүнэрине наа, ахамад врач А.Н. Шумиловай хүгжэлбэрилдэн коллектив ажамдарха аргаяа олоод ээ байдаг. Пүүдэй жэлүүдтэ эндэ нэлэбэн шэнхлэн ажал эрнэни эр ябуулагдана.

Эмхи зургаануудтай, томо предриятинуудтай, үмсын фирмэ болон ажаруудтай хэлсэнүүдые баталһанай, мүн ондоошье аргануудые хүрэнгэнэй ашаар

гарасалданабди гэжэ Алексей Николаевич хөөрнэ һэн.

2000 оной сентябрийн эсэс багта "Горячинск" курортын байгуулагдаһаар 190 жэлэй ой олон айлашадай хабаадалгатайгаар үндэр хэмжээндэ тэмдэглэгдэ бэлэй. Курортын ажалшад энэ һайндэрые ехэ амжалтануудтайгаар угтаа. Амарагшадай корпусууд заһабарилалдаһан, шэрдэгдэн, люкс-таһалганууд олон болгогдоһон байна. Тэдэн соо ороходо, аятай зохид гэшнэнь! Сонхын хүшэгэнүүд тааруугаар үлгэгдэнхэй, кухни соонь томо холодильник, гоё амһарта, сай түргэн бусалгадаг мүнөөнэй гүсэ, томо таһалга соонь телевизор, олбогууд, зохидоор хуряагдаһан шэрээ - орон, гэрэлтэй шкаф, креслэнүүд...

Дээдэ гарай дүршэлтэй бэрхэ врачнууд А.Н. Шумилов, М.Т. Пинтерский, В.И. Бурдуковская, Т.В.Шаталова, М.В.Шумилова, А.С.Ленинцев, М.П.Кузнецов, Н.А.Батаева, Т.И.Соколова, дээдэ категориин медсестра Н.И.Ленинцева, ахамад медсестра Г.И.Залунка, диетсестра П.П.Ананьева, сеестра-хозяйка В.В.Машанова, дээдэ категориин массажистка Н.К.Усова, медсестра, мүн бэрхэ массажистка Е.И.Рыкова, медсестра Н.Ю.Трофимова, 28 жэлдэ медсестрагаар хүдэжэ байһан Т.Н.Тюрюханова, 12 жэлэй саада тээ медучилищи дүүргэжэ, курортно медсестрагаар ерһөн Н.В.Новицкая болон бусадай габьяата ажалые онсолон гэмдэгдээр.

Курортын шэнэ сауна амарагшадай, мүн айлашадай дунда мэдэжэ болонхой. Эндэ

Ахамад врач А.Н. Шумилов

яаралгүй бассейндэ ором массаж абахада болоно. Массажисткаар 1991 ондо хүдэлһэн Н.О.Ленинцева саунада ажаллана.

Горячинскийн эм домто аршаан Кавказай суурь аршаануудһаа шүүр бүридлөөрөө заахана дутахагүй. Газар дорно соробхилон гарадаг халуунууд соо хүнэй бээдэ аргагүй туһалга азот болон кремни бодосту элбэг байха юм. Гадна хомоно газууд - аргон, ксенон, криптон, неон, гелий, мүн углекислэ газар 0,4 единицэ радон бии. Үнэ тийхэдэ хүнэй бээ аргалга шэдитэй вольфрам, молибден, мүнгэн (серебро) халуунууд соо элбэг гэжэ эрдэмтэ тоолоно.

Эм домто аршаанһаа гадна Горячинск шадарай байгаан эсбэр агаар, зөөлэн улаан аргалха, эмшлэхэ шэдитэй. Курортые тойрон хүрээндэ хаданууд үдхэн ой тайлаар бүрхөөндөнхэй. Горячинск урда талаһаань Улаан-Бургаан шэлэ туласа шахуу оршоно. Харин хойто болон эгтэ зүүдүүдээ Баргажанай шэлэ Горячинск руу хүйтэн байдал табидатгүй.

Горячинскда амарагшад Байгал далайн баян хэлэлтэй нэгдтэ аршаанһаань хүртээ эсбэр хэриуэн агаараар амьдрал шэнэ хүсэ шадал нэмэнэ, бээ аргална.

Халуун аршаан ваннада душта хэрэглэгдэнэ, мүн гадна доторой үбшэнтэй хүйтэ гэрэнине уудаг.

Гадна Баргажанай Барманшовое нууртай сапронелевэ шабар асаргада, элдэб янзын аппликаци табидат байха юм.

Курорто эхнэрүүдэй үбшэ амжалтагайгаар аргалдаг.

Артрит, полиартрит, спондилез, остит, периостит, миозит, бурсит, остеомиелит, неврит, невралги, невралгит, радикулит, мүн үе мүснэ арһанай үбшэнүүдые үрэгтэйгөөр эмшлэдэг байна.

Пүүдэй жэлүүдтэ РДТ (разгрузочная диетотерапия) шэнэ арга хэнэ. Эмхлэлтэ тусгаар заагдаһан эдэс

ХАЛУУ

...ажэ, али гэб...
...дун доро хоо...
...хайжаруу...
...элүүржүү...
...Иимэ арг...
...шун...
...мүн арһа...
...амья...
...альна
...бэсын та...
...хара байса...
...Жэшэнь, б...
...хүнүүд...
...хэдых...
...аптекин...
...Дүршэлтэй...
...А...
...БАГАЙ хүт...
...бэсүүлэгд...
...отерали,...
...Зүү...
...масса...
...аш...
...Ти...
...физ...
...бис-об...
...түхээ...
...ууд...
...рапини...
...Тэрээ...
...хүгжэм...
...Һэрн...
...Иин...
...үбшэнтэд...
...Горячинскда...
...хүн бүхэ...
...масса...
...мас...
...Тусхай...
...бюто...
...үбшэ...
...бодхосхо...
...Курортын бүх...
...эмшлэлэгшэ...
...Республикын...
...саггалгын ми...
...дэгдэхэ Пур...
...жэлээ ходо...
...Тиймэһээ...
...наршые врач...
...медсестрае абаж...
...дээдэ,...
...скэдэн категори...
...Тус курортд...
...шауугаар амарх...
...байдал олгогдон...
...библиотекедэ

ХАЛУУН АРШААНТАЙ ГОРЯЧИНСКДА АМАРЫТ!

...али гэдэг, врачай
...хороо байжа,
...хайжаруула, бэс
...эзүүржүүхэ гэдэг
...Иймэ арга хэрэгтэн,
...шуһанай дараса
...арһанай элдэб
...амьяа гэрээдэг
...астма)
...бэсн гамир богони
...хараа байса хайжардаг
...Жэшэнь, бронхиальная
...хүнүүд энэ арга
...хэдыхэн үдэрэй
...аптекин эм гоохосоо
...Дүршэлгэн бэрхэ врач
...Алексеевна
...хүгэбэри доро
...бэлүүдэдэг.
...Физиотерапи, фито-
...зүү табилга,
...массажи, ингаляци,
...аша үрэгэйгөөр
...Тийхэдэ үшөө
...физкультурын,
...био-обратная связь
...түхээрлэгнүүдтэй
...хүдэлнэ.
...шэнэ кабинет
...аалин
...хүгжэм зэдэлжэ,
...хэрюун агаар
...Иймэ арга амьяа
...туһантай.
...амархая
...үдэр бүри
...массажистуудта
...хүүлэдэг
...Тусхай бэлэдхэлтэй
...эди шэди
...үбшэн хүниие хүл
...аргатай.
...Курортн бүхэ медицинскэ
...Буряад
...Элүүрые
...министерствын
...Нуралсалай түбтэ
...дээшлүүлжэ
...Тиймээхэ Горячинскын
...врачыс гү, али
...арабалтнай,
...үгышыс наа,
...категоритой байха.
...Тус курортдо арга хэдын
...таатай эрхэ
...Жэшэнь,
...ороболтнай,

Марина Гавриловна Пуховских дуратай номыетнай олоод үгэхэ. Мүн шэнэ газетэ, журналнуудые уншаха аргатайт. Курортн түүхын музей бии. Видеозалда видеофильмүүдые харахада, яаралгүйгөөр хуужа хөөрэлдэхэдэ, жэмсэй шүүһэ, үгы гэдэл, виноградай нулахан архи шэмэхэдэ, хүгжэм шагнахада болохо. Бар соо хатар наадан эмхидхэгдэдэг, хүгжэм дуунай үдэшэнүүд үнгэргэгдэдэг.

Амаржа байһан хүнүүдтэй

Лечение мудростью, верой и любовью

Су-Джок терапия... Эта уникальная оздоровительная система, заложенная самой природой в каждом из нас. Этот относительно новый метод лечения всех болезней знают немногие. Не все специалисты могут применить его эффективно. Это лечение верой, мудростью, добром, опытом. Врач высшей категории Шумилова Мария Васильевна является именно таким целителем. Когда я во время командировки в Горячинск посетила ее кабинет, то лечившиеся у нее клиенты восторженно отзывались о своем враче. "Доброй, прекрасной души женщина, лечиться у нее - одно удовольствие". "Всех больных уважительно по имени, отчеству называет". "Очень мудрая, красивая женщина, от нее исходит положительный заряд". И таких откликов в ее адрес множество...

хөөрэлдэхэдэ, курортн эмшэдтэ, амтатай хайхан эдэ шанадаг тогоошодто үнэн зүрхэнһөө баярыс хүргэнэ һэн. Холье холо гэнгүй аяар Москваһаа, Алас-Дурнаһаа, Шэтэһээ, Тюменьһээ амархая, аргалуулхаяа ердэг байна.

Ошоходошыс холо бэшэ, Улаан-Үдэһөө оройдоол 180 километртэ оршодог Горячинск курортдо жэлэй ямаршыс сагта амархада аятай! Байгал далайн эрьедэ амаржа, арюун хайхан бодол түхөөн, шэнэ хүсэ нэмэхээ шамдыт.

Награды

по заслугам

Впервые в Москве с 30 октября по 3 ноября прошла большая выставка "Регионы России - зоны санаторно-курортного лечения и отдыха" с участием около 50 здравниц. Наш регион был представлен двумя курортами "Горячинск" и "Аршан". Как рассказывала начальник отдела маркетинга Елена Георгиевна Храмова, вокруг стенда "Байкалкурорта" создавался настоящий ажиотаж, в миг разошлись информационные листы, с неподдельным интересом рассматривались красочные альбомы с фотографиями, проспекты, буклеты.

На выставке проходил конкурс "Здравницы России - звезды отечественного отдыха". По итогам этого конкурса курорты Бурятии "Горячинск" и "Аршан" были удостоены дипломов II степени и награждены медалями. Кроме них такие награды получили лишь 3 курорта. Дипломами I степени отмечены 2 здравницы.

Генеральный директор - главный врач СКУП Республики Бурятия "Байкалкурорт" ЛУБСАНОВА Людмила Николаевна как победитель ВДЭНХ награждена медалью "Лауреат всероссийского выставочного центра".

Мы от души поздравляем наш "Байкалкурорт" с высоким достижением!

Вы его заслужили!

Дарима ЭРДЫНИЕВА,
журналист,
Радна-Нима БАЗАРОВАЙ
фото.

Сестра-хозяйка В.В. Машанова

Диет-сестра Н.П. Апаньева

Массажай шэди ехэ!

Эдэһ амтатай даа!

Дурсалга

ПЕТР СОКТОЕВОЙ НЭРЭМЖЭТЭ ШАН

Захааминай аймагай Борто шотагта 1938 ондо олон үхибүүтэй бүлэгдэ Петя гэж хүбүүн түрэхэн байгаа. Ганса эжнь үхибүүдээ хүмүүжүүлэн. Дүшэ гаран онуугаар ажал бэдэржэ, Михайловка тосхондо зөөжэ ерэхэн байгаа. Петр Михайловкынгаа хургуулида хурахан, бага наһанһаа хүбэлгэн ухаатай, һайнаар һурадаг, техникээр һонирходог һэн. Арбадахи классаа дүүргэхэнэй угаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздоо машинын жолоошоноор, завгараар хүдэлхэн байна. Петр Дареевич хүдэлжэ байгааг, Буряадайнгаа хүдөө ажыхын институтта заочноор мехфакта орожо, һайнаар дүүргээд, инженерэй мэргэжлэй боложо, колхоздоо олон жэлдэ ахалагша инженерээр хүдэлөө һэн.

Буряад Республикын гээдэ зургаанай хүтэлбэрлэгшээ Петр Дареевичэй бэйлиг шадабаритайе, эрхим хүтэлбэрлэгшэ байһые анхаржа, «50 лет Октября» гэжэ совхозой (Мэлэ шотаг) директорээр хүдэлхье эльгээһэн бэлэй.

«Үүдэн сүмэ» гэжэ захаминаархинда нэрлэгдэхэн Үндэр-Баабай уулатай хадата һайхан Захааминай эрхим суута хүбүүдэй нэгэн байһан, минии түрэлэй болохо Соктоев Петр Дареевич тухай дурсалга бэшэхэм.

Мэлэгэ хүдэлхэдөө, хүн зоной ажабайдал һайжаруулаха ажал ехээр ябуулаа, залуу гэр бүлэгдэ туһаламжа үзүүлээ, телефон, радио, зайн гал, гэр байрын болоод, шахардуу байдалтай хүнүүдтэ газет, журнал захихыень мүнэн туһаламжа үгдэг һэн. Петр Дареевич олон зоной дунда дүй дүршэл ехэтэй, сэгэн һонор байһанһаа харуулжа, зоной дунда ехэ хүндэтэй болоо һэн.

Уданышөгүй П.Д.Соктоев Захааминай аймагай хүдөө ажыхын управлениин начальнигаар томилогдобо. Петр Дареевичэй заабаарай аймагай совхозуудта элдэ барилга, заһабарилга хөгдөһэн бэлэй. Мүн бага дүтүн областнуудһаа үүлтэртэ мал асаргадаа, малай тоо толгой олошорууагдаа. Энэл үедэ Петр Дареевич заочноор аспирантура

дүүргэжэ, хүдөө ажыхын эрдэмтэй кандидат болоһон юм. Захааминай аймагай захиргаанай гуйлтаар Петр Дареевич дахинаа «50 лет Октября» совхоздоо директорээр эльгээгдэжэ хүдэлхэн юм.

Петр Дареевичэй наһанайн хүрр Элизавета Дашеевна олон жэлдэ багшаар, хургуулин директорээр, РУО-эй инспекторээр ажаллаа. Элизавета Дашеевна наһанайнгаа нүхэртэ ямаршье ажалда, хаанашье хүдэлхэдэнь, ходоодоо туһалжа байдаг һэн. Мүнөө наһанайнгаа амарлтада гараашье һаа, Закаменск хотодо үдэһын хургуулин директорээр ажаллана. Петр Дареевич Элизавета Дашеевна хоёр гурбан һайхан үхибүүдые түрээжэ хүмүүжүүлээ, үхибүүдынь эхэ эсэгынгээ хургаалье дэмжэжэ ябадаг.

Петр Дареевич эгээл хүсэ шада-

лайнгаа, ухаан боголодлогоо һалбаржа байхада, гэһын аюулда орожо, шалса гэлхэйтээ хахасан байһа. Хүрр Дареевиче Захааминай аймагай Михайловкы, Мэлэ, Бортын аймагай сугтаа хүдэлхэн нүхэдынь дулаан үгэнүүдээр дурсадаг.

Наһанайн хани нүхэр Элизавета Дашеевна Соктоева, үхибүүдынь гэрлээ дурасхаалданы зориулагданы Петр Соктоевой нэрэмжэтэ шан тогтообо. Аймагай хүдөө ажыхын управлениитэй хамта баталагданы энэ шан хүдөө ажыхын хүдэлхэгшэһэй һайндэртэ баруулагдаг байха юм. Энэ хүндэтэ шангаар аймагай хүдөө ажыхын мэргэдэ байһан үмсын болон хамтын ажыхынууд шатагдан байха.

Цырен-Дулма ОЧИРОВА,
Захааминай аймагай
«Уран-Дүшэ»
гэһэн литературы
нэгдэлэй гэршүү.

«УЛААХАН ЗАЛААШНИ, НАМААШНИ ХЭДЫБ?»

Зураглал

Бэе бээе дүнгэлсэн ябаһан энхэрлэн зулгы эгшээ нүхэр, энэрхи һайхан эхэ Сэсэг Долгоровна Хойлокова тухай хөөррэхэм. Олохон танил зонийнгоо талые хараһан, туһалхые оролдодог хүндэтэй хүмнэй даа. Хадата Захаамин хангайн үзэсхэлэн байгаалитай, эм домто аршаан булагтай, Энгорбой нютагта түрэхэн, үдэхэн хадаа түрэл шотагайнгаа һайхан шэнжэнүүдые урихан шарайдаа шэнжээн абажа, жэбжэгэр сэдэр бзетэй, хүндэмүүшэ, палархай абаритай юмэл. Түрэхэ гарахын хүндэ туһалха табисууртай гээд Сэсэг Хойлоковна тухай хэлэмээр юм. Тиимэһээл «Ажалай туг» газетын редакциин профкомой түрүүлэгшээр дэбжүүлэгдэжэ, энэ тушаалдаа аяар хори гаран жэлдэ үнэн сэхээр ажаллана.

Сэсэг Долгоровна гансашье редакциингаа, типографийн хүдэлбэрлэгшэдэй ажал хэрэгээр һонирходог бэшэ, мүн аймагайнгаа «Уран Дүшэ» нэгдэлэй гэршүүдэй хүн бүхэнэйнь ажал хүдэлмэрээр, ажабайдалаар һонирхой, наһаагаа зобохо ябадаг юм. Энэл хүнэй ашаар манай «Уран Дүшын» гэршүүдэй эбтэй зетэй «бүлэ» мүндэлөө гэжэ һанадагби. «Нэгдэлэймнэй байгуулагдаһаар 25,30 жэлүүдэй ойн баярай үдэһэнүүдые эмхидхэлгэдэ Сэсэг Долгоровнагай оруулһан хубита ехэ.

«Уран Дүшынгөө» аха захатанай ерэхэдэ, заабог гэртээ оруулжа, халуухан сайгаа аягалдаг, үгышые һаа, редакци соогоо сай шанажа хүндэлдэг һайхан заигтай юм. Энэ заншалынь редакциин заншал болонхой.

Манай Сэсэг таниха, танихашьөгүй хүнэй ерээд, өөрынгөө уйдхар, бэрхэшээл тухай хөөрөө һаа, унтангүй, зүрхэ сэдхэлээ үбдэжэ хонохо хаш. Тиимэл хадаа тон зүбөөр профкомой түрүүлэгшээр һунгагданы еһотой, - гээд газетын редактор Валентина Санжиевнагай нэгэтэ бэшэ хэлэхыень дуулаһан байхаб.

Манай классай олохон басагад, хүбүүдэй дуртай багша байһан, хожомынь олон жэлэй туршдаа нүхэсэн, хөөрөлдэн ябаһан, саһһаа урид наһа бараһан Елена Цыреторовна Будаеватай Сэсэг Долгоровна хургуулида хамта хураһан, ханилан ябаһан тухайгаа нэгэтэ дурсан хөөрэхыень шагнаа бэлэйб. Сэдхэлдээ дулаанаар дурсан ябадаг хайрата Елена Цыреторовнагай хани басаган урдэмни һууна гэжэ һанахадаа, юндэшьеб доосоомни уяран, ямаршьеб ойлгогдошогүй дулаахан мэдэрэл түрээжэ, хөөрөлдэжэ

С.Д.Хойлокова

Хүндэ туһалха
ХҮНДЭТЭЙ
табисууртай

һууһан нүхэрни урданай-хиһаа бури дүтэ, бури түрэл мэтээр һанаагдаа бэлэй.

Санаһан дунда хургуулин ахмад классуудта һурахадаһы, классайн хүтэлбэрлэгшэ байһан Аюша Жапович Доиов багшая Сэсэг Долгоровна айхабтар ехээр хүндэлдэг байһан юм.

Багшымни баяр - минни баяр, Багшымни уйдхар - минни уйдхар, - гэдэгтэл, Аюша Жаповичайнгаа һани ябахадань, амжалта, баяраарнь баясан хүхидэг, ажабайдалайн харгын буруу тээшээ халихада, тон ехээр һанаагаа зободог хүн Сэсэг Долгоровна байгаа.

Сэсэг Долгоровна хургуулиа дүүргээд, Новосибирск хото ошожо, полиграфистнуудай училищида һуража, наборщик-линотипистын мэргэжэл шудалаа. Аяар 1969 онһоо таһалгаряагүйгөөр аймагайнгаа типографи, редакцияда ажаллана. Үнгэрһэн жэлдэ Сэсэг Долгоровна ажалайнгаа тэбхэр 30 жэлэй болон 50 наһанайнгаа оёе нүхэдэй дулаахан дүхэриг соо тэмдэглээ һэн.

Улаахан залаашни, Намаашни хэдыб?
Арюухан талымни

Гоёожол мэдыш, - гэһэн Чимит Цыденов Дамбаеван аяар 1939 ондо бэшэгдэхэн «Сэсэгхэн» гэхэн шүдлэгэй муруцда юундэшьеб Сэсэг Долгоровнагай ажабайдалда хабаатай мэтээр һанагддаг. Улаахан залаашны урихан дулаахан шарайтайн уян зөөлөхөн абаритайн һайхан сагаахан сэдхэлэйнь жэшэн, намаахануудынь хэлэ хэрэгүүдэйнь адмшаан, Сэсэг Долгоровнамнай талын улаашны сэсэгхэн шэнгээр маанайнгаа ажабайдалые шэмэглэе байһандал болодог юм.

Сэсэг Долгоровна өөртөө адли зөөлэн абари зантай, хүндэмүүшэ палархай Билиб Дамбаевич нүхэртэйгөө гурбан хүүгэдэйнгээ гарыень ганзагада, хүлыень дүрөөдэ хүргэжэ байнхай. Ехэ басаган Саяна Тимур хүбүүн хоерынь өөһагэр бүлэгтэй боложо түбхэнлэхэй. Хаа-яхана сүлөөгдэһөө Хойлоковтон амтатайхан ашһараа, зохидхон зээнэрэ манара, хахижа налайдаг. Одоо басаган Лизань хургуули эрхим һайнаар дүүргээд, мүнөө БГУ-гай 3-дахи курсын оюутан болонхой.

Сэсэг Долгоровна 1998 ондо «Буряад Республикын соёлгабьята хүдэлмэрлэгшэ гэгһэн хүндэтэ» нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

Хандажап ДАМПИЛОВА

СБЕРБАНК РОССИИ приобрел олимпийский размах

Не за горами Олимпийские игры 2002 года. Спортсмены всего мира уже давно готовятся, чтобы показать себя на американских стартах в Солт-Лейк-Сити, и отвоевать для своей страны хоть какой-то кусочек нетленной спортивной славы. А наши тренируются урывками, им все время приходится думать о решении обычных материальных проблем. Но возникнут ли нужные настрой и решимость для больших олимпийских побед, если нет полной отдачи себя спорту и тренируемому мастерству?

Президент Олимпийского комитета России Леонид Тягачев и председатель правления Сбербанка Андрей Казьмин подписали ряд документов о сотрудничестве. Они договорились и о создании спортивных центров подготовки к летним и зимним видам спорта, и о создании производственной

базы по выпуску качественного спортивного инвентаря, и о выпуске специальных пластиковых карт для членов олимпийской сборной. Но главное - Сбербанк безвозмездно предоставил для подготовки сборной России к зимним Олимпийским играм 2002 года денежные средства в размере 300 тысяч долларов США.

Представляете? Теперь спортсмены смогут посвятить все оставшееся время до начала игр только тренировкам. Теперь можно бегать на лыжах, прыгать с трамплинов и выделять тройные сальто на коньках не заботясь о дополнительных подработках. Более того, для усиленных занятий спортсмены соберутся на базе в Красной Поляне под Сочи, где с помощью наиболее опытных тренеров и практических психологов они пройдут марафон-тренинг перед предстоящей Олимпиадой.

Создание базы в Красной Поляне - тоже один из современных проектов Сбербанка и Олимпийского комитета. Кроме этого, они запланировали построить и ряд спортивно-тренировочных баз за границей, предположительно в Греции или на Кипре.

Андрей Казьмин и раньше поддерживал спорт, считая, что развитие спорта в стране приведет к возрождению здоровья нации и активности молодежи. Он выделял средства на различные юношеские турниры по многим видам спорта и даже провел этим летом Спартакиаду Сбербанка России. Но теперешний уровень спонсорства - это высшая планка. То, что Сбербанк России приобрел олимпийский размах, говорит о его устойчивом и перспективном положении.

Сам председатель правления

Сбербанка связывает непосредственно спортивные победы с настроением и работоспособностью нации. «От победы растёт производительность труда, повышается экономический тонус страны», - заявил он в беседе с журналистами. И действительно, вся страна во время Олимпиады вся страна прикована к экранам телевизоров - они болеет за своих спортсменов - они должны побеждать.

Получается, что Сбербанк России, как настоящий народный банк, помогает спорту, заботится и обо всем населении страны. Ведь большие спортивные победы будут теперь не только плодом долговременных усилий самих спортсменов, но и итогом долгосрочного сотрудничества между Сбербанком и Олимпийским комитетом.

По материалам ИА «Время Резонанс»

Хандажап ДАМПИЛОВА

ХОРОШО и красно прошел праздник, посвященный 200-летию Цугольского дацана. Я являюсь живым свидетелем, когда закрывали и вновь открывали этот дацан. В начале 1930-х годов мы жили в селе Цугол. В 1933 году я пошел учиться в Цугольской начальной школы, а в августе 1933 года здесь был последний урок - Зулын хурал. После этого, вплоть до 1980-х годов, больше хуралов не было, а дацан превратили в склады воинских вещей.

В 1934 году начались аресты лам - коммунистов. Мы, пацаны, бегали и играли в оврагах дацана и видели, как их выносили на телегах в Оловянную, в тюрьму. Они обратно не возвращались.

В 1935 году дацан был закрыт. Одновременно с арестами лам также начались массовые репрессии бурят не лам руководящих работников Бурят-Монгольской АССР. Начались они со появления статей в газете «Правда» органа ЦК ВКП(б) «Коммунисты Бурят-Монголии срывают маски буржуазных националистов». Это статья корреспондента В. Овчарова от 22.09.1937 №226 и статья «Кто покровительствует преступникам из Агинского аймака», того же корреспондента газеты «Правда» от 25.09.1937 г. №262. Этот Овчаров никогда не бывал и не работал в Бурятии. Он был послан из Москвы специально разоблачать контрреволюционеров, панмонголистов, японских шпионов» в Бурят-Монголии и в Агинском округе.

Первый секретарь Агинского аймачного комитета ВКП(б) Подикарпов Н.Г. был репрессирован 22 сентября 1937 г., а реабилитирован в феврале 1956 года. Подикарпов Н.Г. в своей статье «Культ личности и массовые репрессии руководящих классов Б-МАССР в 1937 г.» пишет: «Этот корреспондент Овчаров

В первом доглом в этой статье назвал меня «японским шпионом», орудовавшим в этом районе. Основной целью его статьи была компрометация М.Н.Ербанова (первого секретаря Бурят-Монгольского обкома ВКП(б)) через меня. Овчаров назвал меня «японским шпионом», только исходя из показания заключенного Ардина Доржи, показания выбитого, показания одной клеветы и провокации, не имеющей ни грамма правды».

Даже генерал Гармаев Уржин в 1945 г. вернулся на свою Родину. Конечно, он понимал Родину с большой буквы, но вернулся на свою беду, так как он военной коллегией Верховного суда СССР на основании ст. ст. 58-2, 58-4 УК РСФСР приговорен к исключительной мере наказания и приговор приведен в исполнение в Москве 13 марта 1947 года. Спустя 45 лет решением Коллегии Генеральной прокуратуры Российской

На празднике хорошо выступали спортсмены, артисты Агинского округа, очень красиво пел «Магтаал» Цугольского дацана.

В связи с этим я очень хотел бы просить композиторов Агинского округа и Бурятии, чтобы они написали ноты к этому «Магтаалу», тогда даже дети, учащиеся музыкальных школ смогут его петь, сопровождая музыкальными инструментами, и тогда им будет большой Буян.

Также я очень благодарен главам администраций районов: Могойтуйского - Мажиеву С.Б., Оловянинского - Подгорбунскому П.Е., Ононского - Духновскому В.И., Борзинского - Машукову В.И., Забайкальского - Таракановскому В.Д., Краснокаменского - Лосскому Ю.В. за их призыв к жителям своих районов.

В этом обращении говорится, что в 1930-е годы Цугольский дацан, представляющий собой комплекс из главного собора храма и десяти дуганов, пережил тяжелые времена, был разграблен и разрушен, церковные святыни вывезены. Восстановление Цугольского дацана - дело каждого человека, заинтересованного в возвращении культуры народов Забайкалья.

Поэтому обращаемся ко всем людям доброй воли, верующим, сочувствующим, производственникам, бизнесменам оказать и оказывать содействие и посильную помощь в деле возрождения уникального памятника нашего края.

Откликаясь на это обращение, мы с женой - Буда Гончиковной внесли в кассу дацана четыре тысячи рублей. Это наш подарок родному Дацану.

Д.БАЛЬЖИНИМАЕВ,
ветеран войны и труда, пенсионер.
Пос. Приаргунск Чит. обл.

200 ЛЕТ ЦУГОЛЬСКОМУ ДАЦАНУ

Летом 1937 г. Ербанов М.Н. был вызван в Москву, а 21 сентября 1937 г. арестован, 8 февраля 1938 г. военной коллегией Верховного суда СССР по статьям 17-58-8, 58-6, 53-11 УК РСФСР приговорен к высшей мере наказания, приговор приведен в исполнение.

Архивные данные свидетельствуют, что Ербанов в 1933 г. был награжден орденом Красного Знамени, а в 1936 году орденом Ленина, на XVII съезде ВКП(б) избирался членом ревизионной комиссии ЦК партии.

Таким образом, Ербанов не был предателем и японским шпионом.

История показала и доказала, особенно война с Японией в 1945 году, что среди бурят, бурят священников лам, руководителей Бурят-Монгольской АССР и Агинского округа не было предателей и японских шпионов, и ни один бурят в 1945 году не ушел к японцам. Об этом никто не говорил и не писал, все буряты-воины вернулись домой после окончания войны.

Федерации от 23 июня 1992 г. он был посмертно реабилитирован. Я думаю, что если генерал Гармаев Уржин вернулся бы после смерти Сталина и Берии, то он бы был жив и жил бы еще долго.

Таким образом, буряты были, есть и будут верными и преданными друзьями русского народа, у нас не было и не будет таких конфликтных ситуаций, как на Кавказе, Средней Азии и Прибалтике.

Религиозная деятельность буддийской и православной религий Правительством РФ разрешена, и она будет развиваться в дальнейшем.

Очень благодарен я руководству Агинского округа, администрации Могойтуйского района, всем ламам за большую плодотворную деятельность по возрождению Цугольского дацана, за подготовку и проведение праздника, посвященного 200-летию нашей святыни - Цугольского дацана.

АЖАБАЙДАЛАЙМНАЙ АРЮУХАН ШЭНЖЭ

ЭБТЭЙ БҮЛЭ

Хори, Ярууна, Хэжэгийн Хэлбэ тэнгэрийн бэлчир Улаанзай хүбүүд гарбалтай Улзы тоонто Ульдэргэ, - гээд, манай нотагай нэрт Ширал Жанчингов "Урчин дэлхийн алтан булан" гэж нэрлэсэн нэртэй. Энэ найхан нотагтаа ажаахайн хүбүүд дугай, энэ зондоо хүндтэй Дагбаев Ширап Цыдендамбаевичтай өөрийнөө ханамажа гэсэнэб.

Ширап Цыдендамбаевич Людмила Согниевна хоёр айлайхны болохоор 23 жил болобо. Эдэ ахуйн хугасаа соо ехэ эбтэй, гэж, ажабайдалаа тон нарин гургуулжэ шаданан айл юм.

Ширап 1956 ондо янгинама нүгтэй үбэлэ нотагтаа суутай шалай аргашан, Ленинэй орденото Цыдендамба Абидувичай дүрбэдахи урши боложо, энэ дэлхийд мүнхэдөө. Багаһаа эхэлшэ, малша, байгаалида ехэ эрхтэй юм. Ульдэргэньгөө дунда дүргуули дүүргэһэйгэй улаа Ширап хүдөө ажаахын дээдэ дүргуулида ороо һэн. 1980 ондо институт дүүргэжэ, зоотехник нотагтаа үргэжэлтэй.

Салайгаа намтар эхилжэ бэлэй. Ширап Цыдендамбаевич даруу бэйгэ баригантай, хүн бүхэндэ хам болохоор туһалхан гэжэ эрдэдодог, урагшаа ханаатай эрдэһэй нотагайгаа хүн зондоо эхилжэ болонхой.

Түрэл байгаалидаа, ой тайгадаа дуратай байжа, мэргэжлээ хэлгэжэ, 1993 ондо Улаан-Удын хүдөө ажаахын колледж дүүргэжэ.

Яруунын лесхоздо хүдэлжэ зуураа эрдэмээ саашан үргэлжэлүүлжэ, Ленинград ойи ажаахын академидэ заочно орхурадаг юм. Оймодон ой хүдэлмэришгэний ажалай үүргэнь тон ехэ үе байгаа гэжэ.

Гол горхоной захар, булагтай эхиндэ модо унагаажэ, булаг уудаа хатаажэ, байгаалида бузарлаашад олон. Ширап Цыдендамбаевич тэдэнтэй ехэхэн лэ тэмсэл хэдэг, нотагайнгаа байгаалине хамгаалдаг, шэнэ модонууды таридог хүн гэжэ. Энэнь ехэ буянтайшые, дэмбэрэлтэйшые ажал.

Ширап Цыдендамбаевичай нүхэрнь Людмила Согниевна үнэр баян бүлэдэ Нархата нотагта түрэнэ, Комсомольскын дунда дүргуулида хураһан, 1980 ондо БСХИ дүүргэжэ, агроном

мэргэжэлтэй болоо һэн. Харин эхнэр хүн харидэ гэжэ хэлсэдэ, Люда басаган баян дэлгэр Ульдэргэ нотагтамнай бэри буугаа.

Хорсод жэлэй туршдаа Ульдэргын захиргаанай

харюусалгатай, дэмбэрэлтэй ажал гэнэ.

Людмила Согниевна урин налай зантай, Ульдэргэ нотагтаа ехэ хүндтэй юм.

- Энэ найхан хүдөөгэй юрын бүлэ гал гуламтаа залираангүй,

мүнхэ зулаар ба да ра а жа б а й х а н ь болгогой, - гэжэ үрэхэ байнаб.

Дагбаевтан эхэ эсэгын буянгаар хүбүүн басаган хорттой. Шираптанай уг гарбалаа залгуулха, энэбхилхэн урихан шарайтай Эрдэни хүбүүн Улаан-Удын нэгэдэхи интернат-дүргуули дүүргэһэнэй мүнхэ эсэгын буянгаар хүбүүн басаган хорттой. Харин 2000 ондо тэрнээ улаан дипломтой, дүрбэн жэл соо, саһаа урид (экстернээр) дүүргэһэн байна.

Саг зуура БГТРК-да хүдлөөд, мүнөө эрдэмээ дээшэнэ үргэлжэлүүлхэ зорилготой, Москва хотодо аспирантурада хурана. Эрдэни хурса хурдан, ехэл номдоо оролдосотой, багаһаа ехэ гомоотой һэн.

Зохидзантайнь нотагай үбгэд хүгшэд найхашаадаг, "Угаа уһанда хаяхагүй, - гэжэ дэмы хэлсэдэггүй, - энэл хүбүүн хооло ошохо даа" - гээд, нотагай зоной хөөрэлдэхыень оло дахин дуулаһан байнаб.

Хоёрдохн үрши - Эржэнэ басаган энэ жэлдэ Ульдэргынөө дунда дүргуули мүнхэн медаль дээрэ дүүргэжэ, үсгэн нүхэдэйнөө дунда шалгаран гараһан байна.

Мүнөө БГУ-гай түүхын факультетэй оюутан. Урин зулгыхан Эржэнэдэ эрдэм бэлигтэнь амжалта, залуу наһандаа зол жаргалтай ябахыень хүсэе.

Ширабай эжы Чимитова Ханда Базаровна наа наһа гаранхай, бүхы наһаараа мал ажалда хүдэлхэн, олон медаль, орденээр шагнагдаһан хүн. Мүнөө хүндтэй хүгшэн эжы үхибүүдэйнгээ жаргал хаража, ашанарайнгаа амтатайе үзэжэ, үдэр бүри маани мэгээмээ уншажа, "Ногоон дара эхээ" хорин нэгэ хүсээжэ, хонор хүнгэн зандаа хуудаг даа. Ширабай эжы маани мэгээмээ бүхы юртэмсын зоной элүүр энхын, амгалан тайбан ажаһуухын түлөө, дайн дажар бү үзэгдэг гэжэ зориулдаг юм.

Ум маани Бадмээ хум.
Ум маани Бадмээ хум.
Ум маани Бадмээ хум.
Цырен-Дулма ДОРЖИЕВА,
ажалай ветеран.

гулаагай орлогшоор хүдэлнэ. Хүдөөгэй захиргаанай мэргэжэлтэндэ харюусалгатайшые, орёо хүндлэше асуудалнууд унардаг ааб даа. Пая түрэнэ үхибүүдые саарһан дээрэ пэрэтэй, саһан дээрэ муртэй болгохо гэхэгү, али айл болоһон залуушуудда үнэмшэлгэ барюулжа, эхэ мэгэ энэрхыгээр амаршалха гэжэ шэнэнай баһал найхан

МОНГОЛ ТҮҮРТГАТА АРАДУУДЫН ХАМГААЛАГША ТУХАЙ

(Түгэсхэл. Эхинийн ноябрийн 15-най дугаарта).

Тэрэ тогтоол дотор бүх хальмаг арадыг Эхэ орондоо урбагшад гэж гэмнээд, гурбан үдэрэй туршада Хальмагай АССР-эй газар дээрэ ажаһуудаг бүх хальмагуудыг СССР-эй ондоо районуудта зөөлгөхэ, Хальмагай АССР-ыг үгы хээ гэж хэлэгдэн юм.

Тэрэ тогтоол 1944 оной гаратар оройдоол гурбан үдэрэй үөөд байхада баталагдан абтаад, бүх хальмаг арадыг дайнда Эхэ ороноо хамгаалхаяа ошоһон эсэгээр, аханарһаа бэшыень, тодорхойлобол, үлгэ һалга үбгэд, хүгшэдые, үрээгэр жаахан үхи хүүгэдые, үбгээ хүлээһэн бэрээд басагадые мал шэрэдэг вагонуудта шэхэжэ, шэмэрүүн хүйтэн Сибирь руу сүлөө һэн. Тэдэнэр үбэлэй 40-50 градус хүйтэндэ арбаад хоногой туршада һангирхай вагонууд соо үлэн хооһоор шэрүүхэдээ, олон мянгаадаараа хүлгэжэ, туража үхэһэн гэжэ түүхэ гэршэдэг. Эгээл нимэ мэдээсэл дуулаад байхада, Джаб Бурхинов «Францидахи хальмагуудай нэгдэл» эмхидхээд, хара газарта зобохо ябаһан бүх хальмагуудыг нэгдүүлхэ, СССР-т бүхыдөө сүлэлгэдэ ошоһон түрэл арадтаа туһалха гэдэн зорилго табья бэлэй. Аяар хорёод жэлэй саада тээ Эхэ ороноо орхижо гараһан хэдэн мянган хальмагууд Европын гүрэнүүдээр нотагшыгүи, ажалшыгүи тэнэжэ ябаһан зандаа байгаа. Дайнай һүүлдээ жэлүүдтэ ямар нэгэ гүрэндэ нотагжаха гэхэдэн, 17 гүрэнүүд хальмагуудыг утган абахаяа арсаһан байна. Олон мянган хальмагуудай орохо газаргүй боложо сүхэрөөд, тулгардаха гуйлдаа хүрөөд байхадань, 1951 оной августын 31-дэ США-гай Конгресс Америкынгээ газар

Хальмагай санаартан бүрээ-бэшүүр үлээнэ

дээрэ хальмагуудыг урижа асарха хуули баталан абаа һэн. Тингэжэ тэдэнэр Нью-Джерси штадта, Филадельфи хотодо арайхан гэжэ түбхинөөд, США-гай эрхэтэд болоһон юм.

Зүгөөр тэдэнэй зүрхэ сэдхэлые хаана холын Сибирь руу сүлэгдэн аха дүүнэрэйни хуби заяан тамалан зобоодог һэн. Хальмаг арадыг Сибирьтэ түрэл нотагтань бусааха хэрэгтэ «СССР-тхи хальмаг арадай юрын эрхэнүүды хамгаалха хальмаг комитет» болон Пенсильвани штадай Филадельфидэ байрлаһан «Хальмаг аха дүүнэрэй бүлгэм» гэдэн эмхинүүд ударидаһан байна. Хальмаг комитедэй зүгһөө Джаб Наминов-Бурхинов оло дахин Вашингтондо, Нью-Йоркдо, Лондондо, Парижда, Женевэдэ, Карачида, Коломбодо, Бангкокто, Джакартада, Нью-Делидэ, Ратунда элдхэл хэхэдээ, Сибирь руу сүлэгдэн хальмаг арадыг заатагүй нотагтань бусаахыг эрилтэ табидаг һэн. Мүн тэрэ ООН-ой болон Уласхоорондохи Улаан Хэрээһэнэй эмхинүүдтэ хандажа, хохидолодо ороһон түрэл арадтаа туһаламжа эридэг байгаа. Мүн США-гай Госдепартаментда, Президентэдэ хальмагай асуудалаар оло дахин меморандум бэшэжэ, уулзалгануудыг үнгэрэгдэн байна.

Тэрэнээ гадуур, Джаб Бурхинов Монгол ороние ООН-ой бүрэн эрхэтэ гэшүүн болгожо абаха тухай хэдэн меморандумуудыг ООН-ой нэрэ дээрэ эльгээһэн юм.

Хальмаг арадыг Сибирь руу сүлэлгэ тухай тэрэнэй бэшэһэн номууд Мюнхендэ, Нью-Йоркдо, Хитада,

Монгодо, Хальмагта, Буряад орондо хэлэгдээ, статьянуудын Нью-Йоркдо, Парижда, Элистэдэ толилогдоһон байна.

Һүүлэй үедэ Джаб Наминович монгол, хальмаг, буряад оюутадыг Америкын университетүүдтэ стипенди абаад һурахаар туһаламжа үзүүлхэ ябуулга хэв. Мүнөө тэдэнэй тоо зуугаадта хүрэнхэй. Гадна хүндэ үбшэндэ дайрагдаһан монголшуудта туһалха хүдэлмэри эрхилдэг.

Джаб Бурхинов энэ ехэ олонитын хүдэлмэри ябуулхаа гадуур 1952 онһоо эхилээд, гүшаад жэлэй туршада Америкын томо компаниуудта химигээр, химическэ лабораторийн директорээр, электро-химическэ заводой директорээр, «Дженерал Электрик» компаниин уласхоорондын талгай холбоной инженерээр ажаллаһан байна. Тэрэнэй Наран хубуниинь юридическэ эрдэмэй доктор гэдэн нэрэ зэргэтэй болонхой. Мүнөө тэрэ дэлхэйн дүрбэн ехэ банкнуудай нэгэн болохо Дейтче Банкин Юридическэ департаментын Вице-Президентээр хүдэлдэг. Мүн бага юридическэ эрдэмэй доктор Эльза басаганиинь өөрынгөө нүхэртэй юриконсультацонно бюорогой эзэд юм. Харин американ биржын финансын зүбшэлэгшэ байһан Амур-Санан гэжэ нэрэтэй түрүүшын хубуниинь хэдэн жэлэй саада сагнаа урда наһа бараа һэн. Джаб Наминовичын бүх наһанайн ажайбуулгада тэрэнэй нүхэр Намджал Санджиевна Баянова сэгнэшэгүй ехэ туһа мүнөөшье болотор хүргэһөөр байдаг.

Джэб Наминов-Бурхинов хальмаг арадай түлөө тэмсээд Бадма Уланов, Санджа Степанов, Санджа Цуцукон, Эрдни Цуцукон, Дорджа Ремелев, Лиджа Уланов, Эрдни Николаев, Содном Далантинов, Иван Теврюков, Содном Кульдинов, Саран Бадинов, Черик Унков, Пата Переборов, Санджа Шаманов, Алексей Шурганов, Басан Бембетов, Галзан Алдакимов, Санжа Эльзяттинов болон бусад туһалдаг байгаа.

Аха нүхэрэйнай үшөө нэгэ наһагаа зобохо юмэн гэхэдэ, Дотор Монголой хуби заяан болоно. Тэрэ США-гай Хальмаг-монгол Конференцийн зүгһөө ООН-ой Генеральна секретарьта иигэжэ хандаһан байна.

«Танай Үндэр түрэлтэ!» США-дахи хальмаг-монголой Конференци Дотор Монголыг Хитадай булимтаран эзэлжэ байһандань буруушаалгана мэдүүлнэ.

Дотор Монголой түүхэ хэдэн зуугаад жэлэй туршада Хитадай дарлалта дор үнгэрөө.

Дотор Монгодо ажаһуудаг бага яһатанда Хитад ямараар ханданаб гэжэ Европын, Америкын хэдэлхээ хаража үзэбэл, нимэ байна:

1. Хитадай булимтаран эзэмдэлгын программа хадаа Дотор Монголой хүн зоние үгы хээ гэдэн болоно. Энэ ябадал хадаа ООН-ой Уставаар баталагдаһан хүнэй эрхэнүүды хамгаалха Декларацида тон харша үйлэ хэрэг эршэ.

2. Дотор Монгодо хэгдэн тоо бүридхэлэй дүнгөөр монгол регионуудта хитадууд монголнуудта орходоо 2 дахинһаа эхилээд, 20 дахин хүртээр олон байна.

3. Монголыг булимтаран эзэмдэггээ бүри түргэхэын тула 1969 оной Хитадай захиргаанай декредээр Дотор Монголой Автономито районын эзэлжэ байһан газарыг хорооһон юм.

4. Хитадай абаһан энэ декредэй дүнгөөр монгол хүн зоний 75 проценттай хитадай юрисдикцийн сэхэ мэдэлдэн орожо, удаадахи арбаад жэлүүдэй туршада хитад зоний дунда таран, үгы болохо байна.

5. Иимэ эрхэ байдалда автономно областьһоо гадуур ажаһуудаг КНР-эй монголнууд үндэй яһатанай ямаршыг эрхэгүй байхааа гадна, хитадуудай хажууда монголоор хөөрлэгхэ эрхэгүй юм.

1955 оной июниин 1-дэ КНР-эй Эрдэмэй академийн мэдээсэлнэй ёһоор, бага яһатанай зарим хэлэнүүд удаан сагай туршада хэрэглэгдээгүй байһанһаа боложо, үгы болон халаһан байна. «Хашалта дарлалтада орохоһоо айжа, Хитадай олон тоото бага яһатан үнэн дээрээ ямар арадай түлөөлэгшэ байһанаа нуудаг байгаа». Дэлхэйн олонитын энэ хэрэгтэ ямар бэ даа аргаар оролсоогүй хаань, Хитадай булимтаран эзэмдэлгын программын ёһоор хэдэн арбаад жэлэй үнгэрхэдэ, монгол арад хитадуудай дунда таран, бүхыдөө үгы болохо.

Монголыг, Синцзяниг, Түб дие булимтаран эзэмдэн тула Хитадай Республика (Тайвань), Хитадай Ардын Республика гэгшэд нэгэ политика ябуулгад байна.

Тэдэнэр булимтаран эзэлэгдбэл, хэдэн зуун жэлэй болон соёлтой арадууд үгы болохо юм.

1964 ондо «Форин левгиджиз Пресс» хэлбэлдэ Цэдунай хэлэнэй ёһоор, Хитадай бага яһатанай туршад Хитад шовинизмын бодолого худаа монголнуудыг газашалалгын үрэ дүн болоно. Тээд тон шаналаалыг гэхэдэ, КНР Мао Цэдунай шүүмжэлһэн шовинизмын политикаһаа халаагүй байна. Мүн Хитад Республика (Тайвань) Гоминданай партиин политика хуушан шовинизмын үргэлжэл болон гээшэ.

Монголнууд энээндэ этигэнэ:

1. ООН-ой харууһан дор Дотор Монгодо сул демократическэ плевисцит үнгэрэгхэнь Хитад правительството зүбшөөхэ бээ гэжэ найданаби. Тингэжэ Дотор Монгол өөрынгөө сүлөө тухай асуудал шийлэхөөр байгуулха хэрэгтэ Хитадай болон Россин хүн зон, ООН гэшүүд монголнуудыг зүбөөр ойлгожо, дэмжэлтэ үзэхэ.

2. Хоёр ехэ гүрэнүүдэй хоорондо Монголой сүлөөтэй байгуулха хэрэгтэ Хитадай болон Россин хүн зон, ООН гэшүүд монголнуудыг зүбөөр ойлгожо, дэмжэлтэ үзэхэ.

3. Хитад болон Россин хоорондохи буферна гүрэнүүд ороной хоорондохи зүршэлдөө бага болгохо, мүн Сүмэ Нэгдэмэл Монгол орон соёлтой болон экономийн хуушан хүршэ гүрэнүүдтээ болон ондоо арадуудтай харилсаа тогтоохо һэн.

Хитад арадта болон тэрэнэй соёлод бэлэ Хүндэтэйгөөр хандаагдби. Гэбэшье Сүмэ

Шойро-хурал. ХХ зуун жэлэй эхин

Нэгдэмэл Монгол орон байгуулха талаар ООН уласхоорондын олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлтэ шэглээгэр ажал ябуулха бээ гэжэ этигэнэби. Тэрэ мүнөөнэй Хитадай правительството дэлхэйн олонитын бодолыг хараада абаха гэжэ этигэнэби. Хитадай түрэлд болон нүхэдэнь харшуулаагүйн тула Дотор Монголой хүдэлхөөндэ талархалтайгаар хандагдэн нэрэнүүдыг оруулаагүйби.

Энэ меморандумай буулгабаринууд ООН-ой гэшүүдтэ эльгээгдэхэ юм.

Үнэн зүрхэнһөө Танин хүндэтгэл Джаб НАМИНОВ-БУРХИНОВ

США-дахи хальмаг-монголой Конференци. 1985 оной июниин 10.

ХХI зуун жэлдэ монгол хэлтэ арадуудыг ямар заяан хүлээнэби Мэдэлшэ, зурхайша бэшэ аад, тодорхой таахань тон хүшэр. Зүгөөр монгол хэлтэ хүн бүхэнь Д. Наминович Бурхинов шэнгээр түрэл арадуудайнгаа турш оролдобол, хуби заяаннай төврилгэ үгы бээ гэжэ найданаби.

Дондок БАЛЬЖИННЯМ

«Старокамыцкое искусство» гэдэн номһоо зураг абтаа.

СҮН САГААН СЭДЬХЭЛ

Даши-Рабдан ДАМБАЕВ

(Түгэсхэл. Эхинийн ноябрийн 15-най дугаарта).

Боди сэдхэл
Бусан ошоошо, шогшоо
Боро хөөрлөгөөн бэшэ,
Болор эрдэнэи
Байгаа мүнхэ булаг.
Боди сэдхэл,
Буян -
Амидаралай баяр,
Аха дүү, эхир хоёр.
Боди сэдхэл - эхэн,
Буян - шуната урын.
Бахим бүх холбоотой
Барагдашагүй баялиг
Байлаха, тогтоохо арга
Аһан ехэ оролдолого.
Үдэр бүриин,
Үдэш, үглөөгүй
Үнэн зүбөөр, алгасалгүй
Эгээн зүйтэй ёһоорн
Эсэһгүй ажалда абтааг, обтоог,
Даяанда гарамта болотороо,
Даахита бүх түрэл
амитагай түлөө

Бодото дам -
Гэгээрхэ аяндаа
Гаражаш боломой.
Ом маани Бадмээ хум.
Оһоло сансарһаа
Отолол хогорон,
Эсэсэн ошонгүй
Эндээ үлэжэ,
Үй түмэнтэй хахасангүй
Үдэр һуни туһалха
Үйлэтэ харгыгаа
Үнэхөөр ябуулха
Эгээн найхан заяан
Энэ гээд,
Эрдэни, зэндэмэни
Угта багшамнай
Урдамнай дэлгээ.
Ууган багша Геше Тинлэй.
Одоо мүнөө
Сагаан саарһа тамалан,
Сэдхэлээ урбуулааб дахинаа,
Олохон гээд сэнтэй шулуу
Онгилоб оргоһото бодолоо.
Үлэмжэ гоё үзэмжэ
Юу байхаб,
Үгыл байна,
Үнэхөөр баялиг

Мүнгэн бэшэ,
Мэхээр толотоһон,
Олоной хүлгэ эдигэн,
Олоной ногондо эдигдэн,
Олоной шуна эдигэн,
Оромгүй, саасагүй хүнгэ
Оһолол шаргал түмэр бэшэ.
Мэнэрһэн бэе, мэдэрэл бэшэ.
Засаг, заабаршин дулаан,
Зөөлэн, амар байдалын
Зэрэлгээндэл мүнхэ бэшэ.
Мүнхэ бэшэ хүдэр бэе.
Мүнхэрдэг бүгдэ,
Үнгэрдэг эндэ
Үнгэтэ юртэмсэдэ.
Үй мянган асуудал.
Ори ганса
Оттош алдуугүй
Орой сэгэн
Харюу нэгэн.
Хуу бүх юмэн
Хэды олоншэ наа,
Гансахан «тоонтой»,
Гансахан үндэһэтэй,
Гансахан харюутай,
Гансахан заршамтай,
Гансахан заяатай.

Ямаршы юмэнгэ
Ярһагүй - харюу нэгэн.
Үнэн гээшэ хоёр байдаггүй.
Худалай харгы олон.
Сагаан үнгэ хубилбал,
Сайрадаг, борлодог, харладаг,
Сэхээр хэлбэл, ондоо болодог.
Сэсэн бодол нэгэн, хэдэн бэшэ.
Сэнтэй наһан үнэтэй, нэгэн,
Сэнтэй шууха наһан.
Наймаанда байдаггүй,
бэлгэ болодоггүй,
Нарилан ябах, найдаха, наа хүрхэ,
Найжалха, нагасалха, аяналха,
Найман зүгтэ бууса орохо.
Баримта һонин,
һонор гээ хүнэй наһа
Байдалай иимээ бодомжо иимэ:
Сэсэн наһа наһаалжа,
Зүйтэй ганса харгыгаа тоглоноб.
Энэм үнэхөөр сэхэ, нэгэн,
Эли тодо, ноууса дагдагүй:
Най наһан, найн үгэ, найн хэрэг,
Энэрхэл, талархал, сагаан сэдхэл,
Эхын дэмбэрэлтэ һүнэй амтан,
Эхын үнжэгэн, налгай гарнууг,
Эхын энхэргэн дулаан нюдэ,
Эхынгээ нюдөөр дэлхэй хаража,

Үхибүүндэ аглаар
бүгдэндэ харуу
Боди сэдхэл Буддын
шажаанай тогтоо
Бата үндэһэн, уг узагуурыг
Бурхан болон гэгээрхэ замтай
Бэлэн бэшээр байрадог,
Болорхон эрдэнэи шулуу,
Иимэ шанар, иимэ уг
баримта бодомжо
Ганса дорго наһаагаар
бүтэртэйгэ, ердэ
Гайтайхан ажал,
гаһар ехэ өөртээс дэм
Бурхан болохо наһан
заяанай гэгээ урда
Булхайгүй зүб арадай
сэсэн энэ үгэ, арасал
Бэе, бодооло, үйлэтэ
ябадалнуудаа хойшоо
Бултанда тааруугаар
зохөөхө дэмбэрэлтэ
Боди сэдхэл, энхэрэл,
эжэл найхан бодомжо
Ом маани бадмэ хум,
Ом маани бадмэ хум,
Ом маани бадмэ хум.

ПРОГРАММА ТЕЛЕПЕРЕДАЧ

Неделя, 26

ОРТ

07.35 - Утро Бурятии

07.50 - 08.50 - 09.50 - 10.50 - ВЕСТИ-МОСКВА

08.00 - 09.00 - 10.00 - 11.00 - ВЕСТИ

08.15 - "Селеста, всегда Селеста" Т/с

08.45 - "Православный календарь" Т/с

09.15 - "Телепузики"

09.40 - СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ

10.15 - "Экспертиза РТР"

10.30 - "Москва-Минск"

11.15 - "Такси-2". Художественный фильм (Франция). 2000г.

13.00 - ВЕСТИ

13.30 - "Санта-Барбара" Т/с

14.30 - ВЕСТИ НЕДЕЛИ

15.30 - "Что хочет женщина". Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой

16.00 - ВЕСТИ

16.30 - "Крылья любви" Т/с

17.30 - "Дикий ангел" Т/с

18.20 - "FM и ребята" Т/с

19.00 - ВЕСТИ

БГТРК

19.30 - Уроки бурятского языка.

00.30 - Ночное "Время"
00.50 - "На футболе" с Виктором Гусевым
01.20 - "Ночная смена" Дмитрия Диброва

ОРТ

БГТРК

07.35 - Утро Бурятии

РТР

07.50 - 08.50 - 09.50 - 10.50 - ВЕСТИ-МОСКВА

08.00 - 09.00 - 10.00 - 11.00 - ВЕСТИ

08.15 - "Селеста, всегда Селеста" Т/с

08.45 - "Православный календарь" Т/с

09.15 - "Телепузики"

09.40 - СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ

10.15 - "Экспертиза РТР"

10.30 - "Москва-Минск"

11.15 - "Такси-2". Художественный фильм (Франция). 2000г.

13.00 - ВЕСТИ

13.30 - "Санта-Барбара" Т/с

14.30 - ВЕСТИ НЕДЕЛИ

15.30 - "Что хочет женщина". Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой

16.00 - ВЕСТИ

16.30 - "Крылья любви" Т/с

17.30 - "Дикий ангел" Т/с

18.20 - "FM и ребята" Т/с

19.00 - ВЕСТИ

БГТРК

19.30 - Уроки бурятского языка.

19.40 - "Профессионалы". К 70-летию радио Бурятии

19.55 - Гороскоп

20.00 - Байгал

20.15 - Прогноз погоды. Рек-тайм

20.20 - "Буряадорон". Худ.-публ. программа

20.50 - К.П. Альцман в программе "Женщина, директор, герой нашего времени."

21.20 - Подробно и обстоятельно.

21.30 - Республиканские новости.

21.50 - Прогноз погоды и гороскоп

22.35 - Вести - Бурятия

РТР

22.55 - X/ф "Пуаро Агаты Кристи. Убийство на поле для гольфа" (Великобритания).

01.00 - ВЕСТИ+ПОДРОБНОСТИ

01.30 - МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ - МОСКВА

01.40 - ВЕСТИ-СПОРТ

01.45 - X/ф "Лекарство против страха"

04.35 - Прогноз погоды

ТИВИКОМ

07.00 - Начало

08.00 - М/с "Икс-мен"

08.30 - М/с "Шкодливые пес"

09.00 - М/с "Таинственные рыцари Тир На Нюг"

09.30 - Т/с "Мурашки"

10.00 - "24". Инф. программа

10.15 - "Метро"

10.30 - "Мир спорта глазами Жиллетт"

11.00 - Фильм "Автора! Автора!"

13.30 - "Телемагазин"

14.00 - "24". Инф. программа

14.15 - "Случайный свидетель"

14.45 - "Дальнобищики"

17.00 - М.с. "Таинственные рыцари Тир На Нюг"

17.30 - Т.с. "Мурашки"

18.00 - Школьное ТВ

18.25 - "Музыкальные поздравления"

18.55 - Сериал "Чертенюк"

20.00 - "Сейчас"

20.30 - "24". Информационное обозрение.

21.00 - М/с "Симпсоны"

21.30 - Фильм "Осьминог-2"

23.40 - Сериал "Аквариум"

01.00 - "24". Инф. обозрение

01.30 - Телеспецназ

01.45 - Телепузики

02.00 - Футбольный курьер

АРИГ УС

08.00 - "Сейчас"

08.20 - Погода.

08.25 - Дорожный патруль. Сводка за неделю

08.40 - "Мое кино" с В. Мережко

09.30 - "Катастрофы недели"

10.05 - Завтрак с Соловьевым

10.40 - Формула успеха

11.00 - Т/с "Гражданин начальник", 11 с.

12.10 - "Тумэр морин" предлагает

12.15 - День за днем

12.30 - "Сейчас". Спорт

12.40 - День за днем

13.00 - "Сейчас"

13.15 - День за днем

13.30 - "Сейчас"

13.35 - Спорт

13.40 - День за днем

13.50 - Назло

13.55 - Перерыв до 17 часов

17.00 - "Затранный возможного"

17.30 - Дорожный патруль

17.45 - Победоносный голос верующего

18.10 - "Тумэр морин" предлагает

18.15 - Музыкальный подарок

18.40 - Премьера: "Земля-воздух"

19.40 - То, что надо!

20.00 - "Сейчас"

20.25 - "Восточный экспресс"

20.35 - Метеопрогноз

20.40 - Формула успеха

21.05 - Итоги с Е. Киселевым

22.35 - Т/с "Женщина с характером"

23.25 - Итого

23.50 - "Восточный экспресс"

00.00 - "Сейчас"

00.35 - Спорт

00.45 - "За стеклом"

ОТВ

17.00 - М.ф. "Бэтмен"

17.30 - М.ф. "Скуби Ду"

18.00 - Т/с "Удивительные странствия Геракла"

19.00 - Осторожно, модерн-2"

19.30 - Клип-презент

19.55 - Товарный ряд

20.00 - "Веселая компания"

20.30 - "Как в кино"

21.00 - Т/с "Зачарованные"

22.00 - Кино на СТС: "Конфискаторы"

НТВ

08.00 - "СЕГОДНЯ"

08.20 - "Наши любимые животные"

08.25 - "Криминал"

08.30 - "Впрок"

08.40 - "Афиша"

08.50 - "Наши любимые животные"

08.55 - "Пять минут с Новоженовым"

09.00 - "СЕГОДНЯ"

09.15 - "Карданный вал"

09.25 - "Большие деньги"

09.35 - "Криминал"

09.40 - "Пять минут с Новоженовым"

09.50 - "Наши любимые животные"

09.55 - Криминал. "ЧИСТОСЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ"

10.25 - "СЛУЖБА СПАСЕНИЯ"

11.00 - "СЕГОДНЯ"

11.15 - "НАМЕДНИ"

12.25 - "КУКЛЫ"

12.45 - "ВПРОК"

13.00 - "СЕГОДНЯ"

13.20 - "Наши любимые животные"

13.25 - Детектив "ПОЛИЦЕЙСКИЕ"

15.00 - "СЕГОДНЯ"

15.25 - "КРИМИНАЛ"

15.35 - "БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ"

15.45 - "АФИША"

15.55 - "ГРАФИНЯ ДЕ МОНСОРО"

17.00 - "СЕГОДНЯ"

17.30 - "ПЯТЬ МИНУТ С НОВОЖЕНЫМ"

17.40 - "КАРДАНЫЙ ВАЛ"

17.50 - "ВПРОК"

17.55 - "САЛОН КРАСОТЫ"

20.05 - "АЛЧНОСТЬ"

21.00 - "СЕГОДНЯ"

21.30 - X.ф. "МУЖСКАЯ РАБОТА", 1 с.

22.35 - Сериал. "СКОРАЯ ПОМОЩЬ"

23.40 - "КРИМИНАЛ"

00.00 - "СЕГОДНЯ"

00.35 - "ГЕРОЙ ДНЯ"

00.55 - "ОДНАЖДЫ В РОССИИ", "Батюшка-председатель"

01.30 - "Журнал Лиги Чемпионов"

02.05 - "Торжественное закрытие Недели Высокой моды в Москве"

21-62-62

Осенний сезон на "Верхней Березовке"

Пансионат "Верхняя Березовка" приглашает гостей и жителей республики отдохнуть и поправить свое здоровье.

Президент. №8 до ост. "Аом отаыха", тел.34-45-75

Вторник, 27

ОРТ

07.35 - Утро Бурятии

07.50 - 08.50 - 09.50 - 10.50 - ВЕСТИ-МОСКВА

08.00 - 09.00 - 10.00 - 11.00 - ВЕСТИ

08.15 - "Селеста, всегда Селеста" Т/с

08.45 - "Православный календарь" Т/с

09.15 - "Телепузики"

09.40 - СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ

10.15 - "Экспертиза РТР"

10.30 - "Москва-Минск"

11.15 - "Такси-2". Художественный фильм (Франция). 2000г.

13.00 - ВЕСТИ

13.30 - "Санта-Барбара" Т/с

14.30 - ВЕСТИ НЕДЕЛИ

15.30 - "Что хочет женщина". Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой

16.00 - ВЕСТИ

16.30 - "Крылья любви" Т/с

17.30 - "Дикий ангел" Т/с

18.20 - "FM и ребята" Т/с

19.00 - ВЕСТИ

БГТРК

19.30 - Уроки бурятского языка.

11.15 - Т/с "Московские окна"

13.00 - ВЕСТИ

13.30 - "Санта-Барбара" Т/с

14.30 - Ток-шоу Татьяны Веденеевой "Рядом с тобой"

15.30 - "Что хочет женщина". Ток-шоу

16.00 - ВЕСТИ

16.30 - "Крылья любви" Т/с

17.25 - "Дикий ангел" Т/с

18.20 - "Простые истины" Т/с

19.00 - ВЕСТИ

БГТРК

19.30 - Детское время. Мультурок.

19.35 - "Улгур". О фильме "Золотая земля ороchon", 1970 - г.

20.00 - Байгал

20.15 - Прогноз погоды. Рек-тайм

20.20 - Гороскоп

20.25 - Армянскому ансамблю "Рафаэлло" - 1 год!

20.50 - Дела деревенские

21.05 - "Хэнтэйнаймагаар аяншалга. Часть 2-я.

21.20 - Из золотого фонда БГТРК.

21.30 - Республиканские новости.

21.50 - Прогноз погоды и гороскоп

22.35 - Вести - Бурятия

22.55 - Программа "Аквагоризонт восходящего солнца". Части 1-я и 2-я

01.00 - ВЕСТИ+ПОДРОБНОСТИ

01.30 - МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ - МОСКВА

01.40 - ВЕСТИ-СПОРТ

01.45 - X/ф "База" (США). 1998г.

03.45 - "Видеомагнитофон - слово японское". Док. фильм

04.20 - Прогноз погоды

ТИВИКОМ

07.00 - Начало

08.00 - М/с "Икс-мен"

08.30 - М/с "Шкодливые пес"

09.00 - М/с "Бешеный Джек-пират"

09.30 - М/с "Мурашки"

10.00 - "24". Инф. программа

10.15 - "Телеспецназ"

10.30 - "Футбольный курьер"

11.00 - Фильм "Осьминог-2"

13.00 - Клуб "Белый полугай"

13.30 - "Телемагазин"

14.00 - "24". Инф. программа

14.15 - "Случайный свидетель"

14.45 - "Аквариум"

16.00 - "Секретные материалы"

17.00 - М/с "Бешеный Джек-пират"

17.30 - Т/с "Мурашки"

18.00 - М/с "Шкодливые пес"

18.25 - "Музыкальные поздравления"

18.55 - Сериал "Чертенюк"

20.00 - "Сейчас"

20.30 - "24". Информационное обозрение.

21.00 - М/с "Симпсоны"

21.30 - Фильм "Секс-миссия"

23.50 - Сериал "Аквариум"

01.00 - "24". Инф. программа

01.30 - "Телеспецназ"

01.45 - "Иллюзион" Фильм "Суэц"

АРИГ УС

08.00 - "Восточный экспресс"

08.10 - Метеопрогноз

08.15 - "Сейчас"

08.50 - Тушите свет

09.00 - "Тумэр морин" предлагает

09.05 - Дорожный патруль

09.20 - Грани

09.50 - Спорт

09.55 - Метеопрогноз

10.00 - Формула успеха

10.25 - "Детектив Нэш Бриджес": "Бомба"

11.25 - "За стеклом"

12.35 - Спорт

12.40 - День за днем

13.00 - "Сейчас"

13.15 - День за днем

13.30 - "Сейчас"

13.40 - Тушите свет

13.50 - Назло

Перерыв до 17.00

17.00 - Самые громкие преступления 20 века

17.30 - Дорожный патруль

17.45 - Победоносный голос верующего

18.15 - "Тумэр морин" предлагает

18.20 - Муз. подарок

18.55 - Без галстука

ОПТОВО-РОЗНИЧНЫЙ ЦЕНТР «БАЙКАЛ»

Бельевые трикотаж (детск., взросл.)	Москва, (нижние цены)	Цены действительны с 22 по 29 ноября
Малышевые трикотаж: капроновые, трико х б, детское, взрослое.		
Колготки х б, Москва, с. Смоленск	58 руб.	
Колготки х б, Москва, с. Смоленск	78 руб.	
Колготки х б, женские, Москва, с. Смоленск	от 14 руб.	
Колготки х б, детские (все размеры), Москва	от 20 руб.	
Носки х б, и ш. детские, мажорные мужские, Санкт-Петербург	от 5 руб. 90 коп.	
Резиновые детские, женские, Москва	от 60 руб.	
Сандали резиновые, дет., Моск., дет., жен. и муж., с мехом	от 178 руб.	
Обувь кожаная детская, мужская, женская, (нижние цены)		
Сандали кожаные, Москва	от 250 руб.	
Сандали и ботинки из кожи мужские с искусственным и натуральным мехом, Новосибирск	от 698 руб.	
Сандали жен. кожаные, Новосибирск, с. Новосибирск	от 798 руб.	
Туфли кожаные муж., дет., 20 мод. Новосибирск, Челябинск	от 498 руб.	
Куртки детские, взрослые 10 мод. Новосибирск, Челябинск	от 230 руб.	
Обувь резиновая (сандали детские, женск., мужск., рыбацкие)	от 118 руб.	
Валянки детские, взрослые	от 198 руб.	

ул. Сахьяновой, 6 а, ост. "ПОШ", с обратной стороны Гендог. института, тел.: 33-43-86, ул. Гагарина, 37. Тел.: 26-30-87 (напротив магазина "Юбилейный") РАБОТАЕМ БЕЗ ВЫХОДНЫХ

19.30 - Право знать

19.45 - Киноподробно

20.00 - "Сейчас"

20.25 - "Восточный экспресс". Метеопрогноз

20.40 - Т/с "Гражданин начальник", 12 с.

21.45 - Формула успеха

22.05 - Т/с "Женщина с характером"

23.55 - 100 чудес свега: "Стратосфера"

00.00 - "Сейчас". Спорт

00.40 - "Восточный экспресс"

00.50 - Метеопрогноз

00.55 - "За стеклом"

01.30 - Чемпионат России по хоккею с шайбой "Спартак" - "Северсталь"

ОТВ

17.00 - М.ф. "Бэтмен"

17.30 - М.ф. "Скуби Ду"

18.00 - Т/с "Удивительные странствия Геракла"

19.00 - Шоу-бизнес

19.30 - Клип-презент

19.55 - Товарный ряд

20.00 - "Веселая компания"

20.30 - "Как в кино"

21.00 - Т/с "Зачарованные"

22.00 - Кино на СТС: "Безнравственность"

НТВ

08.00 - "СЕГОДНЯ"

08.45 - "Криминал"

09.00 - "СЕГОДНЯ"

09.15 - "Впрок"

09.25 - "Наши любимые животные"

09.30 - "Пять минут с Новоженовым"

09.35 - "Афиша"

09.40 - "Карданный вал"

09.45 - "Большие деньги"

09.55 - "Пять минут с Новоженовым"

10.00 - Сериал. "СКОРАЯ ПОМОЩЬ"

11.00 - "СЕГОДНЯ"

11.20 - "АЛЧНОСТЬ"

12.05 - "ШОУ ЕЛЕНА СТЕПАНЕНКО"

13.00 - "СЕГОДНЯ"

13.20 - "НАШИ ЛЮБИМЫЕ ЖИВОТНЫЕ"

13.25 - Сериал. "ПОЛИЦЕЙСКИЕ"

15.00 - "СЕГОДНЯ"

15.25 - "КРИМИНАЛ"

15.35 - "БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ"

15.45 - "АФИША"

15.55 - "ГРАФИНЯ ДЕ МОНСОРО"

17.00 - "СЕГОДНЯ"

17.30 - "ПЯТЬ МИНУТ С НОВОЖЕНЫМ"

17.40 - "КАРДАНЫЙ ВАЛ"

17.50 - "ВПРОК"

17.55 - "САЛОН КРАСОТЫ"

19.00 - Сериал. "МУЖСКАЯ РАБОТА"

20.05 - "АЛЧНОСТЬ"

21.00 - "СЕГОДНЯ"

21.30 - Сериал. "МУЖСКАЯ РАБОТА"

22.35 - Сериал. "СКОРАЯ ПОМОЩЬ"

23.35 - "КРИМИНАЛ"

24.00 - "СЕГОДНЯ"

24.35 - "ГЕРОЙ ДНЯ"

24.55 - "ОДНАЖДЫ В РОССИИ", фильм 3-й "Женя+Леша"

01.30 - ГОРДОН

Среда, 28

ОРТ

07.00 - Телеканал "Доброе утро"
10.00 - Новости
10.15 - "Земля любви". Сериал
11.15 - Елена Соловей, Борис Сичкин в фильме "ПМЖ"
12.15 - "Ускоренная помощь"
12.50 - Библиомания
13.00 - Новости
13.15 - Марина Влади в комедии "Дуэт на диване"
14.50 - Спасатели. Экстренный вызов
15.20 - Кремль-9. "Снайперы на башнях"
16.00 - Новости
16.15 - Семь бед - один ответ
16.35 - Программа "100%"
17.00 - "Вечный зов". Сериал
18.00 - Большая стирка
19.00 - Вечерние новости
19.15 - Однако
19.25 - Смехопанорама
20.00 - "Земля любви". Сериал
21.00 - Последний герой
22.00 - Время
22.40 - Дмитрий Певцов и Ольга Дроздова в многосерийном фильме "Остановка по требованию"
23.45 - Как это было. "Ядерный взрыв в Иванове". 1971 год
00.30 - Ночное "Время"
01.00 - Русский экстрим
01.30 - "Ночная смена" Дмитрия Диброва

РТР

07.35 - Утро Бурятии
07.50 08.50 09.50 10.50 - ВЕСТИ-МОСКВА
08.00 09.00 10.00 11.00 - ВЕСТИ
08.15 - "Селеста, всегда Селеста". Т/с
08.45 - "Православный календарь"
09.15 - "Телепузики"

09.40 - СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ
10.15 - "Экспертиза РТР"
10.30 - "Национальный доход"
10.35 - "Том и Джерри". Мультсериал
11.15 - Т/с "Московские окна"
13.00 - ВЕСТИ
13.30 - "Санта-Барбара". Т/с
14.30 - "Два рояля"
15.30 - "Что хочет женщина". Ток-шоу
16.00 - ВЕСТИ
16.30 - "Крылья любви". Т/с
17.25 - "Дикий ангел". Т/с
18.20 - "Простые истины". Т/с
19.00 - ВЕСТИ

БГТРК

19.30 - "Тудэб баабайнда"
20.00 - Байгал
20.15 - Прогноз погоды. Рек-тайм
20.20 - Гороскоп
20.25 - "Толи." К 40-летию Бур. Государственного телевидения.
20.50 - Зурхай.
20.55 - Охрана. Вневедомственная сообщает.
21.05 - Еще раз о пенсионной реформе.
21.20 - Подробно и обстоятельно
21.30 - Республиканские новости
21.50 - Прогноз погоды. Мир прессы
22.35 - Вести - Бурятия

РТР

22.55 - Комедия "48 часов"
01.00 - ВЕСТИ+ПОДРОБНОСТИ
01.30 - МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ - МОСКВА
01.40 - ВЕСТИ-СПОРТ
01.45 - СОЮЗ БЫВШИХ. Док. фильм Алексея Денисова "Латвия"
02.45 - Х/ф "Наш американский Боря"
04.30 - Прогноз погоды

Тивиком

07.00 - Начало
08.00 - М/с "Икс-мен"
08.30 - М/с "Шкодливыи пес"
09.00 - М/с "Бешеный Джек-пират"

09.30 - Т/с "Мурашки"
10.00 - "24". Инф. программа
10.15 - "Телеспецназ"
10.30 - "Военная тайна"
11.00 - Фильм "Секс-миссия"
13.30 - "Телемагазин"
14.00 - "24". Инф программа
14.15 - "Случайный свидетель"
14.45 - "Аквариум"
16.00 - Сериал "Баффи"
17.00 - М/с "Бешеный Джек-пират"
17.30 - Т/с "Мурашки"
18.00 - М/с "Шкодливыи пес"
18.25 - "Музыкальные поздравления"
18.55 - "Чертенюк"
20.00 - "Сейчас"
20.30 - "24". Информационное обозрение.
21.00 - М/с "Симпсоны"
21.30 - Фильм "Семя дьявола"
23.40 - Сериал "Аквариум"
01.00 - "24". Инф. программа
01.30 - "Телеспецназ"
01.45 - Фильм "Ханни Колдер"

Ариг Ус

08.00 - «Восточный экспресс»
08.15 - Метеопрогноз
08.20 - «Сейчас»
08.50 - Тушите свет
09.00 - «Тумэр морин» предлагает
09.05 - Дорожный патруль
09.20 - «Грани»
09.50 - Спорт. Метеопрогноз
10.00 - Формула успеха
10.25 - Т/с «Детектив Нэш Бриджес»: «Ценная находка»
11.25 - Катастрофы недели
12.00 - «Сейчас»
12.15 - День за днем
12.30 - «Сейчас»
12.35 - Спорт
12.40 - День за днем
13.00 - «Сейчас»
13.15 - День за днем
13.30 - «Сейчас»
13.40 - Тушите свет

13.50 - Назло
Перерыв до 17.00
17.00 - Самые громкие преступления 20 века
17.30 - Дорожный патруль
17.45 - Победоносный голос верующего
18.15 - «Тумэр морин» предлагает
18.20 - Муз. подарок
18.55 - Просто звери
19.35 - «То, что надо!»
20.00 - «Сейчас»
20.25 - Метеопрогноз
20.30 - Формула успеха
20.50 - Т/с «Гражданин начальник», 13 с.
21.55 - Т/с «Женщина с характером»
22.45 - 100 чудес света: «Фотографы»
23.50 - Восточный экспресс
00.00 - «Сейчас»
00.35 - Спорт
00.40 - Метеопрогноз
00.45 - «За стеклом»

ОТВ

17.00 - М/ф «Бэтмен»
17.30 - М/ф «Скуби Ду»
18.00 - Т/с «Удивительные странствия Геракла»
19.00 - СВ-шоу
19.30 - Клип-презент
20.00 - «Веселая компания»
20.30 - «Как в кино»
21.00 - Т/с «Зачарованные»
22.00 - Кино на СТС: «Бойцовская рыбка»

НТВ

08.00 - "СЕГОДНЯ"
08.45 - "Криминал"
09.00 - "СЕГОДНЯ"
09.15 - "Впрок"
09.25 - "Наши любимые животные"
09.30 - "Пять минут с Новоженевым"
09.35 - "Афиша"
09.40 - "Карданный вал"
09.45 - "Большие деньги"

09.55 - "Пять минут с Новоженевым"
10.00 - Сериал. "СКОРАЯ ПОМОЩЬ"
11.00 - "СЕГОДНЯ"
11.15 - "АЛЧНОСТЬ"
11.55 - "КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС"
12.25 - "СРЕДА"
12.50 - "ВПРОК"
13.00 - "СЕГОДНЯ"
13.20 - "ПЯТЬ МИНУТ С НОВОЖЕНЕВЫМ"
13.25 - Сериал. "ПОЛИЦЕЙСКИЕ"
15.00 - "СЕГОДНЯ"
15.35 - "БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ"
15.45 - "АФИША"
15.55 - "ГРАФИНА ДЕ МОНСОР"
17.00 - "СЕГОДНЯ"
17.30 - "ПЯТЬ МИНУТ С НОВОЖЕНЕВЫМ"
17.40 - "КАРДАНЫЙ ВАЛ"
17.50 - "ВПРОК"
17.55 - "САЛОН КРАСОТЫ"
19.00 - Сериал. "МУЖСКАЯ РАБОТА"
20.05 - "АЛЧНОСТЬ"
21.00 - "СЕГОДНЯ"
21.30 - Сериал. "МУЖСКАЯ РАБОТА"
22.35 - Сериал. "СКОРАЯ ПОМОЩЬ"
23.40 - "КРИМИНАЛ"
00.00 - "СЕГОДНЯ"
00.35 - "ГЕРОИ ДНЯ"
00.55 - Авторский цикл Александрова ко "ОДНАЖДЫ В РОССИИ"
4-й "Телевизионное хозяйство"
01.30 - ГОРДОН

Звоните и получите... ЗАКУПАЙТЕ продовольственную карту. Расчет в течение 1 дня. Обращаться: г. Улан-Удэ, тел.: 42-52-46, 42-...

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Четверг, 29

ОРТ

07.00 - Телеканал "Доброе утро"
10.00 - Новости
10.15 - "Земля любви". Сериал
11.15 - Многосерийный фильм "Остановка по требованию"
12.15 - Смехопанорама
12.50 - Библиомания
13.00 - Новости
13.15 - Х/ф "Давай пожемимся"
14.45 - Русский экстрим
15.15 - Как это было
16.00 - Новости
16.15 - Что да как
16.35 - КОАПП
17.00 - "Вечный зов". Сериал
18.00 - Большая стирка
19.00 - Вечерние новости
19.15 - Однако
19.25 - Программа "Кумиры. Испытание славой"
20.00 - "Земля любви". Сериал
21.00 - "Слабое звено"
22.00 - Время
22.40 - "Остановка по требованию"
23.45 - Человек и закон
00.30 - Ночное "Время"
01.00 - Формула власти
01.30 - "Ночная смена" Дмитрия Диброва

РТР

07.35 - Утро Бурятии
07.50 - 08.50 - 0.50 - 10.50 - ВЕСТИ-МОСКВА
08.00 - 09.00 - 10.00 - 11.00 - ВЕСТИ
08.15 - "Селеста, всегда Селеста". Т/с
08.45 - "Православный календарь"
09.15 - "Телепузики"

09.40 - СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ
10.15 - "Экспертиза РТР"
10.30 - "Национальный доход"
10.35 - "Открытая таможня"
11.15 - Т/с "Московские окна"
12.05 - Ток-шоу "Рядом с тобой"
13.00 - ВЕСТИ
13.30 - "Санта-Барбара". Т/с
14.30 - САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР
15.30 - "Что хочет женщина". Ток-шоу
16.00 - ВЕСТИ
16.30 - "Крылья любви". Т/с
17.25 - "Дикий ангел". Т/с
18.20 - "Простые истины". Т/с
19.00 - ВЕСТИ

БГТРК

19.30 - Детское время. Мультфильм
19.40 - "Все начинается с детства". Республиканской детской библиотеки имени Б. Абидуева - 40 лет.
20.00 - Байгал
20.15 - Прогноз погоды. Рек-тайм
20.25 - "Гурбан голый бэлшэртэ". (Ярууна)
20.50 - Точка зрения Жириновского
21.05 - Дела деревенские
21.20 - Из золотого фонда БГТРК
21.30 - Республиканские новости
21.50 - Прогноз погоды и гороскоп
22.35 - Вести - Бурятия

РТР

22.55 - Комедия "Еще 48 часов"
01.00 - ВЕСТИ+ПОДРОБНОСТИ
01.30 - МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ - МОСКВА
01.40 - ВЕСТИ-СПОРТ
01.45 - "Панорама кино с Валерием Тодоровским"
02.55 - Х/ф "Беги, Лола, беги"
04.30 - Прогноз погоды

Тивиком

07.00 - Начало
08.00 - М/с "Икс-мен"

08.30 - М/с "Шкодливыи пес"
09.00 - М/с "Бешеный Джек-пират"
09.30 - Т/с "Мурашки"
10.00 - "24". Инф. программа
10.15 - "Телеспецназ"
10.30 - "Несчастный случай"
11.00 - Фильм "Семя дьявола"
13.05 - "Параллели"
13.30 - Телемагазин
14.00 - "24". Инф. программа
14.15 - "Случайный свидетель"
14.45 - "Аквариум"
16.00 - Сериал "Баффи"
17.00 - М/с "Бешеный Джек-пират"
17.30 - Т/с "Мурашки"
18.00 - М/с "Шкодливыи пес"
18.25 - "Музыкальные поздравления"
18.55 - "Чертенюк"
20.00 - "Сейчас"
20.25 - "Радар-спорт"
21.00 - "Симпсоны"
21.30 - Фильм "Псы"
23.40 - "Аквариум"
00.50 - "Аквариум-2". Послесловие
01.30 - "24". Инф. канал
02.00 - Телеспецназ
02.15 - "Иллюзион". Фильм "Дорога в небесах"

Ариг Ус

08.00 - «Сейчас»
08.35 - Тушите свет
08.45 - Дорожный патруль
09.00 - «Тумэр морин» предлагает
09.05 - Формула успеха
09.25 - Т/с «Детектив Нэш Бриджес»: «Мелочи жизни»
10.20 - Без протокола
11.15 - За стеклом
11.45 - Дорожный патруль
12.00 - «Сейчас»
12.15 - День за днем
12.30 - «Сейчас». Спорт

12.40 - День за днем
Перерыв до 17.00
17.00 - Самые громкие преступления 20 века
17.30 - Дорожный патруль
17.45 - Победоносный голос верующего
18.15 - «Тумэр морин» предлагает
18.20 - Муз. подарок
18.50 - Без протокола
19.45 - Право знать
20.00 - «Будни» (прямой эфир)
20.30 - «Восточный экспресс»
20.40 - Метеопрогноз
20.45 - Киноподробно
20.55 - Т/с «Гражданин начальник», 14 с.
22.00 - Формула успеха
22.20 - Т/с «Женщина с характером»
23.00 - 100 чудес света: «Крылья над Серенгети»
00.00 - «Сейчас»
00.25 - Спорт
00.35 - Восточный экспресс. Метеопрогноз
00.50 - За стеклом

ОТВ

17.00 - М/с «Бэтмен»
17.30 - М/с «Скуби Ду»
18.00 - Т/с «Удивительные странствия Геракла»
19.00 - «Молодожены»
19.30 - Клип-презент
20.00 - «Веселая компания»
20.30 - «Филимонов и компания»
20.50 - Товарный ряд
21.00 - Т/с «Зачарованные»
22.00 - Кино на СТС: «Джек Рид - человек чести»

НТВ

08.00 - "СЕГОДНЯ"
08.50 - "Криминал"

09.00 - "СЕГОДНЯ"
09.15 - "Впрок"
09.25 - "Наши любимые животные"
09.30 - "Пять минут с Новоженевым"
09.35 - "Афиша"
09.40 - "Карданный вал"
09.45 - "Большие деньги"
09.55 - "Пять минут с Новоженевым"
10.00 - Сериал. "СКОРАЯ ПОМОЩЬ"
11.00 - "СЕГОДНЯ"
11.15 - "АЛЧНОСТЬ"
12.05 - "ПРОДОЛЖЕНИЕ СЛЕДУЕТ"
12.50 - "ВПРОК"
13.00 - "СЕГОДНЯ"
13.20 - "Пять минут с Новоженевым"
13.25 - Сериал. "ПОЛИЦЕЙСКИЕ"
15.00 - "СЕГОДНЯ"
15.25 - "КРИМИНАЛ"
15.35 - "БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ"
15.45 - "АФИША"
15.55 - "ГРАФИНА ДЕ МОНСОР"
17.00 - "СЕГОДНЯ"
17.25 - Х/ф "БОЛЬШАЯ ЗЕМЛЯ"
18.45 - Сериал. "САЛОН КРАСОТЫ"
19.50 - Сериал. "МУЖСКАЯ РАБОТА"
21.00 - "СЕГОДНЯ"
21.30 - Сериал. "МУЖСКАЯ РАБОТА"
22.35 - "СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО"
ФОРМАЦИЯ К РАЗМЫШЛЕНИЮ
23.40 - "КРИМИНАЛ"
00.00 - "СЕГОДНЯ"
00.35 - "ГЕРОИ ДНЯ"
00.55 - Авторский цикл Александрова ко "ОДНАЖДЫ В РОССИИ"
5-й "Переход"
01.30 - ГОРДОН

АГРОКОЛЛЕДЖ ИМ. М.Н. ЕРБАНОВА проводит набор на платные месячные курсы по подготовке бухгалтеров с изучением компьютера и «1С Бухгалтерия». По окончании выдается диплом. По общему образованию обеспечивается стипендия с 10 декабря.

Пятница, 30

ОРТ

07.40 - Утро Бурятии
07.50 - Тележурнал "Доброе утро"
08.00 - "Звезда любви" Сериал

01.20 - Боевик "Джонни-мнемоник"

РТР

07.40 - Утро Бурятии
07.50 - Вести-Москва
08.00 - Вести
08.15 - "Селеста, всегда Селеста". Т/с

БГТРК

РТР

РТР

БГТРК

20.20 - Рек-тайм
20.25 - Гороскоп
20.30 - "Присягая на верность"
20.45 - Радио для всех
20.50 - "Если бы снова начать..."
21.05 - "Ваше право."

Тивиком

07.00 - Начало
08.00 - М/с "Икс-мен"
08.30 - М/с "Школьный пес"
09.00 - М/с "Бешеный Джек-пират"
09.30 - Т/с "Мурашки"
10.00 - "24". Инф. программа

Ариг Ус

08.00 - "Восточный экспресс"
08.15 - Метеопрогноз
08.20 - "Сейчас"
08.50 - Тушите свет
09.00 - "Тумэр морин" предлагает
09.05 - Дорожный патруль
09.20 - "Грани"
09.50 - Спорт. Метеопрогноз
10.00 - Формула успеха
10.25 - Т/с "Детектив Нэш Бриджес": "Грязные делишки"

ОТВ

17.00 - М/ф "Бэтмен"
17.30 - М/ф "Скуби Ду"

18.00 - Т/с "Удивительные странствия Герракла"
19.00 - "Скрытая камера"
19.30 - Клип-презент
20.00 - "Веселая компания"
20.50 - "Как в кино"
21.00 - Т/с "Зачарованные"
22.00 - Кино на СТС: "Сержант Билко"

НТВ

08.00 - "СЕГОДНЯ"
08.50 - "Криминал"
09.00 - "СЕГОДНЯ"
09.15 - "Впрок"
09.25 - "Наши любимые животные"
09.30 - "Пять минут с Новоженовым"
09.35 - "Афиша"
09.40 - "Карданный вал"

АвтоЦентр "ЖАССО"
ПРИНИМАЕТ ЗАЯВКИ НА ПОСТАВКУ МИКРОАВТОБУСОВ ИЗ ЮЖНОЙ КОРЕИ
Выгодные условия. Гарантия
Тел.: 34-72-58, 34-26-13

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Суббота, 1

ОРТ

07.40 - Утренняя комедия "Миллионер в поисках счастья"
08.00 - Новости
08.15 - Мультсериал "В мире животных"
08.30 - Слово пастыря. Митрополит Кирилл
08.45 - Зов джунглей
09.00 - "Эх, Семеновна!" Всероссийский конкурс частушек
09.15 - Библиомания
09.30 - Новости
09.45 - Снежная панорама Евгения Петросяна
10.00 - 40 лет шутя. КВН. Фрагменты биографии
10.15 - Веселые истории в журнале "Ералаш"
10.30 - В мире животных
10.45 - Здоровье
11.00 - "Чтобы помнили..." Сергей Филиппов. Ведущий - Л. Филатов
11.15 - Сокровища Кремля
11.30 - Дисней-клуб: "Все о Микки Маусе"
11.45 - Новости (с субтитрами)
12.00 - Лариса Долина, Николай Басков и Ванесса Мэй на фестивале "Югра-2001"
12.15 - Приключенческий фильм "Отряд особого назначения"
12.30 - Вечерние новости (с субтитрами)
12.45 - Михаил Задорнов, Елена Степаненко, Максим Галкин и другие в концерте "Евгений Петросян приглашает..."
13.00 - "Хотел бы стать миллионером?" Телеигра
13.15 - Последний герой. "Любовь в тропиках"
13.30 - Время
13.45 - Патрик Суэйзи в боевике "Дом у дороги"
14.00 - Коллекция Первого канала. Триллер "Бор"

09.05 - Приключенческий художественный фильм "Затерянный мир"
09.55 - Прогноз погоды
10.00 - "Папа, мама, я - спортивная семья"
10.45 - "Телепузики"
11.10 - "Золотой ключ"
11.30 - "Здоровье и жизнь"
12.00 - "Почта РТР"
12.30 - ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА
13.05 - "Сто к одному". Телеигра
13.55 - Ток-шоу Татьяны Веденеевой "Рядом с тобой"
14.50 - ПРЕМЬЕРА. Детективный сериал "Тайный агент" (США)
16.00 - ВЕСТИ

БГТРК

16.20 - Детское время.
16.30 - Детский концерт "Наранай туяа"
16.50 - Программа Агинской ГТРК "Чабаны"
17.05 - Рек-тайм
17.10 - ТВ-фонд представляет "Крестьянская застава."
17.25 - "Дорогие мои старики"
17.50 - Художественная программа "Амаршалга."
18.15 - Рек-тайм
18.20 - Гороскоп
18.25 - Примите поздравления
20.00 - МОЯ СЕМЬЯ
20.55 - "АНШЛАГ"
22.00 - ВЕСТИ
22.25 - ЗЕРКАЛО
23.00 - ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Ричард Гир, Шон Коннери и Джулия Ормонд в приключенческом фильме "Первый рыцарь" (США). 1995г
01.35 - ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. Андрей Мягков, Дмитрий Певцов и Олег Фомин в фильме Дмитрия Астраханя "Контракт со смертью". 1998г
04.05 - ГОРЯЧАЯ ДЕСЯТКА

Тивиком

08.00 - Муз. канал
09.00 - "Параллели"
09.15 - "В гостях у Тофика"
09.30 - М/с "Инспектор Гаджет"
10.00 - М/с "Fox Kids" "Диплодоки"

10.30 - М/с "Симпсоны"
11.30 - "Баффи"
12.30 - Триллер "Право отца"
14.50 - "Музыкальные поздравления"
15.30 - Фильм "Мачеха"
17.25 - "Несчастный случай"
18.30 - М/с "Fox Kids" "Человек-паук"
18.50 - Сериал "Дальнобойщики"
20.00 - "24". Инф. программа
20.30 - Х/ф "Любовь и поножовщина"
22.55 - Х/ф "Бермудский треугольник"
01.10 - "24". Инф. программа
01.25 - Сериал "Симулятор"

Ариг Ус

09.00 - "Восточный экспресс". Метеопрогноз
09.15 - "Детектив Нэш Бриджес": "Перекрестный огонь"
10.15 - 100 чудес света: "В поисках больших обезьян"
11.15 - "Тумэр морин" предлагает
11.20 - Грани
11.45 - Спорт.
11.55 - Формула успеха
12.20 - Фильм из цикла "Новейшая история": "Царь-бомба"
13.30 - То, что надо
13.50 - Опасный мир
14.20 - За гранью возможного
14.55 - Дорожный патруль
15.05 - Я знаю все
16.00 - "Сейчас"
16.30 - Просто звери
17.05 - "Буряты. Год 2001"
17.25 - Жизнь в слове
17.55 - "Тумэр морин" представляет
18.00 - Муз. подарок
18.40 - Формула успеха
19.05 - За стеклом
19.40 - Со вкусом
19.55 - Глас народа
21.15 - На ночь глядя
22.00 - Т/с "Улицы разбитых фонарей": "Отпуск для героев", 1 с.
23.05 - Дорожный патруль. Расследование
23.25 - Наше кино. Х/ф фильм "Подводная лодка Т-9"
00.35 - Т/с "Первая волна": "Под черными голосами"
01.25 - Интернет-программа "Сеть"

ОТВ

09.00 - "Удивительные странствия Герракла"
10.00 - Товарный ряд
10.20 - Музыка на СТС
10.30 - "Улица Сезам" - "Джуниор". Детский блок
12.30 - Т/с "Зах и секретные материалы"
13.00 - Кино на СТС: "Преступный синдикат"
15.00 - Музыка на СТС
15.30 - "Давайте жить отлично"
16.00 - "Мировой реслинг"
17.00 - КВН-2001
19.00 - Клип-презент
19.30 - Шоу-бизнес
20.00 - "Сделай мне смешно"
20.30 - "Молодожены"
21.00 - Т/с "Человек-невидимка"
22.00 - Кино на СТС: "Кэш и Бернс"
00.30 - "Добрый вечер с Игорем Угольниковым"
01.30 - Мистер Ужас представляет: "Вторжение Зарркорра"

НТВ

07.30 - Детектив "ЧЕРНАЯ ВУАЛЬ"
09.15 - "УЛИЦА СЕЗАМ"

09.40 - "БОЛЬШИЕ РОДИТЕЛИ"
10.20 - "БЕЗ РЕЦЕПТА"
11.00 - "СЕГОДНЯ"
11.30 - Криминал. "ЧИСТОСЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ"
12.10 - "ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД" Оksаны Пушкиной
12.45 - Мультфильм "ЛОШАРИК"
13.00 - "СЕГОДНЯ"
13.20 - "КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС"
13.55 - Б. Дерек, Р. Харрис и М. О'Киффи в фильме "ТАРЗАН: ЧЕЛОВЕК-ОБЕЗЬЯНА"
16.05 - "СВОЯ ИГРА"
17.00 - "СЕГОДНЯ"
17.25 - "ПУТЕШЕСТВИЯ НАТУРАЛИСТА"
18.00 - "ПРОДОЛЖЕНИЕ СЛЕДУЕТ..." с Юлией Миньшовой
18.55 - ШОУ ЕЛЕНА СТЕПАНЕНКО
19.50 - Комедия "ТАЙНОЕ СВИДАНИЕ"
21.00 - "СЕГОДНЯ"
21.25 - "Авторский цикл Александра Зиненко "ОДНАЖДЫ В РОССИИ", фильм 6-й. "Героические новеллы"
22.05 - У.С. Найпс в приключенческом фильме "ПАССАЖИР-57"
23.55 - И. Аджани, К. Ламберт и Ж. Рено в боевике "ПОДЗЕМКА"
02.10 - "ЦВЕТ НОЧИ"

Кафе "САРАН"
Кафе "САРАН" предлагает Вам Комплексные обеды
Вкусно и недорого в уютной обстановке среди друзей
ул. Ключевская, 39, ост. ВСГУ, тел.: 41-11-00

Воскресенье, 2

ОРТ

- 07.50 - Утренняя комедия "Небесные ласточки". 2-я серия
- 09.00 - Новости
- 09.20 - Служу России!
- 09.50 - Дисней-клуб: "Русалочка"
- 10.15 - Утренняя звезда
- 11.00 - Библиомания
- 11.10 - "Нспутевые заметки" с Дм. Крыловым
- 11.30 - Пока все дома
- 12.10 - КВН-2001. Второй полуфинал
- 14.15 - Веселые истории в журнале "Ералаш"
- 14.35 - Умницы и умники
- 15.00 - Юмористическая программа "Сами с усами"
- 15.30 - Дисней-клуб: "Все о Микки Маусе"
- 16.00 - Новости (с субтитрами)
- 16.10 - Ирина Купченко, Александр Збруев в фильме "Одинокая женщина желает познакомиться"
- 17.50 - Живая природа. "Прогулки с динозаврами", "Правда о хищниках"
- 19.00 - Вечерние новости (с субтитрами)
- 19.20 - "В поисках Последнего героя". Спецрепортаж
- 19.40 - Ал Пачино и Роберт де Ниро в легендарном фильме "Крестный отец-2"
- 23.30 - Времена
- 00.45 - Сериал "Секретные материалы" ("X-files")
- 01.45 - Линия кино. Кристина Орбакайте в триллере "Фара"

РТР

- 08.40 - Марушка Детмарс в мелодраме "Кларисса". (США). 1998г.
- 10.25 - "Телетузики". Программа для детей

- 10.50 - РУССКОЕ ЛЮТО
- 11.40 - Всероссийская лотерея "ТВ БИН-ГОШОУ"
- 12.20 - ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА
- 13.00 - САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР
- 13.55 - "Городок. Ретро". Дайджест. Развлекательная программа
- 14.35 - ФЕДЕРАЦИЯ
- 15.10 - ПАРЛАМЕНТСКИЙ ЧАС
- 16.00 - ВЕСТИ
- 16.20 - ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ
- 17.25 - "Вокруг света"
- 18.30 - "Том и Джерри". Мультсериал (США)
- 19.05 - "Комиссар Рекс". Телесериал (Австрия-Германия)
- 20.10 - "ТВ БИНГ О НОВОСТИ"
- 20.15 - "АНШЛАГ"
- 21.20 - "Городок". Развлекательная программа
- 22.00 - ВЕСТИ НЕДЕЛИ
- 22.55 - ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Брюс Уиллис, Энди Макдауэлл, Денни Айелло и Сандра Бернхард в остросюжетном фильме "Гудзонский ястреб" (США)
- 01.00 - ПО ЗАЯВКАМ ТЕЛЕЗРИТЕЛЕЙ. Кайл Маклахлен и Шерелин Фенн в сериале Дэвида Линча "Твин Пикс" (США)
- 02.05 - "Спорт за неделю"

Тивиком

- 08.00 - "Музыкальный канал"
- 09.00 - "1/52". Спортобозрение
- 09.15 - "В гостях у Тофика"
- 09.30 - М/с "Инспектор Гаджет"
- 10.00 - М/с "Диплодоки"
- 10.30 - М/с "Симпсоны"
- 11.30 - "Баффи"
- 12.30 - Х/ф "Любовь и поножовщина"
- 14.50 - "Музыкальные поздравления"
- 15.30 - Фильм "Трын-трава"

- 17.25 - Клуб "Белый попугай"
- 18.00 - М/с "Человек-паук"
- 18.50 - Сериал "Дальнобойщики"
- 20.00 - "Мы и наш город"
- 20.20 - "VideoГид"
- 20.30 - Фильм "Парочка"
- 22.40 - "Телетузики"
- 22.55 - Фильм "Очень страшное кино"
- 01.05 - "24". Инф. программа
- 01.20 - "Ближний круг"

Ариг Ус

- 09.00 - «Сейчас»
- 09.35 - Спорт. Погода
- 09.45 - «Сугра пораньше»
- 10.20 - Наше кино: «Два капитана»
- 12.15 - Совкусом
- 12.25 - Формула успеха
- 12.50 - «Антология преступлений»
- 13.35 - «Тумэр морин» предлагает
- 13.40 - Дачники
- 14.20 - За стеклом
- 15.50 - Дорожный патруль
- 16.00 - Страна чудес
- 17.30 - Благая весть
- 18.00 - Музыкальный подарок
- 18.35 - Обратный отсчет
- 19.35 - «Прекрасное далеко»
- 20.00 - Т/с «Улицы разбитых фонарей»: «Отпуск для героев», 2 с.
- 21.00 - Ток-шоу «В нашу гавань заходили корабли»
- 22.00 - Киноподробно
- 22.10 - «Не болей»
- 22.30 - Итого
- 22.55 - Формула успеха
- 23.15 - Т/с «Первая волна»: «Последний город»
- 00.10 - Гала-концерт, посвященный чемпионату мира по шахматам 2001-2002 гг.

ОТВ

- 09.00 - «Один в кубе»
- 09.30 - «Отражение»
- 10.00 - Товарный ряд
- 10.20 - Музыка на СТС
- 10.30 - Улица Сезам - «Джуниор». Детский блок
- 12.00 - «Няня - мумия»
- 12.30 - «Зак и Секретные материалы»
- 13.00 - Комедия на СТС: «Крэш и Бернс»
- 15.00 - Jennifer Lopez
- 15.30 - «Клеопатра 2525»
- 16.00 - Т/с «Секреты семьи Арно»
- 17.00 - Т/с «18 колес правосудия»
- 18.00 - «Андромеда»
- 18.50 - Товарный ряд
- 19.00 - Клип-презент
- 19.30 - «Осторожно, модерн-2»
- 20.00 - «Первое свидание»
- 21.00 - Т/с «Зена - королева воинов»
- 22.00 - Кино на СТС: «Миротворец»

НТВ

- 07.30 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 09.25 - Программа для детей "УЛИЦА СЕ-

- 09.50 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 10.25 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 11.00 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 11.35 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 13.00 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 13.20 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 15.15 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 15.50 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 16.40 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 17.00 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 17.25 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 17.45 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 18.35 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 19.10 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 19.40 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 22.00 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 23.10 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 23.35 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"
- 01.40 - Мир кино. Боевик "ПОДЗЕМКА"

Инструментов народных волшебный звук...

По сравнению с I региональным конкурсом 1996г., коллективы-участники 2-го регионального конкурса ансамблей исполнителей на народных инструментах, который прошел 12-14 ноября 1999г., порадовали высоким уровнем мастерства, культурой исполнения.

О проблемах исполнительского мастерства, о расширении географии участников выступал на итоговой конференции председатель жюри, главный дирижер РАО ГТРК г. Новосибирска профессор Р.П. Гусев, действительный член Петровской академии наук и искусств.

На конференции были отмечены выступления коллективов РСГАКИ, ансамбля «Байкал» - квартет из г. Иркутска. Блестящее выступление этих коллективов задал заряд бодрости, причастности к настоящему творчеству.

Открытием прошлого конкурса был ансамбль моринхуристов музыкального колледжа. Сейчас этот коллектив работает при Бурятской государственной филармонии, обретает определенную известность и концертную практику.

III региональный конкурс ансамблей исполнителей на народных инструментах проводится совместно с кафедрой народных инструментов и оркестрового дирижирования РСГАКИ и республиканским Центром народного творчества.

Проведение III регионального конкурса будет способствовать развитию и формированию художественного вкуса, улучшению пропаганды и широкой популяризации музыки для народных инструментов.

Заявили об участии в конкурсе коллективы Иркутской и Читинской областей, республики Тыва, Агинского национального округа и нашей республики.

Гостем будет замечательный коллектив Лауреат Международного конкурса ансамбль «Байкал-квартет» (г. Иркутск).

Приглашаем на закрытие конкурса «Концерт лауреатов» 25 ноября в концертный зал филармонии.

Д. ДОНДУКОВА.
Зав.отделом РЦНТ.

Приятные новинки

от Улан-Удэнского молочного комбината!

Аппетитные, как все молочное. Вкусные, как лучшие творения сыроделов.

А главное мягкие, как самое качественное сливочное масло. Теперь это относится и к продуктам, производимым Улан-удэнским молочным комбинатом.

ОАО «МОЛОКО» г. Улан-Удэ к выпускаемой линии свежих и полезных

продуктов прибавил ряд новинок. Давно знакомые всем плавленные сыры «Дружба», «Кисломолочный», и «Голландский» обрели новую консистенцию и новые вкусовые качества. Упаковка самая удобная - пластиковые стаканчики по 100 граммов. Сыры «Дружба», «Кисломолочный» и «Голландский» теперь пастообразные, благодаря чему они пластичные и мажущиеся. А по данным опросов потребителей это как раз первая причина, по которой покупатели выбирают плавленные сыры. Вторая и третья причины - оригинальные вкусовые качества и удобная упаковка при сравнительно невысокой цене. Именно данные результаты опросов подвигли Улан-Удэнский молочный комбинат выпускать продукт, объединяющий все эти качества.

Улан-Удэнский молочный комбинат,
ул. Боевая, 6
Тел.: 33-77-84.

Промышленно-финансовая компания «Улан-Удэнский авиационный завод» предлагает:

Сельскохозяйственную технику и запасные части:

- Сенокосилка универсальная КСФ-2.1 17905.00 руб.
- Запасные части к сенокосилке (детали) (поса, ступица ножа, подшипники, ось, шатуны, наконечник)

Ореховое:

- Машинное ореховое 4 мм, размер 1500x1700 мм 2313.30 руб.
- Прорезное ореховое 6 мм, размер 1500x1700 мм 470.00 руб.

Спецодежда:

- Шапки кирзовые 27.00 руб.
- Костюм полевой (камуфляж) (ореховый) 3380.00 руб.
- Костюм летний (летний) 588.00 руб.
- Костюм рабочий шб «Диалог» 170.00 руб.
- Куртка ватная «Диалог» 286.00 руб.
- Куртка утепленная камуфляж воротник мех мех 478.20 руб.
- Полуботинки юн 880.00 руб.
- Футболка белая, черная, 88.80 руб.
- Перчатки, рукавицы 17.75 руб.
- Халаты летние, осенне 78.18 руб.
- Фартук нейлоновый 78.00 руб.
- Подшлемник стальной 42.80 руб.
- Каска «Строитель» 47.65 руб.
- Маска токаря 78.25 руб.
- Очки газосварщика, защитные 88.00 руб.
- Респиратор «Лесосток» РПН-67 41.21 руб.
- Ковги монтерские латекс 79.47 руб.
- Пояса страховочный, предохранитель 479.08 руб.
- Ботинки с высокими бертами «ОМОН» 608.00 руб.

А также:

- Сталь 40X диаметром 56,140,220,250 мм 11.10 руб.
- Кузовщина для ВАЗ 2121, 2109, 2108
- Спиральная машина «Белка-10 М» и «Белка-10 М» (с кассетой) (с кассетой)
- Идея из полиграфии (книжки, ручки, блокноты и т.д.)
- Полиамидные тросы, шнуры, ленты, тесьма и т.д.
- Ножи туристические, складные (с лезвием, с отпором) (с отпором)
- Контерские толки 600x300x10, фаян 20, (туристические) (туристические)

Новое предложение!

- Ведораборная колонка, кофемолка 900x200x100x200
- Плита 2 конфорочная, одноконфорочная и т.д.
- Дверки тонкая, поддувальная
- Печи ПОВ-57
- Скалери, покрывала, салфетки, мех на паку (свой) (свой), детские рюкзаки, картины, календари и т.д.
- Подогреватель, простыни, наволочки, ковры (свой) (свой) и т.д.
- Идея из полиграфии (книжки, ручки, блокноты и т.д.)
- Полиамидные тросы, шнуры, ленты, тесьма и т.д.
- Ножи туристические, складные (с лезвием, с отпором) (с отпором)
- Контерские толки 600x300x10, фаян 20, (туристические) (туристические)

Пожалуйста, для верности и уверенности, пожалуйста, смотрите каталог в магазине и в интернете, полковые гвозди и шпильки - все это вы найдете в нашем магазине после 10 декабря.

Магазин «АНТЕЙ», ул. Заигравская, 3. Тел.: 25-30-71, 25-30-71, пос. Авиазавода (рядом со зданием администрации поселка).

ЦЕМЕНТ

Склад в г. Улан-Удэ

Цена договорная

Обращаться: г. Улан-Удэ

ул. Каландаришвили,

23, каб. №13.

Тел.: 21-62-62.

Продаем или меняем НА МАСО

«ВАЗ-21-21» 1991 г.

«ВАЗ-21-21» 1996 г.

«УАЗ-31-51» 1991 г.

«ЗИП-ММ» 1985 г.

21-62-62

«Буряад үнэнэй» 80 жэлэй ойдо

ЭРШЭ ЗОРИГТОЙ ЗАЛУУ НАНАНДАА

Дурсалга

Новая книга

ДАНЬ ПАМЯТИ

В связи с 55-летием Великой Победы Правительством РБ изданы военные мемуары ветерана ВОВ, доктора филологических наук, профессора БГУ Улзы-Жаргала Шойбоновича ДОНДУКОВА под названием «Война глазами солдата» (Улан-Удэ, Бургаз. 2000.-156 с.)

Республикын прокуратурага хүгээжэ байтараа, «Буряад-Монголой үнэн» ажаллахаар эршэ зоригтой залуу наандаа...

фронтвик-журналистнууд ондоо ажалда гэбжүүлгээд хүгээжээдөө, түрэл сонинтойгоо ходо холбоотой байдаг, үндэһэн хэлээ үргэжэ, хүгжөөхэ гэжэ али болохоор оролдодогыень онсо тэмдэглэмээр...

КПСС-эй Буряадай ОБКОМ-ой хэлбэлэй таһагта, удаань цхалгын таһагыг даагшын орлогшоор олон жэлдэ хүгээжэ зуураа, хэлбэлээр дамжуулган, буряад хэлээ нүлөө ехэтэй, хүндэлгэдэг хэлэн болгохо гэжэ шадаха зэргээрээ оролдодог байгаа...

Оготой согтой, олзо орошо ехэтэй, омог дорюун ябыт даа

Энхэрэн-энхэрэн ханагадаг «Буряад үнэн»-ийн наяндаа хүржэ налайжа байхаган, тэндэ бэлгээ бэлүүлэн, гуурхануудаа хурсадхан ажаллажа байһан журналистнарта ахалагша үеын журналистнараг зүгһөө маша халуунаар амаршала!

Дэншээтэй, бутатай-болдогтой дэлгүүрэй оршолонто үе сагта тээлмэрдэжэ зобонгуйгээр, араг зонийгоо һүр жабхалание, урма зоригые улам багаруулан, хуи мориень бүри гээһэн хуисхүүлэн үргэсэжэ, гурбадахи мянганай, хорин нэгэ дүгээр зуунай жэлүүдтэ оготой согтой, олзо орошо ехэтэй, омог дорюун ябыт даа гээд «Буряад үнэн» сэдхүүлшэдыг, бүхы коллективны дор дохин үрээһе!

Дайнай һүүлээрхи жэлүүдтэ «Буряад-Монголой үнэн» ажаллаһан журналистнуудта-фронтвикууд: Бадмаев С.Д.Ш., Балжичимов С.Б., Батуев Б.Б., Будаев Ц.Д.Б., Дамбиев Ц.Д., Данзанов Г.Д., Дугаров Ц.Д.Н., Дамдинжапов Ц.Д.Ж.Б., Дашиев Б., Лобсанов А.Л., Мантатов А.А., Митилов Ц.Ц., Мушонов Б.Б., Нимаев М.Н., Нимбуев Ш.Н., Очиров Ц.О., Очиров С.Б., Санжиев Г.А., Субанов С.Ц., Цыбенон Н.Ц., Цыбенон Д.Ц., Цыжилов Б.Н., Цыбилов Р.Ц., Цыбугеев Ц.Ц., Цыдыпов Ц.Ц., Ширсторов Б.Г.

Содном-Доржо БАДМАЕВ, СССР-эй журналистнуудай нэгэдэхи съездын делегат, философийн эрдэмэй кандидат, Буряад Республикын габыата юрист.

Воспоминания гвардии старшего сержанта, командира противотанкового орудия, закончившего войну комсоргом Кавалерийского полка, заметно отличаются от мемуаров военачальников высшего ранга тем, что в книге раскрываются беспримерные подвиги сержантов и рядовых солдат, которые на своих плечах вынесли всю тяжесть войны.

До выхода этих мемуаров им опубликованы две книги: «От Москвы до Берлина на боевом коне» (Улан-Удэ, 1995), «Агуухэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай шуната замаар» («Кровавыми дорогами Реликвии Отечественной», Улан-Удэ, 1996). В этих книгах он пишет, что в памяти нашего народа никогда не изгладятся подвиги и потери, горькие месяцы отступления и радость первых успехов, сражения под Москвой, Курская дуга и форсирование Днепра, бои за Варшаву, Одерский плацдарм и штурм Берлина - весь этот путь, тяжкий и героический, прошел на пути к Победе автор этих мемуаров. В книге «Война глазами солдата» автор воскрешает перед нами образы тех, кто, не щадя жизни своей, ковал эту Победу, и боевые эпизоды, совершенные автором и боевыми соратниками, а также саму атмосферу схватки со смертельным врагом на поле брани.

Опережая заметим, что в прошлогоднем книжном салоне «Книги Бурятии» из-за недопонимания значимости и значения этой книги, к сожалению, не удостоена была внимания Республиканского комитета по печати.

А между тем, книга «Война глазами солдата» потрясает своей искренностью и достоверностью. И в этом обжигающем накале чувств - особая ценность и непреходящее значение этой книги.

В книге приводятся отрывки из книги гвардии полковника Сергея Николаевича Севрюгова, бывшего начальника штаба 17 гвардейской кавалерийской дивизии «Так это было» (Воениздат. М., 1958), где описаны боевые подвиги командира 45 м/м противотанкового орудия, гвардии старшего сержанта Дондукова У.Ж.Ш. и гвардии старшего лейтенанта Лопсона Санжиевича Ивахинова.

Примечательно, что начальнику штаба крупного воинского соединения среди тысяч бойцов и командиров, запомнились два молодых человека, и по прошествии многих лет он с большой теплотой, в удивительных подробностях, извлеченных из военного архива, описывает несколько боевых сражений, в которых проявили героизм и отвагу двое сыновей, как он пишет, Советской Бурятии.

«...Начало сентября 1943 года, 17 гвардейская кавалерийская дивизия была введена в прорыв на Брянском фронте. Она продвинулась на 90 км в оперативную глубину противника, форсировала Десну, с боем захватила на западном берегу реки большую плацдарм и перерезала железнодорожную магистраль Брянск-Смоленск... На рассвете 13 сентября вражеский батальон с 10 танками и 3 штурмовыми орудиями перешел в наступление против спешенных эскадронов 35 гвардейского кавалерийского полка, которыми командовали старшие лейтенанты Василии Назаров и Лопсон Ивахинов. Готовясь встретить врага, заняли хорошо замаскированные огневые позиции вдоль железной дороги орудийные расчеты 45 м/м противотанковых пушек старших сержантов Дондукова, Ильяшенко и Косначи.

Тяжелые «Тигры» в камуфлированных черных и желтых пятнах, ведя огонь на ходу, шли прямо на орудии... В первой схватке с танками погиб смертью храбрых наводчик сержант Хазин, командир орудия старший сержант Дондуков, не отрываясь от прицела, выстрелил еще два раза подряд. «Тигр» остановился, из-под башни его повалил черный дым... Следующими меткими выстрелами подбил еще два вражеских танка...» (стр. 176).

Следующее памятное сражение, которое автором выписано из книги Севрюгова, происходит уже на территории Германии «у Померанского вала...», отброшенная 1-й армией польского войска, крупная группировка, - как пишет Севрюгов, - в тыл нашего кавкорпуса. 35 гвардейскому кавалерийскому полку было приказано занять прочную оборону на шоссе Ястреб-Ландек. Завязался бой. Противник окружил эскадрон лейтенанта Савостина. Силы противника превосходили в несколько раз, но наши проявили чудеса храбрости и стойкости. В этом жестоком бою эскадрон стоял насмерть, не пропустил врага. Из 84 бойцов эскадрона осталось в живых четверо, среди них был комсорг полка Дондуков. Командиру эскадрона гвардии лейтенанту Александру Дмитриевичу Савостину было посмертно присвоено звание Героя Советского Союза. Подобных кровопролитных сражений, в которых непосредственно участвовал автор книги, на длинных дорогах войны было множество.

Долгие трудные дороги войны... Протоптаные солдатскими сапогами, изрытые гусеницами танков, политые кровью и потом. Их нельзя забыть, так же, как нельзя забыть боевых друзей. Вот такие чувства воскрешают военные мемуары Улзы-Жаргала Шойбоновича Дондукова. Вместе с тем он стремится передать словами то чувство великого праздника, которое испытал сам и его боевые друзья, узнав об окончании войны. Автор книги, кавалер орден «Красной звезды», «Отечественной войны I степени», «Славы III степени», медалей «За отвагу», «За боевые заслуги», «За оборону Москвы», «За освобождение Варшавы», «За взятие Берлина», прошедший военными дорогами от Москвы до Берлина, видит свой долг в том, чтобы воссоздать и передать боевые подвиги таких героев Отечественной войны земляков-однополчан, как командиры эскадронов Лопсон Ивахинов, Николай Язопкин, командир саперного взвода Трофим Баргуев, сержант-пулеметчик Надмид Цынгуйев и другие.

Своей книгой автор отдает дань памяти тем солдатам-героям Отечественной войны, кто беззаветно и мужественно сражался и героически погиб за нашу великую родину.

С. ЧАГДУРОВ, С. БУДАЕВ, доктора филологических наук, профессора БГУ.

Буряад арадай элитэ поэт
Дондок УЛЗЫТУЕВАЙ түрэнхөөр 65 жэлэй оёе угтуулан

ХАБААДАГШАД:
Соном
Дарима
Дора
Жэбзэмаа
1-дэхи хүгшөө
2-дохи хүгшөө

ханаагүйлби. Энэ запискада этигэнэ аалши... Харана гүш, ямар яаралтайгаар, хайша хэрэгээр, дутаг-ядаг бэшээ гэшээб?
Утаар татан уншана: «Отпуска абааб, ябааб... нараар...яаранаб, эсээб... сусааб... Амархам...» нэ, сплошной мэхэ. Халтура...

табан проценто гайтай ехэ байхал даа. Инженер хүнэй зарплата... Тиигээд бараг хүндэ хадамда гарабал, наһаараа ядахагүйш!
ДАРИМА: Дора, ши Соном бидэ хоёрые үнээрэе халашаһан шэнгээр дуугарналши.
ДОРА: халаагүй яаба гэшээбши. Отпускда гараад,

Вообще, тэндэш сөбэр басагад полно юумэл даа. Ши үнинэй ошоогүйш... Соном алдахагүйш... Тэрэш «хиитэй» бэшэ, харин «хиитэр» хаш...
ДАРИМА: Дора, ши нээрээше ямар муу ханаатай гэшээбши даа... Сэхьень хэлэнэб... Бише муугаар ханажа эхилсэбэлби... Уңгы

юрэдөөл, ябажа ябаха юм дүнгөө юумэдээ...
2-дохи ХҮГШӨӨ: Харна худагы, биш баһал гайжаа һуугаа хүм. Хүндэ юун гэжэ хэлэхэбши. Абяагүйл үзэбэ Гурбан хоног соо үнөөхи үзэбэ номоош харанагүй. Оршэ Ордёо шагшаха оройдоош дурагүй. Шэнэ газарта уншанагүй. Шарай шэгшэһи нэгэл тиимэ һүүзэгэр даа...

НЭГЭДЭХИ ҮЗЭГДЭЛ

Соном чемоданаа нээлхэй, полотенци, костюм, самса гэхэ мэтын элдэб юумэ эбхээд лэ стул дээрэ табина. Үшөө юушыеб таһалга соогуураа бэдэрэн хараашална. Иишэ тишээ алхална.

СОНОМ: Байза, үшөө юун бэлэй даа. Үгы даа, энэ ном абахагүйб. Юрэдөө, ном, саарһа, гуурһа абанаһай хэрэггүй. Оройдоошые саарһа шагаахагүйб. Газеэдш уншахагүйб. Бэшэгш бэшэхгүйб. Үгы бологшаа... Эсээб, сусааб. Хүрөө. Иигээд лэ хүрөө. Нэгэ һара оройдоо һанал бодолоо выключалаад лэ, талын дунда минл юушые бодонгүй, хамаг юумэ хуу мартаад, унтаад, эдээд лэ, эдээд, унтаад лэ хэбтэхэм... Эсээб...

Гаража ошоно. Дарима яаралтай орожо ерэнэ. Гайхалаа баран, нээлтэтэй шкаф, комод харана. Стул дээрэхи хубсаһа харана. ДАРИМА: Энэмнай юун болоо гэшээб? Соном баһал дэмырбэ гэшээ ха... (стол дээрэ хэбтэһэн запискыень уншана)... «Отпуска абааб, ябааб, нараар. Яаранаб. Эсээб, сусааб. Амархам. Хангилда амархам. Гүүртэ дээрэ... Хойноһоом бүрөө. Юушые хэрэггүй... Зай, баяртай. Июниин хориндо бусахаб...» Иигэхэл гэжэ мэдээ һэм. Энэш нимэл хүн ха юм даа. Гэнтэ дэмыршэхэ. Ямаршыггүй ябатарая гэнтэ дэмыршэхэ... хахасахашыггүй... һонин лэ хүн даа... Ээх, Соном, Соном, ямаршые амитан гэшээбши даа. Хүдөө гарахам гэжэ үсэгэлдэршые хэлэхэе янаш даа. Заа-зуу юумэ бэлэхэхэ, бэлэг, үхибүүдтэ конфедшые хэжэ үгэхэ юм аад... Хооһоор лэ ошохо ха юм даа. Хубсаһаш абаагүй...

Гасаһаа Дора ороно. Ехэ гайханашыггүй, хайша хэрэг орожо ерээд, мэндэшыггүйгөөр һуушана.

ДОРА: халаа гүт? ДАРИМА: Юу? ДОРА: халаа гүт гэнэм даа. ДАРИМА: (Асуудалыень ойлгонгүй) Соном ябаа даа... Хүдөө гараа. ДОРА: Командировкодо гү? ДАРИМА: ... Үгы-ы... ДОРА: халаабта? халаа һаа, халаабди гыш. Дарима, молодец. Костюм юумыень үгөөгүй гүш? Зүб. Эдэндэш халаад арилхадань юуеншые үгөөгүй һаа болохо... Хэншые буруу гэхэгүй... Молодец... ДАРИМА: Юу гэнэш даа. Дора, ши...

ДОРА: Би баһал юуеншые үгөөгүй һэм. Хоёр костюмыень худалдаад, өөртөө тэрэ хитад макинтош абаа һэм...

ДАРИМА: Үгы, ши юугээ хөөршээбш? Соном амаралтада гараад, амархая Хангил ошоол. Энэ записка орхёод ошоо...

ДОРА: (Һэнгэргүй янзатайгаар запискыень абажа уншана). Һэ... дура... дурочка байгаа ха юмши! Шамайе иимэ гэнэн гэжэ би оройдоош

Энэшни арилаа... мэдэнэб даа, хэндэ, хайшаа яараһыень...

ДАРИМА: Болил даа, Дора. Хэрэггүй юумэ юу хэлэжэ ябагшабши? Тэрэш иимэл дэмьштэй хүн юумэл. Гэнтэ шииндэбэл, тэрэ зуураа гал шэнги хайшааш ябашаха...

ДОРА: Пэй... ямар хүн гэшээб хари... Чудак хүн гэхэ ханаатайтайш. Тиимэхэн чудагуудые мэдэхэл байхаб. Шимни үшөөл юумэхэн, особенно эршүүлэй характер мэдэхгүйл хаш даа... Биш хүрэнхөөр унхьярнь мэдэдэгби. Энэшни лаб лэ, нэгэл ондоотой. Запискыень харыш!

ДАРИМА: (Запискыень үшөө дахин харана). Үгы, даа, Дора, Сономые буруу ойлгонош. Энэ харыш, хубсаһаш абаагүйл. Шинихээр бодохо болобол, хубсаһаа заатагүй абаха, гоёхо байгаа бшуу...

ДОРА: Чудачка! Зорёон орхёо-оо ха юм... шамайе бү һэжэглэг гэжэ... Хиитэр лэ амитан байна даа, энэ Сономшнни! Но, ладно, өөрөө мэдлш даа, мое какое дело...

ДАРИМА: Юу хэлэнэ гэшээбши даа, Дора... Тиимэ муухай хүн гэжэ Сономые би оройдоош ханахагүй байнаб даа... Хахад жэл һуунабди, нэгэтэш хажуу тээшэ хараагүй юм. Анханаһи миил иимэ түргэдүү зантай, сагаалхиур хүн юмэл даа...

ДОРА: Сагаалхиур, сагаалхиур... Хуу баран түрүүндэ тиимэ байгша. Миний түрүүшын нүхэр баһал тиимэ хэбэртэй һэн, тээд, намтай байгаа гү? Үгы! Хоёрдохи үбгэнтээ таараа гүб? Үгы! Чемоданаа баряад лэ баһа талингаа һэмнай. Талинг лэ, би юрэдөө ханаагаа зобоогүй һэм даа. Раз, үхибүүгүйл һэн хойноо, ямар шүдхэртэнь задержалха юм.

ДАРИМА: Ши анханаһи иимэ боевой хүн ха юмши. Тээд биш шамдал бэшэб. Үшөө тиигээд бидэшни хүлээлхэйбди!

ДОРА: Хи, хи... уже гү? Бү һагаагаа зобо, хамаагүй. Тонилоо һаань, алиментэ абаад халахаш. Хадамда гарана аабзаш... Сономойш хорин

гэртэ амархагүй, үгыш һаа, курорт, дом отдыс ошохогүй, сөб сөж тэрэ Хангил хүл мүргүй гүйлгэжэ оробо... Хэндэ ошоо гэжэ хананаһи? Тэндэ амархая ошоо гэжэ ханаа һаа, ёһото тэнэг эхэнэр байнаш. Хэн деревни амархаа ошохо юм. Уһандаш орохо газаргүй, хоохон талаа... Али хони адуулаха ошоо гэе гүш?

ДАРИМА: Дүү хүбүүниинь, Донида гэжэ, яагаа даа, һая ерээд ошоо һэмнай, Хангилда гүүртэ дээрэ хониндо ха юм. Тэндэнь байхаяа ошоһон байха. Хонидыень адуулаалсахашые байгаа бээ... Уханай ажалтай хүндэ одоол амаралта бэшэ аал?

ДОРА: Һэ, инженер хүн аад, хони адуулаха гэжэ гү? Болил даа. «Хотын инженер хони адуулаха ябана...» Һэ! һонин лэ байгаа адуулаха ябахыень хараа һаа... Адуулаашые һаа, хэнтэй адуулаха гэжэ ханаабши? Арбадахие дүүргээд хониндо хүдэлхээ ерэнэн басагадаар гү?

ДАРИМА: [Хаанаһаа ханажа, юугээ хөөрэнэш даа?]

ДОРА: [Хаанаһаа ханажа... Өөрөө тажа ойлгоһондо шамдаал хөөрэнэш]. Жэбзэмаа гэжэ Доодо-Худанай басагые таниха гүш? Тэрэшни Хангилай фермэдэ мүнөө хүдэлнэ... хониндо... һаяхан Хангилаар ябаад ерэхэдэ, халта харалсаа һэм, дуугаралсааш һэм. Яһала сэбэрхэн, сэхьень хэлээ һаа, сэбэрээрэе городойшые басагадые ойроо хүргэхэгүй... Вообщем, ойлгоно ха юмши даа...

ДАРИМА: Соном тэрэ басаганда дуралшаха гэжэ гү? Би танихагүй байнам... Залуухан ааб даа... Доодо-Худан багадаа хоёр лэ дахин ошоо һэм... Хараагүйб...

ДОРА: Нютагайхидаа биш бултыень таниха-ааб. Иимэхэн үхибүүд хүртэрнь... Память һайнтайб даа, чёо напрасно... Тэрэ Жэбзэмаадаш Хангилаархиншые, Мухарай адагаархиншые, Алташа, Дабаатаархин - булта шахуу дурланхай гэжэ дуулаа һэм... Сономшнни Доодо-Худанай хургуулида хураа һэмнай. Лаб лэ таниха байха.

юумэ дуугаржархихадаш, досоом һөөл аягүй болошобо...

ДОРА: Муу ханаатай гэе һаа, бү этигыш. Хэн шамай хүсөөр баалаа юм! Хараад лэ байгаарай даа. Эршүүлдэ этигэнэн эмэ хээээш һулһаадин һуугша... Би энэ ерэхэ субботодо Хангил ошохоб... Шара тоһо асарха һэм... Тиигээдэ адуулаха, мэдэхэл байхаб!

ДАРИМА: Хээээ? Субботодо?

ДОРА: Тиимэ даа, үдэрөөр ошоод ерэхэб.

ДАРИМА: Дора, Сономдо тиигэжэ муу ханажа бү яба, хоб хошоор бү орёолдуула... Би өөрөө мэдэхэб... Шамайе мэдээд ерэ гэнэн хүн үгы ха юм...

ДОРА: Зай, зай, тиимэ юумэ һааш, [энэһээ хойшо] шамда ханаһан мэдэнэш хэлэхээ болёоб. Өөрөөл мэдээрэй... Ябахам, [гэдэхэмни норгандаа няалдашаба, эдээлэнгүй гэртээ гараа һэм].

Дора гаража ошоно.

ДАРИМА: (Хойноһоонь). Дора, байл даа, байл даа... ябашаба. Энэшни нээрэе юугээ хэлэнэ гэшээб? Элдэбин муу юумэн ухаандал ороод халахаа болишобол... Али энэмни хэлэрхэхэ юумэе олохо ядаад, иигэжэ намаяа худжуулжа байна гэшээ гү? «Доодо-Худанай басагад соо Дорын хэлэн аймшагтай», - гэжэ дуулаадагша һэн. Энэш багын иимэ хобууша, хэрүүлшэ басаган һэмнай даа... Тээд юунэй түлөө иигэжэ байжа дуугарнаб. «Галгүй газарһаа утаа гарахагүй» - нэгэтэйл аа гү, али?

ХОЁРДОХИ ҮЗЭГДЭЛ

Хонишодой байра. Мүнөө үеынхээр түхээрһэн харуул сөбэр таһалга.

1-дэхи ХҮГШӨӨ: Энэ Соном хүбүүмнай яатарая зүдэршөө гэшээб даа, бараншнни. Город гоёдор тэнэжэ, иигэшөө гэшээ гү? Тархи толгойныше бурууташоо гэшээ гү - хүнөөрш муртэй хөөрэлдэнгүй, газар һууна. Үдэр һүнигүй унтана. Хүһатаар тэнээд лэ ерэнэ...

1-дэхи ХҮГШӨӨ: Шарайшые бараг шэгээрэе хэбэрлэе. Тиигээд энэ харалши даа (чемоданиень ошохо нэгээрэ харуулана). Энэ хоохон ханга үргэлөөд ерээл. Полотенцинь бэшэ юушые үгыл даа. Гайхала бараад лэ байнаб. Самса үмдээш асараагүй... Энэ нэгэл ондоотонхон болоо гэшээ...

2-дохи ХҮГШӨӨ: Гэр баран соош унтахагүй, [шэгээшэ үгэхэгүй. Газар чардаг дээрэ [унтаха]. Кинодо гээд залуу шуула гүйлдэнэ. [Энэ бараншнни] гансаараал тэрэ чардаг [дээрэ хэбтэхэ] юм.

2-дохи ХҮГШӨӨ: Амаралтаар ерэнэн [хүни гэхээшэ бэшэ абаа гараха юумэ] энэш үгыл даа. Тэрэ [Даримыень хурахада, «гэртээ, городтоо, ажалдаа» гэхэхээ [бэшэ юушыегүй]

1-дэхи ХҮГШӨӨ: Харна гышоо, амарха [гээ] даа, [городой гоё] центртэ, гэр бараандаа амархагүй, энэ Донидоо дахажа, энээрүу ерээ гэшээб? Мүнөө үглөөртэ Донидадойгоо хонидын [баһа] туулсаад гараба.

2-дохи ХҮГШӨӨ: Аам энэшни тэндэ нэгтэй болоод, ажал мажалһаа гаргуулаад энэ руугаа хүрэхэ ерэн гэшээ гү. Инженер, эрдэмтэн хүн аад, хони адуулаха ябаха... Али [сагай хубилхада] залуу шуулнай иимэ ондоо зантай болошоо гэшээ гү?

1-дэхи ХҮГШӨӨ: Харна гышоо, би тиимэл аа гү гэжэ ханааш һэм, юрэдөөл абяань, ябанаб.

Гасаһаа Дора орожо ерэнэ. Городой гурирам хубсаһашые. Шара ногоон сүүмхэтэй.

ДОРА: Мэндээ, хүгшөөнэрэ!

1-дэхи ХҮГШӨӨ: Мэндээ!

2-дохи ХҮГШӨӨ: Мэндээ!

Энэ Дора гүш даа? Хэдмэ хүрэхэ ербэш?

ДОРА: Город холо бэшэ даа. Автобус [шалаагүй.] таһалданагүй ха юм даа. Унээрэ тоһондоо ерээлби даа. Юу сугларса гү даа?

2-дохи ХҮГШӨӨ: Суглууна [болоолби даа]. Абаашые юрэдөө.

ДОРА: (Сүүмхэ соһоо буруу гаргана). Энэ танда дэглэ бүү... сатин... дүрбэ метр.

2-дохи ХҮГШӨӨ: Яаһоо һайн юум гэшээ бөө.

ДОРА: Энэ танда платин бүү... гурба метр... помазей...

1-дэхи ХҮГШӨӨ: Яаһоо бэрхэбши даа, Дора. Манайруу ябаарай, нэгэ заа шаруулаһа юумэн байха... Ороорой, зүү-юумэн байха...

ДОРА: Зай, зай, Ороорой. Таанартаа гэжэ үсэгэдэртөө магазиннар ябаад, энэһээ бэшэ юумэ олоогүйлби даа.

1-дэхи, 2-дохи ХҮГШӨӨ: (зэргэ). Болоо-оо, болоо. Яаһоо һайн басаганшнни даа, хөөрхэ... ДОРА: Иинэмнай юу һонин бэ даа? Бэе мэндэ, амгаһа тайбан гү?

2-дохи ХҮГШӨӨ: Яаһоо һэнбибдээ, иигээд лэ шуулаһа байгшабди.

1-дэхи ХҮГШӨӨ: Соном...

Поэт Цыренжаб БАДМАЕВАЙ 50 наһанай ойдо

СЭДЬХЭЛЭЭРЭЭ ЗАЛУУ ХҮҮГЭДЭЙ УРАН ЗОХЁОЛШО

Цыренжаб БАДМАЕВ үхибүүдтэ зориулһан шүлэгүүдээрээ суурхаж, мүнөө үедэ багашуулай эрхим түрүү шүлэгшэн гэжэ тогдоронхой. Урга үенүүдтэ манай буряад литературада үхибүүдэй элитэ зохёолшог байһан Баваасан Абидуевай, Цырен-Базар Багмаевай бэлиг түгэлдэр зохёолнуудай хүр жабхалан, хүлдэ бэлигыень саашань үргэлжэлүүлхэ хуби заяатай түрэн Цыренжаб Багмаев 50 наһанайнгаа алтан оёе алтан намарай арюухан хаһага угтаба.

I
Цыренжаб Цырендулмаевич Бадмаев Бага Яруунын зүүн эрьедэ мүнхэ ногоон нарһан түглэ нэмэриһэн Шэрэнги гэжэ нэршэһэн бишыхан тосхондо 1951 оной намарай дунда һарада түрөө һэн. Бага балшар наһаая сэнхир хүхэ нуурай сэлмэг шорюу шэртэһээр, үгышые һаа, шуурга һалхинай үедэ хүүен байһан долгиной хүртэ абяа шагһаһаар, мүн хүхэ ногоонтүглэ соогуураа наадажа, шүбуу шонхорой аялга дууе һайхашаан, ерэхэ сагуудта зэдэлэн байха шүлэг дуунайнгаа үрэнэ таряа сэдхэлдээ тариһаар үнгэргэһэн байжа юм...

Сагай гүйдэл түргэн даа. Тиигэһээр Шэрэнгийнгээ эхин хургуули дүүргэжэ, Гүндэ дунда хургуулин шаби болохо сагынь хүржэ ерээ һэн. Тэрэ сагта Шэрэнгийн, Тулдуунай үхибүүд Гүндын дунда хургуулида хурадаг байһан юм. Би тэрэ үедэ (жара гаран ондо) Гүндын дунда хургуулида буряад хэлэнэй багша байһан хүм. Тиймэһээ Цыренжаб манай шаби болохо, намда буряад хэлэ, литература заалгаха болоо һэн.

Шэнэ ерэнэн үхибүүдые түрүүшын хэшээһээ ажаглан хаража, хэниинь хэн бэ, ямар шадабаритайб, хэр бэлдэхэлтэйб гэжэ багша бүхэн мэдэжэ абыхаа оролдодог заншалтай ха юм даа. Цыренжаб томошог бэстэй, томоотой номгон, түхэрээн шюуртай, харашаг шарайтай, уран зохёолдо дуратай, зурахадаа бэрхэ - нимэ хүбүүн ерээгшэ һэн.

Тийһээршье он жэлнүүд үнгэргэжэ, табадахи класста ерэнэн үхибүүднай ехэнүүд, аха классуудай шабинар боложо, уран шүлэгшье бэшэхэ, уран зурагшье зураха, дуушье дуулаха, хатаршье наадаха, түрүүшын дуранай долгиношье абтаха үе сагынь ерэжэ, сэбэр һайханууд, эдир залуу хүбүүд, басагад болошо бэлэй.

Энэл үедэ Цыренжабай сэдхэл зүрхэндэ түрүүшын шүлэгүүд мүнхэлжэ, хургуулиимнай «Булаг» гэжэ ханын газетэдэ толилогдодог болоһые мүнөөшье хүрэтэр элихэн һанагшаб. Манай хургуулиндэргэдэ «Булаг» гэжэ уран зохёолой кружок хүдэлдэг байгаа. Энэ кружогтомнай шүлэг, рассказ бэшэдэг, уран зохёолоор һонирхдог хүбүүд, басагад ябадаг һэн.

Эдээн сооһоо Цыренжаб эли тодо илгаржа, яһала болохотой шүлэгүүдые бэшэжэ, түрүү зэргэдэ ябажа, оролдосо ехэтэй шүлэгшэмнай болошоо һэн.

Нэгэтэ хабарай дуулим дулаахан үдэшэ Гүндэ тосхойнгоо радиоузелһаа кружогойнгоо гэшүүдэй шүлэгүүдэй дамжуулга эмхидхэһэн байгаабди. Цыренжаб Бадмаевай хэдэн шүлэгүүдэ уншажа, ехэтэ урмашаһан, хүхиһэн юм. Тосхон соогоошье һаань, эгээн түрүүшынхиеэ радиогоор шүлэгүүдэ уншаба ха юм.

Буряад шүлэгэй маяг, мүн шүлэг зохёолгын элдэб аргуудые мэдэхээ оролдожо, шүлэг бэшэхэ бэлигтэй байһандаа шүлэгөө бэшэжэ ябаа... 1978 ондо аймагаймнай сониндо Цыренжабай түрүүшын шүлэг толилогдожо, зориг асарһан байха юм.

Тиигээд лэ саашадаа ялас гэмэ шүлэгүүдэ багашуудта зориулжа, үхибүүдэй уран шүлэгэй ута харгын эхиндэ гараһан намтартай.

II
Ц.Бадмаев Гүндын дунда хургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр сэрэгэй албанда ябажа ерээд, дала гаран онуудаар Улаан-Үдын педучилищиин художествен (уран зурагай графическа) таһагта хуража байгаа. Би тэрэ үедэ радиокомитедэй корреспондентээр хүдэлдэг һэм. Гэнтэ һанагдаагүй уулзалга болоо юм. Радиокомитедэй арадай инструментнүүдэй оркестрэй хүтэлбэрилэгшэ, композитор Чингис Павловтай хотын гудамжаар ябажа ябатараа, Цыренжабтай уулзашабабди. Эдэ хоёроо танилсуулбаб. һүүлдэнь нэрэтэй түрэтэй композитортай танилсаһандаа Цыренжаб аргагүй ехээр омогорхожо, сэдхэл зүрхээ доһолгоһыень мартадаггүйб.

Иигэжэ буряад арадайнгаа хүгжэм дууе, үндэһэн соёлоо эльгэ зүрхөөрөө сэгнэхэ сэдхэлтэй хадаа ерээдүй сагта уран зохёолшын гү, али соёлой харгыгаар ябахал хаш даа гэжэ сэдхэхэ бэлэйб.

Хожомын дуулахадам, Цыренжаб Ярууная бусажа, Тулдуунайнгаа совхозой хонишон болоһон байгаа. Хонин ажалда олохон жэлдэ амжалта түгэс хүдэлжэ, 1978-1979 онуудай дүнгөөр 100 эхэ хонинһоо 107 хурьга абажа, 1980

ондо Москвада үнгэргэгдэһэн ХХII Олимпиин нааданда хабаадаха путёвкоор шагнагдаа, энэ бүхэдэхэйн спортын наада хаража, сэдхэлээ ханажа, хужарлажа ерэнэн золтой юм. Хонин ажалда оролдосотой һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө засаг түрын зүгһөө хэдэн олон һайшаал хайрада хүртэһэн даа: жэшээлхэдэ, Хүдөө ажахын министерствын хүндэлэлэй грамота, «Молодому передовику животноводства» гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай тэмдэг, «Социалист мурьсөөндэ илагша» гэһэн ВЦСПС-эй тэмдэг, мүн КПСС-эй РК-һаа грамотанууд гэхэ мэтэ олон даа.

Бэлигшн сэлгээн талын булаг мэтэ билтаржа байг лэ

Ц.Бадмаев КПСС-эй РК-гай гэшүүн ябаа. Иигэжэ хонишоноор хүдэлхэ үедөө ажалай дүй дүршэл оложо, ажалша бэрхэ байһандаа арад зонойнгоо, засаг түрын һайшаалда хүртэжэ ябаа бшуу. Энэл хонишоноор ажаллаха үедөө шүлэг бэшэхэ шадабарияа улам хурсадхажа, олон һайн шүлэгүүдэ бэшэһэн байна. Энэ үе тухайгаа Ц.Бадмаев иигэжэ бэшэнэ: «Бүхэли үдэр соо хони дахажа ябахандаа, юу хэхэбши даа. Ном уншахаш, зураг зурахааш, шүлэг бэшэхэш». Энэ тон зүб. Хонин ажалайнгаа һүүлээр Цыренжаб мүн лэ Тулдуунайнгаа совхоздо модошо дарханаар хүдэлһэн байха юм. Энэ үедэ шүлэгшын долги эршэдэжэ, республикынгаа газетэ, журналнуудта хүржэ ерээ бэлэй.

III
1987 ондо Ц.Бадмаевай шүлэгүүд «Буряад үнэн» сониндо «Шэнэ нэрэ» гэһэн гаршаг доро толилогдобо. Удангүй «Байгал», «Хараасгай» журналнуудта шүлэгүүдын толилогдожо, республикынгаа уншагшадта мэдээжэ боложо эхилээ һэн.

1990 ондо Хальмагай «Баяр» гэжэ үхибүүдэй журналда шүлэгүүдын хальмаг, ород хэлэнүүд дээрэ толилогдожо, Буряадайнгаа багашуулай поэзии дээшэн үргэжэ, холын дайдаар тэрэ суурхуулан габыятай. Ород хэлэн дээрэ шүлэгүүдыень арадай поэт Б.Дугаров, А.Румянцев гэгшэд оршуулан байгаа.

1990-1992 онуудта Ц.Бадмаев аймагайнгаа «Ярууна» сониной

буряад хэлэн дээрэ гарадаг газетын редактораар хүдэлжэ байха үедөө 1991 ондо Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэһэн залуу уран зохёолшодой XIV республиканска конференцидэ хабаадажа, конференциин дүнгөөр Ц.Бадмаевай шүлэгүүд үндэр сэгнэлтэдэ хүртэжэ, республикын удха шанартай «Булаг» гэжэ литературна нэгэдэлэй эгээн түрүүшын шанда Яруунын аймагай арадай депутатуудай райсоведэй, партиин райкомой, «Булаг» нэгэдэлэй, Буряадай ССР-эй Уран зохёолшодой Холбооной хамтын комиссиин 1991 оной апрелиин 26-да гаргаһан шийдхэбэрийн ёһоор Ц.Бадмаевта диплом, мүнгэн шан, энгэрэй тэмдэг барюулагдаһан байха юм. Мүн уран зохёолой «Булаг» нэгэдэлэй түрүүшын лауреат гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

IV
1991 оной үбэл монгол угсаата арадуудай хүүгэдэй уран зохёолшодой бүлэгүүдэй уласхоорондын телемарафон Монгол сайхан ороной түб Улаан-Баатарта үнгэргэгдөө һэн. Энэ ехэ хуралдаанда Цыренжаб Бадмаев Буряадайнгаа хүүгэдэй уран зохёолшодой бүлгэмэй делегацида оролсожо, энэ һайндэртэ хабаадалсаһан хубитай. Энэ делегацие монгол угсаата арадуудай хүүгэдэй уран зохёолшодой эблэлэй президент, Буряад Республикын арадай уран зохёолшо Цыренжаб Арсаланович Жимбиев хүтэлбэрилөө. Делегацида оролсоһон уран зохёолшод гэхэдэ, Ц.Номтоев, Ц.Ж.Жимбиев, Ш.Н.Цыденжапов, Э.Дугаров, Ц.Ж.Бадмаев болон Буряадай бэлигтэй дуушад байгаа. Хожомын Монгол ороной хүүгэдэй «Унаган» сэтгүүлдэ Цыренжабай шүлэгүүд толилогдоһон байха юм. Ц.Бадмаевай шүлэгүүд иимэнүүд хамтын согсолборинуудта толилогдоһон гбэл: «Хонхо сээсэг» (Буряадай номой хэблэл, 1989); «Сэлгээн талын дуунууд» (Нарһата, 1995); «Ветер Востока», «Наран» (уран зохёолшодой холбооной хэблэл, 1998); «Сагай дүхэриг», «Буряад шүлэгэй антологи» («Наран» хэблэл, 1998).

Буряадай номой хэблэлээр гараһан номуудын: «Түрүүшын бухал» (хүүгэдтэ зориулһан шүлэгүүд, 1996 он); «Үдэрэй эхин» (багашуудта зориулһан шүлэгүүд, 2001 он).

Поэдэй зохёохы ажалта олон авторнууд өөһэдэ һанамжанууд шүүмжэлэлтнүүдые «Ярууна» болон «Буряад үнэн» сонинуудта бэшэһэн байһан Тэдэнэй тоодо арадай Л.Топхаев, шүүмжэлэлт В.Жапов гэгшэд оролсова. Жэшээр, хэлэ бэлгэ эрдэмэй кандидат, хүтэ уран зохёол шэнжэлэлт В.Жапов «Буряад үнэн» толилогдоһон «Түрүүшын буряад - түрүүшын амжалта» (1997 апрелиин 25) гбһэн статьясо иигэжэ бэшэһэн байха «Поэдэй уран шүлэгүүд наһатай уншагшадтаа тааруулан зохёолгонхой, тиимээд шүлэгшын хэлэн бэлгэ шүлэгүүдшын найруулагч нугархай, тодо һайлс рифмэ хэрэглэжэ бэшэһэн Тиигэжэ үгэдөө тон хурсаар хандажа, шүлэгшын байгууламжада ехэл табидаг уран зохёолшо боложо ябахан хүн габ харагдана». Үшөө эхэ цитата дээрэ Ц.Бадмаев гансоһон үхибүүдэй ухаан бодолоо һонин, хэрэгтэйшье мэдээсэлнүүдые асарна баһа хургаал заабаринууд элбэгээр гэлгэһэн байна. Тиимээд автор энэ хургаал заабаринуудһаа үхибүүдэ зан абаритай тодорхойлолго холбожо харуулагдаһан тэдэнэ бүришье үхибүүдтэ, хэрэгтэй болоно һанахаар». В.Жапов тэнэ бэшэнэ.

Зай, энэ тэдыгээр бэшэһэн дүүргэжэ, түгэсхэдэ хүүгэдэй бэлигтэй шүлэгшын болоһондоо баясаа. Буряадай уран зохёолшодой Холбооной гэшүүн, поэт Цыренжаб Бадмаевта саашадаа үхибүүд уран зохёолой хүшэр хүдэл ашаае эсэхые мэдэнгүй түрэн литературынгаа һэшхэлые мүнхэлэн шэрээ уялгатай болохош мэдүүлээд: «Бэлгншн сэлгээн талын булаг мэтэ билтаржа байг лэ» - гэһэн үрөөл табижа хүрэнэ.

«Яруунын аймагай» (Нарһата тосхон).

«Буряад үнэн» (Улаан-Үдэ).

«Хонхо сээсэг» (Буряадай номой хэблэл, 1989).

«Сэлгээн талын дуунууд» (Нарһата, 1995).

«Ветер Востока», «Наран» (уран зохёолшодой холбооной хэблэл, 1998).

«Сагай дүхэриг», «Буряад шүлэгэй антологи» («Наран» хэблэл, 1998).

«Түрүүшын бухал» (хүүгэдтэ зориулһан шүлэгүүд, 1996 он); «Үдэрэй эхин» (багашуудта зориулһан шүлэгүүд, 2001 он).

ЦЫРЕНДОРЖИЕВ

Яруунын аймагай. Нарһата тосхон.

Цыренжаб БАДМАЕВ

М ДОМДО ОРОДОГ ЗАРИМ УРГАМАЛНУУД

(Үхибүүдэй уншаха шүлэгүүд)

бирская)
шэлбүүнэ, гүлгыс
уянда бусалгаад,
үе мүсынгөө
үбшье аргала.

тарна
перечный,
перечный)
гарана - гэнхэй үхнн
гарна ехээр ууна,
«Буряад үнэн»
«Түрүүшье»
амжалта» (1987)
гэнэ статья
шэнхэн байха
уран шүлэгүүд
юумэн бэ -

орхоодой?
ородог хэрэм гү?
али пеэшэнэи
нэгэл жэмэе гү?
гээшэши ургамал,
бээдээ, уугаарай.
ядалдаад уухадам,
«сэсэгүүд» ургашоол.

уулай
байгаа адаа гүн,
тугаарай?
уудайгаар хээн
эм уугаарай.
барыгхан үндэһэн
хэрэгтэй гэдэг юм.

үбхэн, сабхан үбхэн
лекарственная)
эзэ ургом
дуулааад,
хүдэлшоо...
үбхөөр хээн эм
түргэн эдэгшөөб.

үбхэн
Долово)
шулуу гаргаха
шдаал хүрэхгүйл.
үбшэ аргалах,
гэх аргагүйл.
Цыренжаб үбхөөр хээнээ
шамда уулгахам.
шамдой нургаальны
тулалхал.

голостебельная)
Ханнаа хүнэг нэрхэ
үбүүн олохом гээ,
нэрхэ эдээ,
боллохом гээ.
хоохон,
хотонь дүүрэн
хүбүүн тайганаа.
шоураа нэрхээр
Хиоутэйхэн
хүн байгаа.

Алирхан
(Брусника)
«Үе мүсэм үбдөө» гэнхэй,
Һалирнал даа хармагшан.
Африкадаш олдохол
Алирханай набшаһан.
Нил голой уянда
Набшаһаяа бусалгаад,
Уугаад үбшэн хармагшан
Гарабал хүндэ усалһаа.

Гоогол
(Чеснок)
Гоогол мангир бү эди,
Гомбын Сэдэб харааха -
Гэдэг байгаа жаахандам,
Гайхахаш даа, тээд яахаб.

Гэдэһээ гэнтэ үбдөө хаа,
Уруу нуужа зүдэрбэл,
Гооголой гашуун унда
Уужархиха юумэл даа.

Сэгрэмэ
(Ятрышник)
Сэгрэмьн хуурай тан
Сэргэмаада үгөө хаам,
Сэнтэй эмэй үлөөшэнь
Саашань зондо хүрэхэ гү?
Али, үшөө сэгрэмьн
Үндэһыень суглуулаад,
Аргадаад, Сэргэмаада
Талхан болотор үрүүлхэм гү?

Торфын хүбхэн
(Торфяной мох)
Торфын хүбхэн хүбэн бэшэ
Татахал шархын эдээрэ,
Үжэһэн үнэрэй дэлбэрбэл,
Угы хэдэг - мэдээрэй.

Шэмэдэг
(Пустырник шерстистый,
белокурденник)
Угаа нонин ургамал юм -
шэмэдэг.
Үе мүсын хэрхэ үбшэ
«шэмэдэг».
Дээдэ тээхи сэсэглэдэг
хубьяарань
Уһан хабдар аргалдаг юм
амяаран.

Гэшүүнэ
(Ревень)
Шампанһаа аргалхал
гэшүүнэ,
Дансаранһаа энээни
хураарай,
Эжытээ гэшүүнэ би түүнэб,
Эшыень эдихэмни - хараарай.

Забаан эдэгэнэ, гандагаари
(Малина)
Гандагаариин сай уугаад,
Хандамаанар халуудаа...
Хүйтэн дуган соо нуугаад
Хүйтэ абаа юм гү даа?

Гүлзөөргэнэ, эдэгэнэ
(Земляника)
Хэдэн хүнэг гүлзөөргэнэ
Сэдэн хүбүүн зөөгөө гэнэ.
Мэдэн гэхээм эдэгэнэ
Хэдэн эмдэ ородог гэнэ.

Хара шүгсэр
(Шикша черная)
Нервэм муудаа, холо бай!
Хара шүдхэр хэбэртэйб!
Номгоруулаха хүсэн бии -
Хара шүгсэр хэрэгтэй.

Халаяр
(Лук победный, черемша)
Хэн эдихэб намдал адляар
Хэдэн адха гашуун халаяр?
Ходол туһатай гэлсэдэг,
Хото соохиим шэнгээдэг.

Шэнэһэн
(Лиственница сибирская)
Шэмэгхэн самсань шэнэһэн -
Шэнэһэн модоной холтоһон.

Олдоһон эмһээ хүртэхэм,
Үүртэһэн бэшэл уушхамни.

Бахын сэсэг (голой шара сэсэг)
(Лютик едкий)
Бахын сэсэг - голой сэсэг -
Баһахаар бэшэ ургамал,
Хайша хэрэг хүртэбэл,
Харатай, хоротой гэлсэдэг.

Долоогоно
(Боярышник кровавокрасный)
Далан долоон долоогоно
Далайн Дондог олоо гэнэ.
«Долоогоньн эм уугаад,
Долоон хүсэтэй болооб» -
гэнэ.

Үтэшэ үбхэн
(Тысячелистник
обыкновенный)
Гэнэ болоод, ши, мэгдэн
Шуһаа гаран уйдабал,
Үтэшэ үбхөөр хээн эм
Уухыешни гуйгдабал.

Нохойн хоншоор
(Шиповник даурский)
Эльгээ гэнтэ үбдөө бол,
Нохойн хоншоор эдигты
Гэбэл эжым, гайхан
Хотоһын хоншоор
долёгооб.

Бэри сэсэг
(Шлемник байкальский)
Зүрхөө хүдэлэн
«хиирээ» хааш,
Номгоруулаха арга бии.
«Нормодоһни» оруулһаа
Бэри сэсэг «буулгахам».

Алаг нюдэн
(Анютины глазки)
Ханяаданай усалһаа
Холо болоод нуудаггүй!
Алаг нюдэ бусалгаад,
Аяга хэды уудаг юм!

Мүшэ модон
(Рябина)
Дүшэ модо газарта
Мүшэ модон ургадаг.
Мүшэ модоной жэмэсынъ
Хүсэд шээһэ хүргэдэг.

Табилга, эмэгэн шэлбэ
(Таволга водосторная)
Эмэгэн шэлбын набшаһа
Уянда, ши, бусалгаад,
Адаһан нарин шэлбээ
Адхан барин хуу уугаа.

Сагаан дали
(Рододендрон Адамса)
Сагаан далиин набшаһаар,
Сэсэгээрньн хээн эм уубал,
Хүсэ шадал нэмэжэ,
Хүнгэн дали ургахал.

Шүдэр үбхэн
(Повилика)
Һүни бэшэл, үдэр лэ -
Айһан бодолоо тараагаад,
Шуһанай ехээр гараа хаа,
Шүдэр үбхөөр шүдэрлэ.

Улаагана
(Смородина красная)
Гэрээ һахин удааханаар
Улаан Сэрэс нуугаа гэнэ,
Улаан жэмэс - улаагана
Гэдэһээ үбдөөд, уугаа гэнэ.

Мэхээр
(Горец живородящий)
Аша хүбүүн угаа ехээр
Ханяашабал, яаха юм?
Ехээр бү ай, намда мэхээр
Хадагалаатай байха лэ.

Алтан ая
(Девясил)
Үе мүсөө үбдэбэл,
Егхо-егхэ бү гээрэй,
Ёһоор домтой алтан ая -
«Девясил» хэрэгсээрэй.

Шэхэр үбхэн (шэхэр, хуншар)
(Солодка уральская)
Ами хүнэй буяадаг
Астма гэдэг үбшэнһөө
«Нормодоһни» оруулһаа
Хуншар, шэхэр үбхэнэй
Үндэһэниинь һайн гэнэ.

Башигта сэсэг
(Гвоздика)
Башигта сэсэг гээшэмни
Ашагта малтамал бэшэл даа.
Шуһанай гарабал, тогтоохо
Шадалтайхан сэсэг даа.

Үхэр нюдэн
(Смородина черная)
Үхэр нюдөөр хээн сай
Ууха гээшэ бээдэ һайн.

Тэрэнги
(Рододендрон даурский)
Хумһаа хүрөөд, бээрэнги
Унаһаа һанан байна гүш?
Набшаһанда тэрэнгиин
Мүргэхээ яанабши.
Үшөө тэрэш туһалха
Үе мүсын үбшэнһөө.
Шэрэнгиингээ түглэ соо
Түүгээб, нүхэд, үдэшэндөө.

Хара намжа
(Польнь гмелина, стародуб)
Үдэшэ гүйжэ ябаһан
Намжал

Үбдөөл ха даа, үргэхэнь.
Туһатай байха хара намжа,
Түүгээд үгыг түргэхэн.
Ондоо элдэб ургам тай
Холёод һайн эм бүтээхэб.
Одоо тиигээд Намжилтай
Хорёод хоног энэхэб.

Таба халаа
(Подорожник большой)
Гэнтэ гараа хадаһаар
Гэнэ болоод адаа хаа,
Нойтон нюдэн болонгүй,
Набшаһан гээд болонгүй,
Таба халаа
Табалаад,
Шарха дээрээ
Тааруулаад,
Шамдан намда боолгоорой,

Эдэгэхэ даа, ойлгоорой.
Эмтэй таба халаагай
Энээгүүрнай, талаарнай,
Угы һаань даа, алдангүй,
Үлүү һарюу хадангүй,
Болгоомжотой дархала!
Баяр дархан бэрхэ лэ.

"НАРАНАЙ ТУЯА" ҮШӨӨЛ ШАНГААР ЯЛАРХА

Нуралсалтай эсвэл түүрүүшн амаралтын үед хүүхдэд дууда эстрада дуунай республиканска "Наранай туяа" конкурс болодог байна. Энэ конкурс 11-дхнэ үнэргэдэг гэнэ.

Намарай амаралтын үед болохон энэ конкурсдо республикын 16 аймагудай болон шислэл Улаан-Үдэ хотын 99 дуушад хабаадаа. "Наранай туяа" эмхидхэгшэ, республиканска уран бэлтгэнэй түбэй мэргэжлэтэн Жаргалма Архичееваг хэлэнэй ёһоор,

эдир дуушадтай тоо нёдондойхиноо нэгэ бага үсөөн байбашье, географическа талаар абаад харабал, хүдөө ноюгай хубүүд, басагад олон байба.

Мэдэжэ композитор Анатолий Андреев түүрүүтэй эсори хоёр үдэрэй туршада бүхы хабаадагшадые анхарагшайгаар шагнажа, эрхимуудэй эрхимуудые элирүүлэн байна.

Ахын аймагнаа тоонтоной, республиканска 1-дэхнэ лицей-интернат-хургуулин шаби Оля Самаева, энэл хургуулин вокальна трио, Зэдын аймагай

Сагаатай хууринай Радик Чагдуров, Прибайкалин аймагай Гремячинскын Елена Симонова гэгшэд 3-дахнэ шатын дипломоор шагнагдаа.

Улаан-Үдын Настя Левина, Ксения Лагаева, Сэлэнгын аймагай Галуута Нуур хууринай Лена Лазарева ба Загарайн аймагай Ирина Батусева гэгшэд 2-дохнэ шатын дипломод хүртэбэд.

Мухар-Шэбэрэй аймагай Сагаан-Нуурай хургуулин шаби Дима Полетаев болон республиканска тусхай хүүгэдэй

искусствын хургуулин вокальна "Пентатоника" бүлэг 1-дэхнэ шатын дипломоор шагнагдахан байна.

6-8 ба 9-12 наһатай хүүгэдэй бүлэгүүдтэ лауреадай нэрэ зэргэдэ нэгэшье хүн хүртэхгүй гэгжэ эсори шийдхэбэри абаа. 13-18 наһатай үхибүүдэй дуида Улаан-Үдын Виталий Круглов лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Удаадахн 10-дахнэ мурьсөөндэ Виталий Круглов 1-дэхнэ шатын диплом абахан байха. Тиймэһээ илажа гараһанинь гайхалгүй гэгжэ ханагдана.

Жаргалма Архичеева хэлэнэй ёһоор, эсвэл түүрүүшн амаралтын үед хүүхдэд дууда эстрада дуунай республиканска "Наранай туяа" конкурс болодог байна. Энэ конкурс 11-дхнэ үнэргэдэг гэнэ.

Буряад Республикын Соёлын Министрствэй үүдэнэ республиканска арадай үрэгшэ бэлтгэнэй түбэй эмхидхэгшэ мурьсөөн нүгөө эсвэл үшөө үнэ хэмжээндэ гаража магадгүй Юуб гэхэдэ, тус конкурс эмхидхэгшэд 2002 ондо хүтүүлэгшэ регионудай бэлтгэнэй хургуулин басагадые уриха ханагтай.

Борис БАЛДАНОВ

ЕХЭ ВОЛЕЙБОЛ - УЛААН-ҮДЭДЭ

Эхнэриүүдэй дунда волейболээр Росси чемпионатай дээдэ лигын зүүн зонин команदानуудай дуида гурбадахн тур Улаан-Үдэ, Шэгэ, Железногорск хотонуудта үнэргэб.

Республикын шислэл хотодо ноябрин 15-18-най үдэрүүдтэ болохон наадануудта Эрхүү хотын "Ангара", Красноярскын "Енисейшкы", Зеленогорскын "Старт" болон манай "Университет" команदानууд хабаадаа.

Амаралтын үедэ Улаан-Үдын командала олон шэнэ залуу басагад эрээ. Дүй дүршэлтэй, Росси хэмжээнэй шагна мурьсөөнэй «шүүхэ» амсаһан басагад сооһоо ганса Яна Намсарасва үлөө. Мүн тинхэдэ Владивосток хотодо бэрхэ наададаг Светлана Добросмыслова Улаан-Үдэдэ наададаг болоо.

Түүрүүшн хоёр турта "Университет" 7 наада үнэргэгшэн байна. Тэрээн сооһоон оройдоол хоёртонь амжалта туйлаа.

Мүн өөрын талмай дээрэ наадахадаа, Зеленогорскын "Старт" 1:3, 0:3, Красноярскын командала 0:3, 0:3 гэхэн тоотойгоор шүүгдэнэ байна. Хэды тингэбэшье, Улаан-Үдын команда тухай найн үгэнүүдые хэлэхэ хэрэгтэй. Манай командын түлөө олон залуу басагад наадана. Трибуна дээрһээ хараад нуухала, яһала аза талаангай басагад гэхээр. Имэ хүндэ наадануудта дүй дүршэлтэй болодог ха юм. Тиймэһээ саашадаа "Университет" найн наада харуула бээ гэжэ найдагдана.

Манай Светлана Добросмыслова, Елена Подшивалова, Елена Бахта, Юлия Бусовикова гэгшэдые нэрлэхээр. Харин Яна Намсарасва хүлөө гэмтээд, наадануудта хабаадаггүй.

Эрхүүгэй "Ангара" команда бүхы наадануудтаа илалта туйлаа. Тэднэр "Старты" 3:0, 3:1, "Енисейшкы" 3:0, 3:2 гэхэн тоотойгоор шүүгдэнэ байна.

Энэ турай удаа Улаан-Үдын команда мурьсөөнэй таблицада 9-дэхнэ хуури эзлэнэ.

Аркадий БАТОМУНКУЕВАЙ фото.

ТЕПЕРЬ И У НАС ЕСТЬ БИБЛИОТЕКА

Дорогие студенты нашего города, у вас есть возможность воспользоваться библиотекой городской ассоциации студентов! В ней содержатся материалы по молодежным вопросам, занятия, здоровый образ жизни, клубная работа, избирательное законодательство, научные труды. Имеются интересные издания московских авторов.

Если у вас интересные идеи, то наши книги помогут разработать содержание проекта по любому направлению работы с молодежью.

Интеллектуальный, творческий потенциал студенчества должен найти возможность реализации, тем более в Год молодежи, который проходит в нашем городе.

Библиотека находится в офисе городской ассоциации студентов по ул. Сухэ-Батора, 11 "А" - 12, тел.: 21-03-90.

Время работы: понедельник-пятница (9.00 - 12.00). Услуги бесплатные.

Руслан ВЕСТЕРОВСКИЙ президент городской ассоциации студентов

11
26
Дарба
Һара
понад
харашан
могой
8 сагаан
шорон

ТҮРҮҮШЫН МАРАФОН

Унгэрһэн амаралтын үдэр аэробикоор марафон түрүүшнхнэ республикын шислэл хотодо болобо. Буряадай аэробикын эблэл Буряадай гүрэнэй университеттэй хамта тус марафонне үнэргөө.

40-40 минутын 3 шатаһаа бүридһэн мурьсөөндэ 70 басагад хабаадаа. Пүүлшн 3-дахнэ шатада оройдоол 18 мурьсэгшэд гаража шадаа.

Мурьсөөн ямар шатануудһаа бүридөөб гэбэл, разминка, латина ба кикбоксинг болон

тренинг ба стэп болоно. 3 час соо үргэлжэлһэн мурьсөөнэй удаа илагшад элирүүлэгдэ. Тийгэжэ тусхай шанда 10 басагад хүртөө.

Ульяна Смирнова 3-дахнэ шантай хуури эзэлһэн байна. 2-дохнэ хуурида Татьяна Борисенко гараа. Таяа хадаа инструктор Лариса Базаровагай хорилго дор бэлэдхэл хэлэг.

Түүрүүшн хуури Светлана Антипова эзлээ. Чемпионни инструктор Туяна Иванова хорилго хэлэг гэгшэ.

Эрхэ хабар үнөө нэгэ имэ мурьсөөн болохоор харалагдана.

Аркадий БАТОМУНКУЕВАЙ фото.

ХЭРЭН ҺУУРИНДА - КОЛЛЕДЖ

Республика доторнай элдэб дээдэ хургуулинуудай филиалнууд хойно хойноһоонь бни болоно. Хэды тингэбэшье хүдөө ноюгай хубүүдэй, басагадай нуралсалаа үргэлжэлүүлхэ арга боломжо дээшлэнгүй. Гол шалтагаанинь гэхэдэ, үнөөхил мүнгэнэй асуудал болоно бшуу.

Имэ байдалай тогтоод байхада, республикын шислэл хотын инженерно-багшанарай колледжын хүдөө ноюгай филиал нээхэ тухай шийдхэбэри абахадаань баярламаар. Тус колледж Түхэнэй аймагай түб Хэрэн хууринда имэ филиал үнэргэһэн зун нээгээ хэн.

Мүнөө үедэ энлэ 57 түхэнэйхид нуража байна. Тэдэнлэ дүй дүршэлтэй багшанар хэзээлүүдые үнэргэнэ.

Филиалай директор Б.В. Шаргакшановай хэлэнэй ёһоор, оюутад хургуулиа дүүргээд, түрэл Үндэһэтэнэйгөө паркда хүдэлхэ аргатай, мүн эрхимээр нураһан хубүүд, басагад Красноярскын лесотехническэ институтта шалгалтагуйгөөр 3-дахнэ курсда оруулагдаха.

Республика доторнай элдэб дээдэ хургуулинуудай филиалнууд хойно хойноһоонь бни болоно. Хэды тингэбэшье хүдөө ноюгай хубүүдэй, басагадай нуралсалаа үргэлжэлүүлхэ арга боломжо дээшлэнгүй. Гол шалтагаанинь гэхэдэ, үнөөхил мүнгэнэй асуудал болоно бшуу.

Имэ байдалай тогтоод байхада, республикын шислэл хотын инженерно-багшанарай колледжын хүдөө ноюгай филиал нээхэ тухай шийдхэбэри абахадаань баярламаар. Тус колледж Түхэнэй аймагай түб Хэрэн хууринда имэ филиал үнэргэһэн зун нээгээ хэн.

Мүнөө үедэ энлэ 57 түхэнэйхид нуража байна. Тэдэнлэ дүй дүршэлтэй багшанар хэзээлүүдые үнэргэнэ.

Филиалай директор Б.В. Шаргакшановай хэлэнэй ёһоор, оюутад хургуулиа дүүргээд, түрэл Үндэһэтэнэйгөө паркда хүдэлхэ аргатай, мүн эрхимээр нураһан хубүүд, басагад Красноярскын лесотехническэ институтта шалгалтагуйгөөр 3-дахнэ курсда оруулагдаха.

Балма ЯКШЕЕВ. Борис БАЛДАНОВАЙ фото.

СИБИРИН ЭРХИМ БАЯЛИГАЙ ТООДО ОРОЛСОО

Эдэ үдэрүүдтэ Москва хотодо залуушуулай Бүхроссийн хэмжээнэй эрхэтгэди хуралдаан үнэргэгдэжэ байна. Эндэ республикын 16 түлөөлэгшэ хабаадаа. Залуушуулай нийтын элдэб эмхидхэгшэ хүдэлдэг юм.

Тэрэ хуралдаанай үедэ волонтернуудай ажабайдалыг зориулагдаһан эрдэмтэй практика конференци үнэргэгшэ юм.

Энэ хуралдаанай урда гэхэв имэ эрхэтгэди форум Сибирск региондо үнэргэгдөө. Тус хэмжээ ябуушанай залуу үгэлэ болон тэдэнэ зориулагдаһан ажаллаа ябуулжа байна. Эрхимүүд шагналдаа. Манай залуушуулай Анастасия Баскаков "Сибирин эрхим баялиг" гэнэ хуудлаа шагна хүртэбэ.

Удаадахн нэгэ дугаарта залуушуулай театр ба тэрэни бэлитгэди директор тухай хөөрэхэбди.

ХАБАР ХҮРЭТЭР, ГАЗАРАЙ ГЭДЭТЭР

Ородой Үнэн алдартын шажанай Буряадай округой жаяг журам харгалзагша, Одигитриний сүмийн ахамда санаартан эсэгэ Олег Волков энэ хүдэлмэринэ бүхы гээхээ эбтэйгээр аад, унжагайруулангүй хүсэндэнь хүргээл гэжэ уряалаа. Үнэтэ бүхы баялигууд газар дор эсэслэн булагдаатай үлэхинь, сүмийн шалада малталгын үедэ хэгдэһэн бүхы нүхэнүүд бетоноор шэб балай шабагдаба гэхэшэһэн зарим газетэнүүд бэшэнэ. Энэнь буруу. Хүдэлжэ байһан сүмийн ооорто нээлтэйгэй нүхэ хабар хүрэтэр орхихонь таагүй хэн тула үнэхөөрөөшье дээрэһэнэ. бетоноор шабаа, теэд хабар бэдэрэлгэ үргэлжэлүүлэгдэхэ ха юм гэжэ эсэгэ Олег хэлэбэ.

Зандан Жуу болбол Бурхан багшын энэ дэлхэйдэ ажаһууа үедэ 2500 гаран жэлэй саана бүтээгдээд, өөрөөр адислагданаан юм гэжэ Сангхын түлөөлэгшэ, эмшэ лама Чимитдоржо Дугаров хануулба. Тиймэһээ энэ шүтээн Цейлондо хадагалагдажа байдаг Бурхан багшын шүдэнһөө бүри үлгүй нангин. Зандан Жууһаа хэгдэһэн хоёр буулгабарини нэгэнини - мүнөө Эгэтын дасанда, хоёрдохини 1930-аад онуудта Ленинград абаашагдаа, харин бодото Зандан Жуу сүмийн доогуур хадагалаатай гэжэ эмшэ лама тоолоно. Нангин энэ хүрэгые Эгэтэһээ музейдэ асарһан Ж.Ж.Жабон дайн соогуур газар дор тэрэнэ булаһан тухай бусадта сонсохоогүй гэжэ гараа табижа, үгээ үгэһэн байгаа ёһотой гэжэ Ч.Д.Дугаров ханамжална. Сагай ерэхэдэ, тэрэ өөрөө гаража ерэхэ юм гэжэ Ж.Ж.Жабоний нэгэ нүхэртөө хэлэһини тэрэ хануулба.

Мүн Чимитдоржо ламхай Эгэтын дасанда байдаг Зандан Жуугай толгойһоо тамдарһан нэгэ хэнэг эндэ байһадаа үзүүлээд, энэтгэн юрын модоор хэгдэһэн, харин зандан модон уһан соошье үмхирдэггүй мүнхэ юм гэжэ хэлэбэ. Тийгээдшье Эгэтын дасанай Зандан Жууе 1990-ээд онуудта Эрмитажий эрдэмтэ хэлбэн шэнжэлэгшэд хэргэхэдээ, зандан модон бэшэ гэнэн тобшолол хэһэн байна.

Юрэнхыдөө, бэдэрэлгы ехэ харюусалгатай наринаар хээд, эсэстэнь хүргэхэ ёһотой гэжэ Ч.Д. Дугаров онсо тэмдэглээд, харин үнэниһонь тодоруулангүй, Бурхан багшын толгой дээгүүр саашадаа дэблэжэ ябах болоо хаа, нүгэл, Бурхан багшын эртэ урдын асари томо хүрэгүүдые бута сохиһон талибуудтаал, нүгэлөө шөдөөрөө үзэхэдөө болохобди гэжэ хэргылбэ.

Эсэстэнь Е.К.Ханхалаев Ч.Д. Дугаровта болон бэдэрэлгэ хэээ үүсхэл гарһанан Р.Зундуевта хандаа, Правительствашье, Үнэн алдартын сүмэшье малталгада хаад огто табяагүй бээ гэжэ тусгаар асуухадань, табяагүй гэжэ хоюулаа зүбшөөгөө.

Эндэ юу нэмэхэ шухалаб гэбэл, Эгэтын дасанда тахигдажа байһан нангин хүрэгэй удха шанарые бууруулаха гэжэ оролдоһон хүн үгы. Гэбэшье сүмийн доогуур гү, али ойро шадарын дайн соогуур ямаршьеб хэрэгсэлүүд хадагалагданаан гэжэ хэдэн хүнэй гэршэлгэнүүд бии ха юм. Тиймэһээ бүхы хамаатай талануудай хабаадалгатайгаар энэ хэрэгые эсэстэнь хүргэжэ, шүтээнүүдэй хадагалагданаан, үгыень гүйсэд элирүүлэхэ гэжэ республикын засагай эрид шийдэһэниһонь тон зүб гэжэ ханагдана.

Николай БАДМАРИНЧИНОВ.

«Дүхэрнэ» сониниймнай байгша оной май харын дугаарта урдань Захааминай аймагай Санагын дасанай шэрээтэ ябаһан Ринчин ламхайн (Зундуевай) бэшэг толилодоо хэн.

Ушарын, Ринчин ламхай 1942 ондо 16 наһатайдаа Улаан-Үдэдэ ФЗУ-да нуража байхадаа, Одигитриний сүмийн подвал соо Буддын шажанай хоморой шухаг шүтээн хэрэгсэлүүдые хадагалалсаһан байна. Тэрэ үедэ зүүн хилэһээ японгоной довтолгын аюул тохёолдоод байгаа хэн. Шажанда эсэргүүсэдэг музей болоод байһан тус сүмэ соо Буряадай дасангуудһаа хуряагданаан шүтээн хэрэгсэлүүд олоор суглуулагдаад байһан юм. Тэрэ тоодо - Зандан Жуу, Ринчин ламхайн бэшэһээр, урид хайрсаг соо хэгдэжэ, газар дор хадагалагданаан Зандан Жуу хара зандан модоор бүтээгдэһэн байна. Харин Эгэтын дасанда мүнөө тахигдажа байһан Зандан Жуу болбол буряад дархашуулай хэһэн дахбар буулгабарини болон гэжэ Р.Зундуев хэлэбэ.

Сүмэ дор бэдэрэлгэ хэжэ, Зандан Жууе гаргажа абаха тухай урда тээнь Ринчин ламхай республикын хүтэлбэрилэгшэдтэ хэдэн удаа хандаһан байна. Байгша зун сүмийн фундаментые бүхэлхэ хүдэлмэри «БАМтоннельстрой» АО-гой хүсөөр үүсхэгдэжэ, хэдэн тээһэнь үрэмдэһэн нүхэнүүдээр хуури доогуурин бетон шудхажа эхилээ хэн. Тиймэһээ Р.Зундуев дээдын дарганарта дахин хандаха ушартай болобо.

Хандаһань анхаргадажа, соёлой министрэй захиралтаар бэдэрэлгэ хэээ хүдэлмэриний бүлэг байгуулагдажа, бүридэлдэнь БНЦ-гэй эрдэмтэд, хүшөөнүүдые хамгаалгын эрдэм ухаанай хэлбэһэн шэнжэлэгшын түбэй хүдэлмэрилэгшэд, «БАМтоннельстрой» АО-гой, Ородой Үнэн алдартын сүмийн, Россия Буддын шажанай Сангхын түлөөлэгшэд ороо хэн.

Одигитриний сүмэ мүнөө Үнэн алдартын шажантанда дамжуулагдаад, досоонь уншалга мүргэлнүүд боложо байдаг гэжэ хануулба. Октябрийн 12-ноо 30 хүрэтэр сүмэ доогуур Р.Зундуевай зааһан газарнуудта малтала хэгдээ гэжэ республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Е.К.Ханхалаевай түрүүлэгшэ дор ноябрийн 15-да үнгэрһэн хүдэлмэриний бүлэгэй зүблөөн дээрэ соёлой министрэй орлогшо А.С.Пискунов, хүшөөнүүдые хэлбэһэн шэнжэлэгшын түбэй директор Н.А.Петунова мэдээсээ, 4 метр 20 сантиметрһээ 6 метр хүрэтэр гүнзэгы шурф нүхэнүүд малтагдажа, илангаяа сүмийн тэгэндэхэ талмай наринаар шэнжэлэгдээ. Тийхэдээ Сангхын түлөөлэгшэ хоёр хубарагуудтайгаар хүдэлмэриний ябасые ото хинажа гарһан байгаа. Теэд даб дээрэ подвалай шэнжэ олодоогүй.

Дулаанай саг болотор бэдэрэлгын хүдэлмэринэ зогсоохо тухай протокол октябрийн 30-да табигдажа, бүлэгэй гэшүүд, тэрэ тоодо Сангхын түлөөлэгшэ, эмшэ лама Чимитдоржо Дугаров, тэрэндэ гараа табиһан байна.

Хүшөөнүүдые хэлбэһэн шэнжэлэгшын түбэй архитектор Е.В.Нечаевагай хэлэһээр, бүхы гэршэлэгшэд, тэрэ тоодо, уран зурааша В.Уризченко, үнэтэ эдлэл хэрэгсэлнүүд сүмийн хорёо соо хадагалагданаан гэжэ харуулна. Тэрэ шадар ажаһуудаг эхэнэр дайн соогуур арба наһатай байхадаа, хорёо соонь хүдэлмэришэдэй нүхэ малтаад, юушьеб хэжэ байһыень хараһанби гэжэ гэршэлээ.

ТЕАТР ШЭНЖЭЛЭГШЭТЭЙ УУЛЗАЛГА
Нахана мэдээжэ эрдэмтэн - театр шэнжэлэгшэ, профессор Валентина НАЙДАКОВАГАЙ театрай коллективтэй үнгэргэһэн уулзалга актёрнуудай хонирхол ехээр татаба.
Энэнь түрүүшын уулзалга бэшэ, Валентина Цыреновна байг гээд лэ түрэл театрайнгаа ого заяаень үргэжэ, шимэрхүү хөөрлөгөөнүүдые үнгэргэдэг заншалтай болохой.
Һүүлэй үедэ табигданаан зүжэгүүдэй табиень («Хойто наһандаа уулзахабди», «Чудеса на эмеином болоте», «Чингисхан», «Толгойн хүбүүн Болдой», «Боздуушнай поцелуй») анхаралтайгаар хараһанайнгаа ууга Балентина Цыреновна дэлгэрэнгүй шүүмжэлэл хэжэ гараба.
Зүжэгүүд олон, ушар тиймэһээ хүн бүхэнэй хабаадалга анхаралһаа хадуураагүй, хургаалай ехэ удха шанартай энэ уулзалгын түгэхсэлдэ театрай коллектив эрдэмтэндэ баяр баясхалан хүргэбэ.
Николай ШАБАЕВ.

уһа гатааха, загана бариха, агнаха, хатуу газар номгодхохо, худаг малтаха, хубсаһа оёхо, номлол хэээ, тэрэниһе шагнаха, үрһэнэ тариха, сор залаха, мал үүсэхэ, хутага бүлюүдэхэ, эритэ мээс дархааха мэтын үйлэ-нүүдые хорихоор.
Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа хаа, эг зөөри арьбажаха, мал үгдэхэ.
Гарагай 6-да шэнын 15 (ноябрийн 30), Дүйсөн үдэр.
Улаанган тахья, 4 ногоон мэнгын, хада уулада һуудалтай үдэр. Хутагын курса үдэр. Бурханда мүргэхэ, бурхан, сахюуса тахиа, буянтай үлэ үйлэдэхэ, дээдын засага бэшэг гуйлта айлагдаха, тогоо нэрэхэ, бурхан

САГААГШАН ТҮМЭР МОГОЙ ЖЭЛ

ЭХИН ШАРАГШАН ГАХАЙ НАРА

Table with 7 columns (11-17) and 3 rows of astrological data. Headers include 'Дарга', 'Могой', 'Шарга', 'Могой', 'Шарга', 'Могой', 'Шарга'. Content includes names like Дарга, Могой, Шарга and their corresponding moon phases and directions.

арамнайлаха, эм найруулаха, модо һуулгаха, эм залаха, үһээ угааха, даисаниһе дараха, шуһа ханаха, төөнхө, лүн абаха, гэрэй һуури табижа, гэр бариха, хатуу тарни ушшаха, дасан (дуган), мүргэл шүтээнэй бусад зүйлнүүдые болхоохо, тэдэниһе арамнайлаха, наһа утадхалгын ном уншуулаха, далага абаха, үлэһе амгаан байдалай түлөө үргэл үргэхэ мэтын үйлэниүүдтэ һайн.
Гэхэ зуура нүүхэ, эд зөөри, абаса абаха, мал, хонин хурьга хүндэ үгдэхэ, худалдаха, үүсэхэ, замда гараха, тараг бэрнхэ, аираг халааха, суглаа зарлаха, үзэл үзүүлэхэ, гуйраншадаа юумэ харбанха, ехэ хэрэг эхилэхэ, тушаал эзэлэхэ, худалдаа наймаа хэээ, үхибүү хүдэл оруулаха, бага хүүгэдые гэрһээ холо эльгээхэ, бэлбэһэн эхэнэрэй гэртэ орохо, үһээ угааха, хутага бүлюүдэхэ, эритэ мээс хэээ мэтын үйлэниүүд сээртэй.
15-най дүйсөн үдэр бэрийн үйлэ үйлэдэхэгүй, наһа барагыһе хүдөөлхөгүй гэжэ ехэ зурхайшад зааһан байдаг, теэд мүнөөнэй ламанар зүбшөөл үгэһэн байгша, энэнь ямар удахатай юм. Дасанда тайлбарилжа үгэһэ ааб даа.
Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа хаа, үлэһэй һайн.

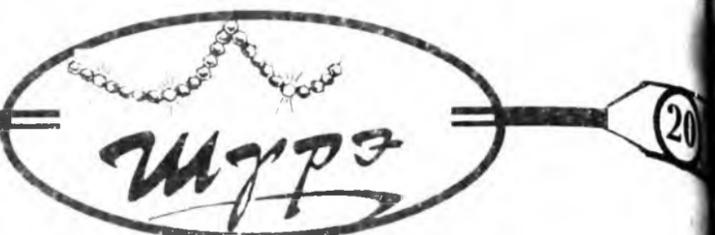
ГАРАГАЙ 7-ДО ХУУШАНАЙ 16 (ДЕКАБРИН 1)

Шара нохой, 3 хүхэ мэнгын, модондо һуудалтай үдэр. Бальжиниматай, маша һайн үдэр. Илангаяа бурханда мүргэхэ, зальбарха, модо һуулгаха, эм найруулаха, эм залаха, шэмэг зүүдхэл зүүхэ, гэрэй һуури табижа, далага абаха, наһа утадхалгын ном уншаха, балин шатааха, уранда нураха, дасан (дуган), мүргэл шүтээнэй бусад зүйлнүүдые дахин шэнээр бүтээхэ мэтын үйлэниүүдтэ онсо һайн.
Зүгөөр энэ үдэр хүнэй үһэ абаа хаа, үлэһэй хүрэхэ.
Гарагай 1-дэ хуушанай 17 (декабрийн 2).

ШАРАГШАН ГАХАЙ, 2 ХАРА МЭНГЫН, ХИНДЭ ХУУДАЛТАЙ ҮДЭР. ГАХАЙ НАРАДА ГАХАЙ ҮДЭР ТУДАХАДАА, ТОН МУУ, ХООН (НУСТОЙ ДЕНЬ) ҮДЭР ГЭГДЭДЭГ. ИИМЭ ҮДЭР ЯМАР НЭГЭ ХАЙН ХЭРЭГ ЭРХИЛЭЖЭ БОЛОХОГУЙ. МАРТАНАН ЗОНДО НАНУУЛАБ, ИИМЭ: БЭРИ БУУЛГАА НАА, ҮРИ БЭГЭЙ БАЙХА; НАНА УТАДХАБАЛ, УТА БОЛОХОГУЙ; ТАРИА ҮРЭНЭ ТАРИА НАА, ОРОЙ УРГАХАГУЙ; АДУУНА МАЛ АБАА НАА, ЗӨӨРИ БОЛОХОГУЙ; НЭРЭ СОЛО ОЛОО НАА, ТЭРЭНДЭ ХҮРЭХЭГУЙ; ГЭР БАЙРА БАРЯА НАА, ТҮЙМЭРТЭ ШАТАХА. ГАРНА ХАДАГ ТАБИХА, ХУРИМ ТҮРЭ ХЭХЭ, ЗАМДА ГАРАХА, НОМ ОРШУУЛАХА, НҮҮХЭ, ШӨНЭ ГАЗАРТА БУУСА ТҮХЭРХЭ, НАНА БАРАГШЫЕ ХҮДӨЛӨХЭ, ГАЗАР МАЛТАХА, БӨӨГЭЙ ХЭРЭГ ҮЙЛЭДЭХЭ, ЗУРАГ ЗУРАХА, МОДО ҮНДЭНЭТНИН УНАГААХА, НОМ ҮЭЗЖЭ ЭХИЛЭХЭ, ТАНАРИНГ ҮРГЭХЭ, СУГЛААНДА СУГЛАРХА МЭТЫН ҮЙЛЭНҮҮДЫЕ ОНСО ТЭБИХЭ ШУХАЛА.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа хаа, шэ шарайн үлэ муудаха.

2-то шэнын 11
Архичесва...
3-до шэнын 12
Улаан мэнгын, бурханда...
4-дэ шэнын 13
Хонин, 6 сагаан мэнгын, буудалтай үдэр. Бурханда...
5-да шэнын 14
Шинэ, 5 шара мэнгын, буудалтай үдэр. Хутагын курса...
6-да шэнын 15
Шинэ, 5 шара мэнгын, буудалтай үдэр. Хутагын курса...
7-дэ шэнын 16
Шинэ, 5 шара мэнгын, буудалтай үдэр. Хутагын курса...
8-дэ шэнын 17
Шинэ, 5 шара мэнгын, буудалтай үдэр. Хутагын курса...

ДАРА ЭХЫН ДЭМБЭРЭЛТЭ АДИС

Буряад-монгол нарын 30-да (ноябрийн 15-да), Дара Эхэнүүдэй Дүйсэндэ, Ивалгын дасанай Цогчин дугаа Сагаан болон Ногоон Дара Эхэнүүдэй дүр хургуудые арамнайлагын уншалга Хамба лама Дамба Люшеевэй болон Лобсан Хайдаб наарамбын хүтэлбэри дор үнгэргэгдэбэ.

Хүсэл зальбаралые дүүргэн, Дара Эхэ тэдэниие хадамтайнь ушаруулдаг, бусадта тухалха хүсэлтэй зондо бэсын энхэ элүүрье, ута наһанай буян үршөөдэг. Ногоон Дарха элдэб тодхор түбэгүүдые зайсуулдаг, харанхы хүни аюул дээрмэнээ абардаг. Имагтал зальбараад, дотороо "Ум Дари Дудаари Дүри Сууха" гэхэн тарниинь дабтаха хэрэгтэй. Ногоон Дара Эхэ ой ухааниие нонон, ойлгосо һайтай болгодог тула окутал, хурагшад тарниинь дабтаха байбал, шалгалтануудаа шууд тушаажа байха.

Хүнэй бэсын хэмжээнэй эдэ хүрэгүүд дуганай гол тахил - Бурхан багшын урда тээхэнэ, лэнхобо мэтэ үльмынүүдэйн хоёр хажуугаар түхээрэгдэн ордонгууд соо залагданхай. Зүүн гартань - Сагаан Дара Эхэ. Баруун гартань - Ногоон Дара Эхэ.

Сэлэнгын баруун бэсын нютагуудта эхнэр эдэ бурхадые Дарха, Дарханар гэжэ нэрлэдэг гэжэ бээ.

Буряад зомнай хэр угһаа Сагаан, Ногоон Дара Эхэнүүдтэ тон хээр шүтэдэг байгаа, мүнөөшье шүтэдэг. - гэжэ Ивалгын дасанай шэрээтэ Гүнчен лама хэлэнэ.

Тэдэнэй тон ехэ хүсэтэй тухай домогуудые, үнэн болоһон ушарнуудые багаһаа олоор дуулаа һэмби, онсо хүсэтэйн өөрөөшье мэддэг, ойлгодогби. Илангаяа эхэнэрүүдтэ тухалдаг. Манай нютагай нэгэ эхэнэр удаан үхибүүгүй байгаа юм. Эмшэлүүхэдэньше туһа болоогүй. Ламада хандахадань, Дара Эхын дүр хүрэгэй урда мүргэжэ, тарни, магтаалуудынь унша, үхибүү үршөөхые зальбара гэжэ хэлэн байгаа. Уданшьегүй тэрэ эхэнэр хээлитэй болоод, хүбүү түрөө һэн. Хүбүүниинь мүнөө хургуулида ябадаг. Хадамда гараагүй басагад, эхэнэрүүдэй

Зүгөөр дасанда табигдан, арамнайлагдан дүр хүрэгэй урда мүргэхэ, зальбархада, хүсэ нүлөөниинь бүри ехэ байха, - гэжэ шэрээтэ ламхай онсолно. - Мүнөө энэ Дүйсэндэ Цогчиндомнай зарларан Сагаан Дара Эхэ бүри урда сагта бүтээгдэн аад, адис үршөөлын онсо ехэ. Урдан удаан зогсоод, гансашье өөртөө бэшэ, эхэ хамаг амитанда һайниие хүсэжэ мүргэбэл, Дара Эхын хүрэг ами ороһондол, жэгтэй һайханаар, энэ зүүн муртэнь нэнгэһэн Удбала сэсэг мэтээр, мэшэсэндэл үзэгдэхэ.

Хараһаар байтарни ордон соогоо зарларад хууһан Сагаан Дара Эхын гэгэн гэрэлтэ шарай, энэрэл нилүүлэхэлээр бадархан нюдэдынь адис аршаанаар мэлмэржэ, оройһоонни ариуудхадан мэдэрэл досоомни эзэлүүдгүй түрээбэ.

Николай БАДМАРИНЧИНОВ.
Авторай фото.

Соёлой һонин

УРАН ЗОХЁОЛШОТОЙ УУЛЗАЛГАДА УРИНАБ

Һаяхана "Буряад үнэн" хэблэлэй байшанаар уран зохёолишо Дорж Дымбрыловэй хори-буряадуудай Пётр I хаанда бараалхахаяа ошоһоной 300 жилийн зориулһан "Амгалан байдалай түлөө" гэхэн пьесэнүүдэй ном хэблэгдэбэ. Энэ номой презентациин үдэш ноябрийн 30-да үдэрэй 15 сагта Үндэһэн номын үнгэргэгдэхэнь. Уран зохёолишотой эмхидхэгдэхэ уулзалгада уншагшадые уринаб.

Эмхидхэлэй

Дети и театр

Министерство образования и науки РБ, Республиканский центр эстетического воспитания МО и науки РБ, Министерство культуры РБ, Республиканский центр народного творчества при поддержке Государственного комитета по делам культуры, туризму и спорту, Союз театралных деятелей РБ проводят республиканский фестиваль детских и юношеских театралных коллективов. Цели фестиваля - расширение творческих связей и обмен новыми идеями в воспитании детей средствами театрального искусства, повышение профессионального уровня руководителей коллективов, создание оптимальных условий для творческого общения участников.

А участвовать в фестивале будут 24 детских и юношеских театралных коллективов из районов республики и г. Улан-Удэ. Это музыкальный театр "Кураж" Нижнеангарска, театралный коллектив "ЛиК" Дома детского творчества Турунтаево, театр "Алый парус" села Багдарин Баунтовского района, театр "Звезда" ГДДЮТ, театралные коллективы Мухоршибирского, Селенгинского, Мунхуйского, Заиграевского районов.

21 и 22 ноября с 10 часов утра состоится в городском Дворце детского и юношеского творчества конкурсный просмотр спектаклей.

23 ноября - гала-спектакль фестиваля, начало в 14 часов.

Людмила БАШУРА

"АМАР МЭГЭДЭ, АТЭТМАЛЫЯ!"

Аяр холын Турчин Анталья гэхэн үзэсхэлэн гоё курорттын амаралтын хото гэжэ нэрлэгдэдэг газарта тээ мэндэ үнгэргэгдэн Хүүгэдэй уласхоорондын фестивалда республикымнай эдир дуушад хабаадажа, үндэр амжалта туйлаба.

Хүүгэдэй олон тоото республиканска конкурсуудта илаһан лауреадууд - Улаан-Үдэ хотын 19-дэхи хургуулин 4-дэхи классай хурагша Чингис Цыбиков, 49-дэхи хургуулин 8-дэхи классай хурагша Вика Орбодоева гэгшэд түрэл республикаа түлөөлхэ гэхэн эрхэдэ хүртэһэн, холын орондо бэлиг талаангаа гэршэлһэн байна.

Хүхэ номин, тунгалаг сэбэр уһатай Дундада далайн эрьедэ олон хүүгэд "XXI зуун жэлэй хоолойн аялга" гэхэн фестивалда "Пирамида" гэхэн театрай эгээл гоё тайзан дээрэ бэлигээ харуулжа, бэе бэетээ танилсаа, эб найрамдал, далай, зун тухай дуунуудые дуулалдаа.

Сүлөө сагтаа зунай аяр сэсэглэһэн

Анталья хотын үзэсхэлэн Дундада шунгаба, амарба, сэнгэбэ. Уласхоорондын фестивалинда нэрэ зэргэдэ Чингис Цыбиков Харин дипломоор шагнагдаһан Орбодоева баһал сэдхэлээ нютагаа бусаба. Аяр холын Турчин эмхидхэгдэн Хүүгэдэй уласхоорондын фестивал тухай һүүлдэнь тооцогшор уншагшадтаа хөөрэхэбди.

"БАЙГАЛ", "БАДМА СЭСЭГ" БОЛОН БУСАД...

Харагшадай хүлээһэн театрално-концертнэ сезон хаа-хаанагүй нээгдэжэ, мэргэжэлтэ артистнуудай бэлигтээ улаан-үдынхидээ танилсуулжа эхилбэ.

70 жэлэйнгээ дабаанда хүрэхэн Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театрай коллектив ехэ хараа түсэбтэйгөөр ойнгоо баяр угтаха зорилготой. Тиихэдэ 60 жэлэйнгээ жабхаланта ойдо зориулагдан сезонно һаяхана нээһэн "Байгал" гэхэн хатар, дуунай театр харагшадтаа шэнэ программа бэлдэхэ түсэбтэй байна.

Россин соёлой габьяата хүдэлмэрлэгшэ, бэрхэ хүтэлбэрлэгшэ

Д.Ж. Бадлуевай удариладаг "Бадма сэсэг" гэхэн мэргэжэлтэ театр шэнэ сезоны мэндэ нээжэ, харагшадтаа эхэтэ бэлигтэ "Бадма сэсэг" гэхэн програма харуулжа юм. Сэдхэл, зүрхэ хурагшад баян программатай "Бадма сэсэг" театрынь ерэхыетнай уринабди.

Бэлигма ОРБОДОЕВА

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дундада далай сэнгэхэдэ аятай даа.

Гэр бульшэ

Ноябрийн 25 - Эхын үдэр

ЭНХЭРЭЛ ҺАЙХАН ҮГЭНҮҮД

Эдэ үдэрнүүдтэ хаа хаанагүй эжинэртэ зориулагданхай байна. Ушар гэхэдэ, Росси дотор 1998 онһоо ноябрийн һүүлшын амаралтада Эхын үдэр тэмдэглэхэ һайн заншал бии болоо.

Мүнөө үедэ республикымнай нислэл Улаан-Үдэдэ олон үхибүүдтэй 392 гэр бүлэ ажаһууна. Тэрэ тоодо Дарима Кимовна Баторова, Людмила Цынгеевна Балданова, Дулмажап Жалсановна Базарова, Татьяна Аондусевна Доржиева, Сэсэгма Доржиевна Мункуева, Евдокия Абакумовна Приходько, Мария Куприяновна Шулунова гэгшэд 10 гаран хүүгэдые хүмүүжүүлнэ. Мүн тиихэдэ нислэл хотымнай 3037 эжинэр гансаараа ури хүүгэдэ үндэглэнэ гэшэ.

Энэ һайндэртэ зориулагдан олон тоото хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэхэ. Хотын бүхы номой сангуудта, хуралсалай гуламтануудта уулзалганууд эмхидхэгдэнэ. Хургуулин үхибүүд эжы тухай найруулгануудые бэшэнэ. Мүн тиихэдэ соёлой гуламтануудта концерт наадан дэлгээгдэнэ.

Борис БАЛДАНОВ.

Поздравляем!

Эхэнэрүүдэй эрхэнүүдэй гэхэн эрдэмэй-практическа конференци мүнөөдөр Улаан-Үдэдэ ажалаа эхилхэнь. Түрүүлшынхидэ үнгэрхөө байһан энэ хуралдаанай болоһон туһа Буряад Республикын Президент Леонид Потапов аргагүй ехэ тухаламжа үзүүлээ. Эндэ гол түлэб эхэнэрнүүдэй элүүр эхые хамсаалха, тэдэниие ажал, хүдэлмэритэй болгохо, хуули ёһын, гэр бүлын болон социальна хамгаалгын асуудалнууд зүбсэгдэн хэлсэгдэхэ юм. Энэ хуралдаанда хүдөө аймагуудые түлөөлжэ ерэхэн эхэнэрнүүдтэй республикын Президент, Правительствои Түрүүлэгшэ Леонид Потапов уулзажа хөөрлэдэхөөр хараална.

Эхэнэрүүдэй эрхэнүүдэй гэхэн эрдэмэй-практическа конференци мүнөөдөр Улаан-Үдэдэ ажалаа эхилхэнь. Түрүүлшынхидэ үнгэрхөө байһан энэ хуралдаанай болоһон туһа Буряад Республикын Президент Леонид Потапов аргагүй ехэ тухаламжа үзүүлээ. Эндэ гол түлэб эхэнэрнүүдэй элүүр эхые хамсаалха, тэдэниие ажал, хүдэлмэритэй болгохо, хуули ёһын, гэр бүлын болон социальна хамгаалгын асуудалнууд зүбсэгдэн хэлсэгдэхэ юм. Энэ хуралдаанда хүдөө аймагуудые түлөөлжэ ерэхэн эхэнэрнүүдтэй республикын Президент, Правительствои Түрүүлэгшэ Леонид Потапов уулзажа хөөрлэдэхөөр хараална.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральна директор - ахамад редактор А.Л.АНГАРХАЕВ

Редактор Г.Х.ДАШЕЕВА

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: В.Е.ГУЛГОНОВ, В.В.ХИНГЕЛОВ (Буряад Республикын Правительство), Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), Б.М.Ж.БАЛДАНОВ (генеральна директорэй 1-дэхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшо), Б.В.ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (секретариады хүтэлбэрлэгшэ - генеральна директорэй орлогшо), Д.Д.ЭРДЫНИЕВА (харюусал-гата секретарь), таһагуудые даагшад: Н.Д.НАМСАРАЕВ, Д.Ш.ХУБИТУЕВ, Л.Л.Н.ГЕРГЕНОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, Н.А.ГОНЧИКОВА, А.А.ФАДЕЕВА.

Манай адрес:

670000, Улаан-Үдэ хото, Каландаришвилиин үйлсэ, 23, Хэблэлэй байшан "Буряад үнэн".
E-mail: unen@burgatia.ru.

Газетэ хэблэлэй 5

хуулаһан хэмжээтэй. Индекс 73877. Хамтын хэблэг 33.280. Хэблэлдэ туһаагданһан сат 17.00.

"Республиканска типография"

АО-до газетэ 6500 хэблэгээр хэблэгдэ. Директорайн телефон: 21-40-40. Б-0165-дахы номертойгоор бурхидхэлдэ илгана. Заказ № 8385.

Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорэй - ахамад редакторай - 21-50-96, приемный-21-54-54, ген. директорэй 1-дэхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, редакторай орлогшонорой - 21-64-36, 21-33-61, секретарнадай - 21-50-52; таһагууд: экономика ба политика - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-60-21; «Морин хуур», «Вершины» журналы редакция - «Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэрнүүдэй суглуулбарин» редакция - 21-50-52; залуушуулай, оюутандай ажабайдалай болон олонинтын хүдэлмэрини, «Олон» журналы редакция - 21-54-93; мэдээсэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламын - 21-55-97, захилай - 21-60-21, коммерческэ ажалай - 21-60-21, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерини-21-23-67, факс - 21-54-93.

Редакцияда ороһон материалнууд шижлэгдэдэггүй, мүн авторнуудтань бусаагдадаггүй.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэүдэй бэшэлгые хазагайрууһан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин һанамжа авторайхитай адли бэшэ байжа магад.